

Wołyńskie manowce

Wprzедedniu siedemdziesiątej rocznicy zbrodni na Wołyniu wciąż mamy impas. Polskie i ukraińskie środowiska opiniotwórcze nie znajdują wspólnej płaszczyzny porozumienia w tej sprawie. Co gorsza wydaje się, że punkty widzenia – polski i ukraiński, oddalają się od siebie coraz bardziej. Sprawa ta ciąży na wzajemnych relacjach i dzieli nasze narody.

W wymiarze moralnym stoimy w obowiązku nazwania prawdy i oddania czci ofiarom – tak, jak na to od dawna zasługują. To nie podlega dyskusji. Jednak w wymiarze politycznym musimy pamiętać, że rozgrywka o przyszłość Ukrainy wchodzi w kluczową fazę. I choć nie mamy mocnych kart w tej grze powinniśmy bronić, w naszym narodowym interesie, prozachodniego kierunku i sił, które ten kierunek wspierają.

Spór o prawdę

Kiedy po raz pierwszy, na wiosnę 1943 roku, polskie oddziały podziemne Okręgu AK Wołyń raportowały do Komendy Głównej, o co raz częstszych przypadkach mordów jakich dokonuje UPA na Polakach z Wołynia, nikt nie zdawał sobie sprawy z tego, że to dopiero początek zaplanowanej i przeprowadzonej z żelazną konsekwencją czystki etnicznej wobec ludności polskiej. Zaskoczenie było zupełne, na opór ze strony polskiej nie było szans. Od lutego 1943 roku, od zagłady kolonii Parosze w powiecie sarneńskim, poprzez apogeum ataków w lipcu 1943, kiedy to jednego dnia zniszczono 99 wsi aż do roku 1944 zginęło na Wołyniu, według danych

IPN, ponad 60 tysięcy Polaków, a potem dalsze 30–40 tysięcy w Galicji Wschodniej. Ginęli wszyscy, którzy nie zdołali uciec – mężczyźni, kobiety, dzieci i starcy. Całe wielopokoleniowe rodziny, wioski i miasteczka uległy zagładzie. Nie pozostał po nich żaden ślad. Ani mogiły ani krzyże nie znaczyły miejsc pochówku ofiar. Okrucieństwo zbrodniarzy było porażające – nigdy wcześniej nie doświadczonego tak strasznych metod eksterminacji. Coraz większa liczba polskich historyków i to tych, których w żadnym razie nie można posądzić o stronniczość mówi wprost – to było ludobójstwo. Prezes IPN dr Łukasz Kamiński w wywiadzie dla ukazującego się we Lwowie pisma „Wysoki Zamek” 23 maja 2013 r. powiedział: „Zbrodnia wołyńska ma wszelkie oznaki określone w konwencji ONZ z 1948 roku. Konwencja ta określa ludobójstwo jako: świadome działania w celu wyniszczenia całkowicie lub częściowo pewnej grupy narodowościowej, etnicznej, rasowej czy religijnej. Jeżeli ktoś chce uważać żołnierzy UPA za bohaterów, to musi mieć początkowo sprawę z faktami. Nie można zignorować 100 tysięcy ofiar”. Tymczasem ukraińscy historycy idą w zupełnie innym kierunku.

str. 2

Волинські манівці

Напередодні сімдесятої річниці злочину на Волині надалі знаходимося в глухому куті. Лідери польської та української громадської думки не знаходять спільної площини для порозуміння у цій справі. Найгіршим видається те, що точки зору, польська та українська, віддаляються одна від одної все інтенсивніше. Справа полягає у взаємних відносинах і поділяє наші народи.

У моральному вимірі маємо обов'язок сказати правду і віддати пошану жертвам, оскільки вони давно на це заслуговують. Це не підлягає дискусії. Однак у політичному вимірі мусимо пам'ятати, що змагання за майбутнє України виходить на ключову фазу. Хоча не маємо сильних карт у цій грі, проте мусимо боронити, заради наших національних інтересів, прозахідний напрямок і сили, які цей напрямок підтримують.

Суперечка про правду

Коли навесні 1943 року польські підпільні відділи Округу АК «Волинь» вперше звітували у Головній комендатурі про все частіші випадки вбивств поляків на Волині, які проводить УПА, ніхто не вірив, що це лише початок запланованої і проведеної із важкими наслідками етнічної чистки польського населення. Для всіх це було повною несподіванкою, шансів на опір з польського боку не було. Із лютого 1943 року, коли було знищено колонію Паросля в Сарненському повіті, через апогей атак у липні 1943 року, коли в один день було знищено 99 сіл, аж до

1944 року, на Волині, згідно з даними Інституту національної пам'яті (ІНП), загинуло понад 60 тисяч поляків, а згодом 30-40 тисяч у Східній Галичині. Гинули всі, хто не зміг утекти – чоловіки, жінки, діти та старці. Цілі сім'ї, що склалися із кількох поколінь, села й містечка були винищені. Після них не лишилося жодного сліду. Ані могили, ані хрести не позначили місць поховання жертв. Жорстокість злочинців вражала – ніколи раніше не використовувалися настільки жадливі методи винищення. Усе більша кількість польських істориків, причому тих, котрих не можна звинуватити у необ'єктивності, говорить прямо: «Це був геноцид». Голова ІНП доктор Лукаш Камінський в інтерв'ю для львівського часопису «Високий Замок» за 23 травня 2013 р. сказав: «Волинський злочин має усі ознаки, окреслені в Конвенції ООН 1948 року. Конвенція характеризує геноцид як «свідому діяльність, спрямовану на повне чи часткове винищення цілої національної, етнічної, расової чи релігійної групи». Якщо хтось хоче вважати солдатів УПА героями, то мусить спочатку ознайомитися із фактами. Не можна ігнорувати 100 тисяч жертв».

Поєднання через важку пам'ять Pojednanie przez trudną pamięć

Молодь опитувала свідків Волинської трагедії. Мłodzież docierała do świadków tragedii wołyńskiej.

str. 3

Цей дзвін повинен єднати Ten dzwon ma łączyć

Дзвін Архангел Михаїл повернули до костелу. Dzwon św. Michał Archanioł zwrócono do kościoła.

str. 4

«Кампанія A21» «Kampania A21»

Як не стати жертвою торгівлі людьми. Jak nie zostać ofiarą handlu ludźmi.

str. 8

«Мандри» Луцької міської пошти „Wędrówki” Łuckiej Poczty Miejskiej

Пошта переміщалася по місту сім разів. Poczta przeprowadzała się z miejsca na miejsce 7 razy.

str. 10

GAUDE POLONIA 2014

Програма призначена для молодих митців і перекладачів польської літератури.

str. 18

Наш передплатний
індекс: 49053

Najnowsza praca Wołodymyra Wiatrowycza, profesora Akademii Kijowsko-Mohylańskiej już w tytule powieła stare tezy. „Друга війна польско-українська 1942-1947” została napisana z ideologicznych pozycji i bez szacunku dla warsztatu historyka. Tezy stawiane przez ukraińskiego historyka, o rzekomej wojnie польско-ukraińskiej, w której ludność ukraińska walczyła o wyzwolenie narodowe i społeczne są niezgodne z faktami. Także teza, że główną siłą była ludność cywilna występująca spontanicznie, czego dowodzić ma rzekomy brak rozkazu do likwidacji Polaków, nie jest prawdziwa. Zresztą oddajmy głos prof. Grzegorzowi Motyce, który na łamach Nowej Europy Wschodniej tak napisał o książce Wiatrowycza: „Autora niezbyt interesuje jak było naprawdę. Próbuje natomiast obronić UPA przed zarzutem prowadzenia zorganizowanych antypolskich czystek. Wiatrowycz opowiada się też za tezą

Jak możemy oczekiwać od młodzieży ukraińskiej zrozumienia dla polskiego punktu widzenia na Wołyń skoro w przestrzeni elementarnych faktów nie ma ona żadnej wiedzy.

jakoby konflikt rozpoczęli Polacy na Ziemi Chełmskiej. To twierdzenie oderwane od faktów. Ktoś nieorientowany w zawiłościach stosunkówpolsko-ukraińskichpoprzedzitanium „wołyńskich” fragmentów książki może wręcz odnieść wrażenie, że w ogóle nie było żadnych zorganizowanych mordów na Polakach. Wszystkie retoryczne chwytły Wiatrowycza, jak również posługiwanie się przez niego terminem wojna, wynikają, jak się domyślałam z próby zanegowania zbrodniczości antypolskiej akcji UPA. Dlatego już we wstępnych rozdziałach odrzuca on termin ludobójstwo przeciwstawiając mu właśnie wojnę. Wbrew jednak temu, co pisze, użycie określenia wojna nie wyklucza bynajmniej zastosowania pojęcia ludobójstwo”. Takich publikacji jest niestety dużo więcej. Stają się one manifestem poczucia tożsamości narodowej na Zachodniej Ukrainie, a recenzenci z poczytnych portali zajmujących się historią najnowszą, jak na przykład „Istoryczna Prawda” reklamują je jako pionierskie i przełamujące polskie stereotypy. Taki stan rzeczy należy ocenić jako wyraźny regres, w stosunku do nadziei jakie towarzyszyły pierwszym spotkaniom seminarium „Polska - Ukraina trudne pytania” gdy wydawało się, że dialog otwiera drogę do prawdy, a ta zaś do pojednania. Dziś na Ukrainie poszukuje się raczej ukraińskiej prawdy ze szkodą dla uczciwości badawczej i szans na porozumienie.

Różne pamięci

Jeszcze dziesięć, piętnaście lat temu na Zachodniej Ukrainie mało kto chciał rozmawiać o Wołyniu. Z reguły odpowiadali, że o żadnych zbrodniach nikt nie słyszał. Albo – „Tak były zbrodnie – niemieckie. Niemcy tu strasznie wszystkich męczyli. I Ukraińców i Żydów i Polaków też, chociaż tu właściwie to Polaków nie było” – mówili napotkani w 1996 roku w Młynowie koło Beresteczka w oficynie dworu Chodkiewiczów studenci ze Lwowa. A w Podkamieniu, gdzie w marcu 1944 zaraz po mordzie w sąsiedniej Hucie Pieniackiej zabito ok. 500 Polaków w tym tych, którzy schronili się w klasztorze dominikańskim, miejscowi przekonywali mnie, że w ogóle nigdy nie było tu Polaków. Dopiero starsza kobieta, Polka, która cudem uniknęła śmierci, pokazała mi zarośnięte chwastami miejsce na cmentarzu ze starym krzyżem i pogiętą blaszaną tabliczką z napisem „Tut pochoroneni Ti szczo zahynuły w kosteli” – Tu pochowani Ci co zginęli w kościele. Zbiorowa amnezja powodowana strachem przed odpowiedzialnością, chęć zapomnienia za wszelką cenę. I zimna odmowa rozmowy, gdy we Lwowie pokazywaliśmy składną przysiężnie nastawionym Ukraińcom pierwsze przywiezione do Lwowa tomy monumentalnego dzieła Ewy i Władysława Siemaszków. To zaczyna się powoli zmieniać. Oczywiście nie tak jak byśmy chcieli ale jednak – powstał pomnik -cmentarz w Porycku, odbyła się tam pierwsze symboliczne obchody z udziałem tyleż zdeterminowanych co wyalienowanych prezydentów Kuczmy i Kwaśniewskiego, powstały upamiętnienia w Hucie Pieniackiej i Ostrówku, a ostatnio na cmentarzu we wspomnianym Podkamieniu powstał pomnik polskich ofiar zamordowanych

przez UPA. W paru innych miejscach postawiono pomniki a także oznaczono miejsca zbrodni krzyżami. Jednak wciąż regułą jest brak jakiegokolwiek upamiętnienia. Co gorsza często rodziny pragnące uczczenia ofiar natykają się na nieprzychylnie stanowisko władz lokalnych. Trzeba powiedzieć wyraźnie, że nie da się mówić o pojednaniu, gdy większość ofiar nie ma ani grobów ani krzyży na mogiłach. Ale to i tak pewien postęp w stosunku do sytuacji sprzed lat kilku. Gorzej jest z nauczaniem o Wołyniu w ukraińskich szkołach. Jak podaje Andrij Portnov w artykule „Ukraińska (nie) pamięć o Wołyniu 1943”: W nowym ukraińskim podręczniku szkolnym do historii, wydanym w 2011 r., o wydarzeniach na Wołyniu nie wspomina się ani słowem. W poprzednim podręczniku z roku 2006, często krytykowanym za nazbyt „patriotyczne” przedstawianie przeszłości, o zorganizowanym przez UPA masowym mordzie na polskich mieszkańcach Wołynia pisano w sposób następujący: „W sposób tragiczny ułożyły się relacje pomiędzy UPA a polskimi uzbrojonymi oddziałami reprezentującymi różne siły polityczne, które działały na terenach zachodniej Ukrainy. UPA deklarowała potrzebę zamknięcia drugorzędnych frontów, za wyjątkiem bolszewickiego i nazistowskiego. Nie udało się jednak dojść w tej kwestii do porozumienia z polskimi siłami narodowymi. Ukraińcy oskarżali o to Polaków, którzy pragnęli odtworzyć Polskę w jej przedwojennych granicach. Polacy z kolei twierdzili, że przyczyną braku porozumienia było nieugięte stanowisko Ukraińców. Ofiarą tego politycznego antagonizmu stała się natomiast przede wszystkim ludność cywilna”. Właściwym wydaje się pytanie jak możemy oczekiwać od młodzieży ukraińskiej zrozumienia dla polskiego punktu widzenia na Wołyń skoro w przestrzeni elementarnych faktów nie ma ona żadnej wiedzy.

Polityczne turbulencje

Uchwała Sejmu polskiego najprawdopodobniej będzie odwoływać się do oczywistej konstatacji, co do której zgodni są w większości polscy historycy – że zbrodnie wołyńskie były ludobójstwem. To będzie symboliczne zadośćuczynienie dla rodzin ofiar i wszystkich, których dotknęła tragedia wołyńska. Ale będzie to też wyzwanie dla polskiej polityki wobec Ukrainy i to w gorącym momencie przed podpisaniem układu stowarzyszeniowego. Powinniśmy dołożyć wszelkich starań, aby polityka ta była dalej nacechowana przyjazną współpracą na rzecz uczestnictwa Ukrainy w procesie integracji z Europą. Polska powinna, pomimo trudności w sprawach historycznych, realizować kurs porozumienia szczególnie, że już teraz w Kijowie nie brak głosów tych sił, które chętnie widziałyby Ukrainę w rosyjskiej strefie wpływów. Siły te problem wołyński traktują instrumentalnie – jako narzędzie do rozgrywania w wewnętrznej walce politycznej. Kuriozalnym tego przykładem jest list szefa administracji Charkowa Michaiła Dobkina

To będzie symboliczne zadośćuczynienie dla rodzin ofiar i wszystkich, których dotknęła tragedia wołyńska.

z partii Regionów, w którym wzywa Polskę by w ślad za uchwałą wołyńską wydała zakaz wjazdowy dla działaczy partii Swoboda do strefy Schengen, jako propagatorów faszyzmu. Takie stanowisko jest przejawem, nie jakby chcieli naiwni w Polsce, empatii i współczucia, ale cynizmu, który wykorzystuje sto tysięcy polskich ofiar z Wołynia do wzmocnienia prorosyjskiej narracji historycznej partii Janukowycza. Przypomnijmy – tej narracji, w której nie było ani wielkiego głodu na Ukrainie, ani operacji polskiej NKWD w roku 1937, w której zabito ponad 111 tysięcy Polaków, ani agresji 17 września 1939 roku... A według niej żołnierze Armii Krajowej to hitlerowscy kolaboranci! Być może uchwała sejmu polskiego będzie wstrząsem dla Ukraińców z Zachodniej Ukrainy, być może da impuls do podjęcia uczciwego dialogu w sprawie, która niszczy wzajemne relacje. Aby tak się jednak stało wiele zależy od postawy polskich polityków i ich determinacji we wsparciu prozachodnich sił na Ukrainie.

Rafał DZIĘCIOŁOWSKI
Tekst ukazał się pierwotnie w tygodniku Gazeta Polska nr 24 z dnia 12 czerwca 2013 r.

Tym czasem ukraińські історики ідуть в абсолютно іншому напрямку. Найновіша праця Володимира В'ятровича, професора Києво-Могилянської академії, вже у назві поширює старі тези. «Друга польсько-українська війна. 1942-1947» була написана з ідеологічних позицій і без поваги до професії історика. Тези, які ставляться українським істориком, про передбачувану польсько-українську війну, в котрій українське населення воювало за національне і суспільне визволення, не відповідають фактам. Також теза, що головною силою було цивільне населення, яке виступило спонтанно, що доводити має передбачувана відсутність наказу про ліквідацію поляків, не є правдивою. Зрештою, віддаймо голос професору Гжегожеві Мотиці, котрий на сторінках «Нової Східної Європи» так охарактеризував книжку В'ятровича: «Автора не особливо цікавить, як було насправді. Він пробує боронити УПА від звинувачення у проведенні організованих антипольських чисток. В'ятрович також висловлює тезу, що, начебто, конфлікт розпочали поляки на Холмщині. Це твердження відірване від фактів. У когось необізнаного у складнощах польсько-українських відносин після прочитання «волинських» епізодів книжки може навіть скластися враження, що взагалі не було жодних організованих масових вбивств поляків. Усі риторичні трюки В'ятровича, а також використання ним терміну «війна» виникають, на мою думку, зі спроби невизнання злочину в антипольській акції УПА. Тому вже у вступних розділах він відкидає термін геноцид, протиставляючи йому саме війну. Однак, всупереч тому, що пише, використання окреслення війна не виключає принаймні застосування поняття геноцид». Таких публікацій, на жаль, є дуже багато. Вони стають маніфестом почуття національної ідентичності у Західній Україні, а рецензенти знаних порталів, що займаються новітньою історією, як наприклад, «Історична правда», рекламують їх як новаторські і такі, що ламають польські стереотиіи. Такий стан речей необхідно оцінити як виразний регрес у відношенні до надій, які викликали перші зустрічі семінару «Польща – Україна: складні питання», коли видавалося, що діалог відкриває дорогу до правди, а вже вона – до поєднання. Сьогодні в Україні шукають, швидше, українську правду зі шкодою для дослідницької чесності та шансів на порозуміння.

Різні пам'яті

Ще десять-п'ятнадцять років тому на Західній Україні мало хто хотів говорити про Волинь. Як правило, відповідали, що про жодні злочини ніхто не чув. Або: «Так, були німецькі злочини. Німці тут страшно всіх мучили. І українців, і євреїв, і поляків також, хоча тут, власне, поляків не було», – говорили у Млинові, біля Берестечка, у флігелі двору Ходкевичів студенти зі Львова, котрих я зустрів у 1996 році. А в Підкамені, де у березні 1944 року, одразу після масового вбивства близько 500 поляків в сусідній Гуті Пеняцькій, у тому числі тих, котрі сховалися в домініканському монастирі, місцеві жителі переконували мене, що тут узагалі не було поляків. Тільки старша жінка, полька, котра чудом уникла смерті, показала мені заросле кущами місце на кладовищі зі старим хрестом і погнутою бляшаною табличкою, на якій було написано: «Тут поховано тих, хто загинув у костелі». Загальна амнезія спричинена страхом перед відпові-

Це буде символічна компенсація для сімей жертв і всіх, кого торкнулася Волинська трагедія.

дальністю, бажання забути за будь-яку ціну. І холодна відмова у розмові, коли у Львові ми показували приязно налаштованим українцям перші привезені до Львова томи монументальної роботи Еви та Владислава Семашків. Це починається поволі змінюватися. Звичайно, не так, як би ми того хотіли, однак з'явився пам'ятник, кладовище в Порицьку, там вперше відбулося символічне вшанування за участю настільки ж рішучих, що й різних президентів Кучми та Квасневського, з'явилися пам'ятні споруди в Гуті Пеняцькій та Острівках, а нещодавно на кладовищі зі згаданого Підкаменя з'явився пам'ятник польським жертвам, знищеним

УПА. В кількох інших місцях встановлено пам'ятники, а також відзначено місця злочинів хрестами. Однак надалі правилом є відсутність будь-яких пам'яток. Ще гірше, що часто сім'ї, які хочуть вшанувати жертв, натрапляють на неприхильне ставлення органів місцевої влади. Необхідно чітко зазначити, що не вдається чітко говорити про поєднання, коли більшість жертв не мають ані могил, ані хрестів на могилах. Але й так маємо певний прогрес у відносинах, якщо порівнювати ситуацію кількарічної давності. Гірше із вивченням історії Волині в українських школах. Андрій Портнов у статті

Як можемо очікувати від української молоді розуміння польської точки зору про Волинь, якщо вона зовсім не знає елементарних фактів?

«Українська (не) пам'ять про Волинь 1943» подає: «У новому українському шкільному підручнику, виданому в 2011 році, про події на Волині не згадується жодним словом. У попередньому підручнику за 2006 р. часто критикувалося занадто «патріотичне» представлення минулого, про організоване УПА масове винищення польських жителів Волині написано наступним чином: «Трагічно склалися відносини між УПА та польськими збройними відділеннями, які представляли різні політичні сили, що діяли на території Західної України. УПА декларувала потребу закрити другорядні фронти, за винятком більшовицького та нацистського. Однак не вдалося дійти у цьому питанні до порозуміння із польськими національними силами. Українці звинувачували у цьому поляків, котрі прагнули відновити Польщу у її довоєнних кордонах. У свою чергу, поляки твердили, що причиною відсутності порозуміння була незмінна позиція українців. Жертвою цього політичного антагонізму стало, натомість, цивільне населення». Правильним видається запитання, як можемо очікувати від української молоді розуміння польської точки зору про Волинь, якщо вона зовсім не знає елементарних фактів?

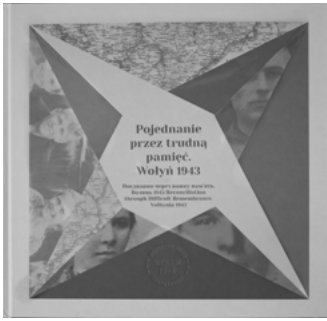
Політична турбулентність

Ухвала польського Сейму, швидше за все, буде звертатися до очевидної констатації, з якою погоджується більшість польських істориків, що волинські злочини були геноцидом. Це буде символічна компенсація для сімей жертв і всіх, кого торкнулася Волинська трагедія. Але також це буде викликом для польської політики щодо України і це в гарячий момент, перед підписанням договору про асоціацію. Ми повинні докласти усі старання, аби ця політика була насичена приязною співпрацею на користь участі України в процесі інтеграції з Європою. Польща повинна, незважаючи на труднощі в історичних справах, реалізувати курс порозуміння, особливо, якщо вже раз у Києві достатньо голосів тих сил, котрі з радістю бачили б Україну в російській сфері впливів. Ці сили волинську проблему трaktують інструментально – як зброю для гри у внутрішній політичній боротьбі. Курйозним прикладом цього є лист голови Харківської обласної адміністрації Михайла Добкіна із Партії регіонів, в якому він закликає Польщу, аби вслід за волинською ухвалою, видала заборону в'їзду для діячів партії «Свобода» на території Шенгенської зони як пропагандистів фашизму. Така позиція є проявом не емпатії та співчуття, як хотіли би наївні у Польщі, а цинізму, який використовує сто тисяч польських жертв із Волині для зміцнення проросійської історичної нарації партії Януковича. Пригадаймо – тієї нарації, в якій не було ані великого голоду в Україні, ані польської операції НКВС у 1937 р, під час якої було вбито 111 тисяч поляків, ані агресії 17 вересня 1939 року... Згідно з нею, солдати Армії Крайової – це гітлерівські поплічники! Можливо, ухвала польського Сейму буде струсом для українців із Західної України, можливо, дасть імпульс для підняття чесного діалогу в справі, яка знищує взаємні відносини. Аби так сталося, багато залежить від позиції польських політиків і їхньої детермінації у підтримці прозахідних сил в Україні.

Рафал ДЗЕНЦІОЛОВСЬКИЙ
Текст вперше з'явився у тижневику «Gazeta Polska» №24 від 12 червня 2013 р.

Пам'ять

Pojednanie przez trudną pamięć

W zeszłym roku, stosując metodę „od chaty do chaty”, polska i ukraińska młodzież docierała do jeszcze żyjących świadków tragedii wołyńskiej. Ekspedycja odbyła się w ramach projektu „Pojednanie przez trudną pamięć. Wołyń 1943”.

17 czerwca na Wydziale Historii Uniwersytetu Wschodnioeuropejskiego im. Łesi Ukrainki w Łucku odbyła się prezentacja projektu „Pojednanie przez trudną pamięć. Wołyń 1943”. Projekt został zrealizowany przez Stowarzyszenie Panorama Kultur pod patronatem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

O szczegółach przeprowadzonych w ramach projektu badań zebranych na sali opowiedzieli koordynator projektu Aleksandra Zińczuk oraz studenci Wydziału Historii Serhij Hładyszuk, Oleksandr Dachniuk i Oleksandr Krawczuk.

Podczas prezentacji koordynator projektu Aleksandra Zińczuk szczegółową uwagę poświęciła książce „Pojednanie przez trudną pamięć. Wołyń 1943”, która powstała w wyniku ekspedycji. Ta publikacja została podzielona na trzy wersje językowe: polską, ukraińską i angielską. Ukazały się w niej artykuły i wypowiedzi historyków, animatorów kultury, dziennikarzy, pisarzy, relacje ustne Polaków i Ukraińców, materiały edukacyjne.

Relacje ustne zbierano podczas ekspedycji w obwodach wołyńskim i rówieńskim. Uczestniczyła w niej 20-osobowa grupa studentów z Polski i Ukrainy. Udało się im zebrać ponad 150 relacji. Studenci penetrowali różne wioski. Ponad dwa tygodnie spędzili w terenie dzieląc się na grupy w ten sposób, żeby w jednej grupie byli jednocześnie i Ukraińcy, i Polacy. Wspólnie docierali do najstarszych mieszkańców albo ich rodzin. Kładziono akcent na to, żeby dowiedzieć się o Ukraińcach ratujących Polaków i o Polakach ratujących Ukraińców.

– Szukaliśmy nie tylko tych, którzy ratowali. Żeby nie narazić się na manipulacje, szukaliśmy różnych kontekstów – opowiada Aleksandra Zińczuk. – Chcieliśmy przygotować akcję społeczną, włączając młodych ludzi, zderzając ich z relacjami najstarszych mieszkańców na Wołyniu i na Lubelszczyźnie.

Ekspedycję poprzedziła seria warsztatów i kilka seminariów, gdzie młodzi ludzie poznali się nawzajem, zapoznali się z historią, mieli spotkania z historykami zarówno ze strony polskiej, jak i ukraińskiej. Wzięli także udział w warsztatach dotyczących historii mówionej, zapoznali się z przykładami prowadzenia wywiadu geograficznego, opracowywania materiałów źródłowych, wykorzystywania ich w celach popularyzatorskich.

– Stosowaliśmy taką metodę „od chaty do chaty” – mówi Aleksandra Zińczuk. Przed tym opracowaliśmy kwestionariusz, który jest podany w książce. Jest to przykładowy kwestionariusz. Każda osoba mogła relacjonować inaczej. Było oświadczenie, gdzie prosiłymi osoby po rozmowie o podpis, aby można było to nagranie wykorzystać w celach np. edukacyjnych. Niektórzy zgadzali się na wykorzystanie tej historii, ale bez podawania imienia i nazwiska.

– W tej ekspedycji trzeba było brać pod uwagę różne momenty. Jedni ludzie opowiadają dużo ciekawych rzeczy, ale o faktach ratowania mówią bardzo mało. Są ludzie, którzy wpuszczają do chaty, a są tacy, którzy zamykają się, nie życząc sobie rozmowy – opowiada

uczestnik ekspedycji Serhij Hładyszuk. – Najbardziej została mi w pamięci historia pewnej pani z rejonu horochowskiego, która została znaleziona w 1943 roku wśród ciał rozstrzelanych Polaków. Miała wtedy około dwóch lat. Nie mając własnych dzieci ukraińska rodzina zabrała ją do siebie. W ten sposób uratowała ją. Obecnie jest to zwykła ukraińska babcia, mieszkająca na wsi. Ona nie wie, gdzie i w którym roku urodziła się. Nigdy nie słyszała języka polskiego. Opowiedziała, że jej ukraińscy rodzice bardzo ją kochali. Jest im za to wdzięczna, ale chciałaby się dowiedzieć, kim byli jej prawdziwi rodzice. Ale dziś to już jest niemożliwe.

Oprócz relacji Ukraińców, w ramach projektu zbierano także relacje mieszkańców Lubelszczyzny. Są też relacje Polaków, którzy opowiadają, przez kogo z Ukraińców oni zostali uratowani.

W trakcie realizacji projektu zgromadzono dużo materiałów, które można zobaczyć na stronie internetowej Stowarzyszenia Panorama Kultur (www.pk.org.pl – red.). Zarówno strona, jak i wersja elektroniczna książki, z którą wszyscy chętni mogą zapoznać się na stronie, są wciąż uzupełniane.

Jak mówią uczestnicy ekspedycji, główna jej idea polegała na tym, żeby dotrzeć do jeszcze żyjących świadków. Właściwie sama nazwa projektu wskazuje na to, że zamierzali dotrzeć do tej pamięci. Rzeczywiście sytuacja z naszą pamięcią, z wiedzą o tragicznych wydarzeniach na Wołyniu podczas II wojny światowej nie jest najlepsza. Do tej pory nie pojawiła się wspólna polsko-ukraińska komisja historyków, która w sposób obiektywny zbadalaby tragedię wołyńską. Do tej pory w ukraińskich szkołach na lekcjach historii ten temat znajduje się poza wagą nauczycieli i uczniów. Nie ma go w podręcznikach. Zapytani o to, kiedy dowiedzieli się o tragedii wołyńskiej, studenci, którzy uczestniczyli w ekspedycji, dali takie odpowiedzi:

– Mój dziadek był świadkiem tych wydarzeń. Opowiadał o nich. Jak zostałem studentem, zacząłem bardziej się tym interesować – opowiedział Serhij Hładyszuk. – Ale w ogóle sytuacja z wiedzą o tych wydarzeniach jest zła. Dobrze, gdy wiedzą o tym studenci historii. Ale jeżeli zapytasz studentów z innego wydziału, rozumiesz, że słyszą o tym po raz pierwszy.

Oleksandr Dachniuk zaznaczył, że o tragedii wołyńskiej dowiedział się już podczas studiów na uniwersytecie.

Natomiast Oleksandr Krawczuk jeszcze w wieku młodzieńczym dowiedział się o tragedii wołyńskiej od swojej babci.

– Mojego pradziadka i jego syna, których Polacy już postawili, żeby rozstrzelać, uratowała sąsiadka-Polka. Ona zobaczyła, co się dzieje, przybiega i zaczęła błagać, żeby nie rozstrzelali jej sąsiadów. Oni jako sąsiedzi dobrze żyli, pomagali sobie nawzajem w gospodarce – opowiedział Oleksandr. – O tragedii wołyńskiej wiedziałem od dzieciństwa. I oczywiście uzupełniałem wiedzę, jak rozpocząłem studia na uniwersytecie. Podczas nauki w szkole ja o tych wydarzeniach nie słyszałem.

Natalia DENYSIUK

Поєднання через важку пам'ять

У минулому році, застосовуючи метод «від хати до хати», польська і українська молодь опитувала ще живих свідків Волинської трагедії. Експедиція відбулася в рамках проекту «Поєднання через важку пам'ять. Волинь 1943».

17 червня на історичному факультеті Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки відбулася презентація проекту «Поєднання через важку пам'ять. Волинь 1943». Реалізацією проекту під патронатом Міністерства закордонних справ Республіки Польща займалося Товариство «Панорама культур».

Про деталі дослідження, проведеного в рамках проекту, присутнім розповіли координатор проекту Олександра Зінчук та студенти історичного факультету Сергій Гладішук, Олександр Дахнюк і Олександр Кравчук. Під час презентації Олександра Зінчук значну увагу присвятила книжці «Поєднання через важку пам'ять. Волинь 1943», яка з'явилася в результаті експедиції. Публікація була поділена на три мовні версії: польську, українську та англійську. У ній можна ознайомитися зі статтями істориків, діячів культури, журналістів, письменників, розповідями поляків і українців, навчальними матеріалами.

Розповіді були записані під час експедиції у Волинській та Рівненській областях. У ній взяли участь 20 студентів із Польщі та України. У різних селах їм вдалося зібрати понад 150 розповідей. Упродовж понад двох тижнів тривали польові дослідження. Студенти поділилися на підгрупи таким чином, щоб в одній групі були водночас і українці, і поляки. Разом вони знаходили найстарших мешканців або їхні сім'ї. Головним завданням, що стояло перед молодими дослідниками, було довідатися про українців, котрі рятували поляків, і про поляків, котрі рятували українців.

– Ми шукали не тільки тих, хто рятував. Щоб уникнути маніпуляцій, шукали різні контексти, – розповідала Олександра Зінчук. – Хотіли підготувати громадську акцію, залучивши до неї молодих людей та ознайомивши їх із розповідями найстарших мешканців Волині та Люблінщини.

Перед експедицією відбулася серія майстер-класів і кілька семінарів, на яких молоді люди познайомилися. Вони мали лекції з історії та зустрічі з істориками як з польського боку, так і з українського. Було проведено також майстер-класи, що стосувалися усної історії, подано приклади ведення географічного інтерв'ю, розробки джерельних матеріалів, використання їх в популяризаторських цілях.

– Ми застосовували метод «від хати до хати», – казала Олександра Зінчук. – Перед тим опрацювали питальник, з яким можна ознайомитися в книжці. У ньому наведено приклад, які запитання можна ставити. Кожна особа, з котрою розмовляли, могла розповідати інакше. Була підготовлена також заява. Ми просили, щоб опитувані після розмови поставили на ній підпис, щоб звукозапис розмови з ними можна було використати, наприклад, з освітньою метою. Дехто з них давав дозвіл використовувати цю історію, але без вказування імені та прізвища.

– У цій експедиції потрібно було враховувати різні обставини. Одні люди розповідають багато цікавого, але про факти рятування дуже мало. Є люди,

котрі пускають на поріг, а є люди, котрі можуть зачинитися, не бажаючи спілкуватися, – розповідає учасник експедиції, студент СХУ ім. Лесі Українки Сергій Гладішук. – Найбільше мені запам'яталася історія жінки з Горохівського району, котру в 1943 році, коли вона мала приблизно два роки, було знайдено серед тіл розстріляних поляків. Українська родина, що не мала дітей, забрала її на виховання, по суті врятувавши. Нині – це звичайна українська сільська бабуся. Вона не знає, де народилася, з якого вона року. Польської мови ця жінка ніколи не чула. Розповіла, що українські батьки дуже її любили. Вона їм дуже вдячна, але хотіла би дізнатися, хто був справжніми її батьками. Проте сьогодні це зробити неможливо.

Крім розповідей українців, у рамках проекту збирали також розповіді мешканців Люблінщини. Є також записи розмов із поляками, котрі розповідають, хто з українців їх врятував.

У процесі реалізації проекту зібрано багато матеріалів, з якими можна ознайомитися на сайті Товариства «Панорама культур» (www.pk.org.pl, – ред.). І сайт, і електронна версія книжки, з якою всі охочі можуть ознайомитися на сайті, весь час доповнюються.

Як говорять учасники експедиції, головна її ідея полягала в тому, щоб знайти свідків, котрі ще живуть. На це вказує також назва проекту. Дійсно, ситуація із нашою пам'яттю, зі знаннями про трагічні події на Волині під час Другої світової війни не найкраща. До цього часу не з'явилася спільна польсько-українська комісія істориків, котра б об'єктивно дослідила Волинську трагедію. До нинішнього часу в українських школах на уроках історії ця тема знаходиться поза увагою вчителів і учнів. Немає її і в підручниках. На запитання про те, коли дізналися про Волинську трагедію, студенти, котрі брали участь в експедиції, дали наступні відповіді:

– Мій дідусь був очевидцем тих подій. Розповідав про них. Ставши студентом, я почав цим більше цікавитися, – розповів Сергій Гладішук. – Але загалом ситуація зі знанням про ці події серед студентів погана. Добре, якщо про це знають студенти-історики. А от, якщо запитати студентів з іншого факультету, то розумієш, що вони вперше про це чують.

Олександр Дахнюк зазначив, що про Волинську трагедію дізнався вже під час навчання в університеті. Натомість Олександр Кравчук довідався про Волинську трагедію від своєї бабусі у досить юному віці.

– Мого прадіда і його сина, котрих поляки вже поставили, щоб розстрілювати, врятувала сусідка-полька. Вона побачила, що відбувається, прибігла і почала благати, щоб не розстрілювали сусідів. Вони, як сусіди, добре жили, допомагали один одному по господарству, – розповів Олександр. – Про Волинську трагедію я знав із дитинства. І, звичайно, дізнавався про ці події, коли вже почав навчання в університеті. У школі я про ці події не чув.

Наталія ДЕНИСЮК

«Я повертаюся до Львова...»

Актори Лwowskiego Teatru „Debiut”, działającego przy Fundacji Charytatywnej „Hesed Arje”, wystąpili niedawno w Wołyńskim Obwodowym Teatrze Lalek z przedstawieniem „Janka”.

Reżyser Wacław Olchowski opowiedział, że spektakl „Janka” powstał według pamiętnika Janiny Hescheles „Oczyma dwunastoletniej dziewczyny”.

– Ten pamiętnik trzeba przeczytać. Wywiera silny wpływ. Oczywiście nie jest w całości przedstawiony w spektaklu. Na jego podstawie robiłem sztukę teatralną. Musiałem zostawić to, co jest najważniejsze, bo tam jest bardzo dużo materiału. Holokaust w ogóle nie jest prosto pokazać – powiedział reżyser.

Teatr „Debiut” pokazał „Jankę” w języku ukraińskim, polskim, niemieckim i hebrajskim. Ta różnorodność językowa, która wydawałoby się powinna była spowodować zapotrzebowanie na tłumaczenie, w rzeczywistości wzmocniła emocjonalny wymiar spektaklu.

Aktorzy opowiedzieli łuckim widzom historię, która wydarzyła się w rzeczywistości. Żydowskiej dziewczynce Janinie Hescheles w sierpniu 1943 roku udało się uciec z Janowskiego obozu nazistowskiego we Lwowie. Wkrótce

przedostała się ona do Krakowa. Tutaj w 1946 roku ukazał się jej pamiętnik napisany po polsku. W nim ona opowiedziała o tym, co musiała przeżyć. Janina Hescheles ukończyła szkołę w Sopocie, a w 1950 roku wyemigrowała do Izraela. W 2011 roku po raz pierwszy w ciągu tych wszystkich lat, odwiedziła Łwów i była obecna na premierze spektaklu „Janka”.

Symboliczne wydają się słowa, którymi kończy się spektakl: „Biologiczny zegar organizmu powoli robi swoją sprawę: pogarsza się wzrok i słuch, zaciera się pamięć. I teraz, jak mam już 80 lat, kończy swój żywot pokolenie II wojny światowej. Ja wracam w myślach do Lwowa, ale nie tego z lat młodzieńczych. Wracam, rozumiejąc, że mój Łwów jest wszędzie, że on znajduje się w sercu każdego, kogo wypędzono z rodzimej wsi czy miasta, i w sercu każdego człowieka, któremu wojna zabrała rodziców i krewnych”.

Natalia DENYSIUK

„Ja wracam do Lwowa...”

Актори Львівського театру-студії «Дебют» Благодійного фонду «Хесед-Ар'є» нещодавно представили у Волинському обласному театрі ляльок виставу «Янка».

Режисер В'ячеслав Ольховський розповів, що вистава «Янка» була поставлена за щоденником Яніни Хешелес «Очима дванадцятирічної дівчинки».

– Цей щоденник треба перечитати. Він дуже сильний. Звичайно, він увесь не ввійшов до вистави. На його основі я робив п'єсу. Доводилося залишати головне, бо там дуже багато матеріалу. Взагалі, показувати Голокост не просто, – розповів режисер. Театр «Дебют» поставив «Янку» різними мовами. Зі сцени лунала українська, польська, німецька, єврейська. Різноманіття мов, яке, здавалося б, повинне було викликати у глядача потребу в перекладі, насправді лише посилює емоційний вимір вистави.

Актори театру-студії «Дебют» розповіли лущкому глядачеві реальну історію. Єврейській дівчинці Яніні Хешелес у серпні 1943 року вдалося втекти з нацистського Янівського концтабору у Львові. Згодом вона опинилася у Кракові. Тут у

1946 році і був виданий її щоденник, написаний польською мовою. У ньому вона розповіла про жайття, які довелося пережити. Яніна Хешелес закінчила школу в Сопоті, а у 1950 році емігрувала до Ізраїлю. У 2011 вона вперше за всі ці роки відвідала Львів і була присутня на прем'єрі вистави «Янка».

Символічними видаються слова, якими завершується вистава: «Біологічний годинник організму поволи робить свою справу: слабить зір і слух, затирається пам'ять. І тепер, коли мені минає восьмий десяток, доживає віку покоління Другої світової війни. Я повертаюся в ув'яз до Львова, але не того, з юних літ. Я повертаюся, розуміючи, що мій Львів повсюди, що він у серці кожного вигнанця з рідного села чи міста, і в кожній людині, якій лихоліття відібрали батьків і родичів».

Наталія ДЕНИСЮК

Ten dzwon ma łączyć

Цей дзвін повинен єднати

W połowie czerwca b.r. do kościoła w Sarnach trafił dzwon ocalały po wysadzeniu kościoła w Stepaniu, do którego doszło w 1943 roku.

У середині червня нинішнього року до костелу в Сарнах потрапив дзвін, який уцілів після того, як у 1943 році було підірвано костел у Степані.

Dzwon o imieniu Św. Michał Archanioł był kiedyś jednym z pięciu dzwonów (średnim) w kościele p.w. Św. Michała Archanioła, znajdującym się w Stepaniu (obecnie osiedle typu miejskiego w rejonie sarneńskim na Równieżczyźnie). Został ufundowany przez mieszańców Stepania w 1937 roku.

Po wyburzeniu kościoła, co wydarzyło się 21 kwietnia 1943 r., dzwon Św. Michał Archanioł został zabrany do Korostu (wieś niedaleko Stepania) razem z pozostałymi czterema dzwonami. Tutaj go zakopano i odkopano dopiero w 1991 r. po utworzeniu wolnej Ukrainy. Od tej pory „służył” przy cerkwi w Koroście.

Obecnie na dzwonnicy w Koroście znajduje się jeszcze jeden z tych pięciu dzwonów. Imię jego – Św. Antoni. Waży on około 220 kg i jest darem Policji Państwowej ze Stepania. Dzwon Św. Antoni jest używany przez cały czas.

Największy z pięciu dzwonów, podobnie do dzwonu Św. Michał Archanioł, też został zakopany. Niestety do tej pory go nie odnaleziono. Pamięć ludzka jest zawodna i nikt chyba już nie pamięta, w którym miejscu został ukryty. Los dwóch pozostałych dzwonów z kościoła w Stepaniu także nie jest znany.

Na prośbę przewodniczącego Wołyńskiej Wspólnoty Parafii Huta Stepańska, Wyrka, Kazimierka, Stepań, Chołoniewiczze, Janowa Dolina Janusza Horoszkiewicza ksiądz prawosławny w Koroście w uzgodnieniu z radą parafialną zdecydował o zwróceniu dzwonu Św. Michał Archanioł do kościoła. „Za zwrot należy się parafianom prawosławnym w Koroście wielki szacunek” – mówi Janusz Horoszkiewicz, który od lat przy pomocy wielu Ukraińców, odnawia polskie cmentarze i stawia krzyże w miejscach, gdzie kiedyś stały polskie wioski i kościoły. Dodaje, że cerkiew obiecała w przyszłości zwrócić także dzwon Św. Antoni.

Do kościoła w Sarnach dzwon Św. Michał Archanioł trafił jedynie na przechowanie przed ponownym odlaniem. Niestety dzwon ten w pewnym momencie pękł i nie był już używany. Ponowne odlanie nastąpi po zebraniu odpowiednich kosztów. Życzeniem Janusza Horoszkiewicza jest, aby ten dzwon trafił do Katedry p.w. Św. Piotra i Pawła w Łucku. „Tam,

jak Bóg da, niech dalej głosi Chwałę Boską” – mówi Janusz Horoszkiewicz.

Nie jest to pierwszy dzwon, którym opiekuje się Janusz Horoszkiewicz. Pochodząca z Huty Stepańskiej (obecnie wieś Huta, rejon kostopolski w obwodzie rówieńskim) rodzina Horoszkiewiczów ufundowała w 2008 r. dzwon do cerkwi w Hucie w intencji pojednania narodów Polski i Ukrainy. Dzwon nosi imię

Przemienienia Pańskiego. Horoszkiewiczowie ufundowali też mały dzwonek, sygnaturkę do kościoła w Kostopolu.

Opowiadając o dzwonie Św. Michał Archanioł Janusz Horoszkiewicz zaznaczył: „Ten dzwon ma łączyć, a nie dzielić nasze narody. Jedynie wzajemny szacunek może kiedyś spowodować, że Ukraińiec nie będzie postrzegany jako wróg Polaka i na odwrót”.

Natalia DENYSIUK, zdjęcie jest udostępnione przez Janusza HOROSZKIEWICZA

Dzвін, який носить ім'я Святий Архангел Михаїл, був колись одним із п'яти (середнім) дзвонів у костелі Святого Архангела Михаїла, що знаходився у Степані (нині – селище міського типу в Сарненському районі на Рівненщині). Його подарували мешканці Степаня в 1937 році.

Після того, як 21 квітня 1943 р. було підірвано костел, дзвін Святий Архангел Миха-

закопали. На жаль, до сьогодні його не знайшли. Людська пам'ять ненадійна і ніхто, мабуть, вже не пригадає, в якому місці його сховали. Доля двох інших дзвонів з костелу в Степані також невідома.

На прохання Януша Горошкевича, керівника Волинської спільноти парафії Гута Степанська, Вирка, Казимирка, Степань, Холоневичі, Янова Долина, священник у Корості, після погодження із парафіальною радою, вирішив повернути дзвін Святий Архангел Михаїл костелу. «За повернення дзвону велика повага належить православним прихожанам у Корості», – говорить Януш Горошкевич, котрий упродовж багатьох років за допомогою українців відновлює польські кладовища і ставить хрести в місцях, де колись були польські села та стояли костели. Додає, що церква пообіцяла в майбутньому повернути також дзвін Святий Антоній.

До костелу в Сарнах дзвін Святий Архангел Михаїл потрапив на збереження перед тим, як його повторно віділлють. На жаль, дзвін у певний момент тріснув і його вже не використовували. Повторне відлиття відбудеться тоді, коли на це зберуть необхідні кошти. На прохання Януша Горошкевича, цей дзвін потрапить до Кафедрального костелу Святого Петра і Павла в Луцьку. «Там, як Бог дасть, нехай далі звучить в Ім'я Господнє», – говорить Януш Горошкевич.

Це не перший дзвін, яким опікується Януш Горошкевич. Його родина, яка походить з Гуті Степанської (нині – село Гута у Костопільському районі на Рівненщині), в 2008 р. подарувала церкві в Гуті дзвін в ім'я єднання народів Польщі і України. Дзвін носить ім'я Преображення Господнього. Горошкевичі подарували також малий дзвін костелу в Костополі.

Розповідаючи про дзвін Святий Архангел Михаїл, Януш Горошкевич зазначив: «Цей дзвін повинен єднати, а не ділити наші народи. Тільки взаємоповага може колись doprowaditi до того, що українця не будуть вважати ворогом поляка і навпаки».

Наталія ДЕНИСЮК, фото надане Янушем ГОРОШКЕВИЧЕМ

Serdecznie zapraszamy do ciekawej lektury

„Wędrówka wśród cieni” jest książką o wygnaniu i ludzkiej odysei, jest nieprawdopodobnie wzruszającą historią życia Józefa Tarnowskiego, młodego polskiego bojownika o wolność, który przeżył mroźne piekło wojennego, sowieckiego gułagu i przemierzył pół świata, aby dołączyć do Polskich Sił Zbrojnych w Szkocji.

Jest to opowieść o idyllicznym dzieciństwie, rodzinie, przyjaciółach utraconych i odzyskanych, wojnie i pokoju, miłości i nadziei, dramacie i odkupieniu. Będąc opowieścią o losach jednego człowieka, książka jest jednocześnie historią starej Europy, która przeminęła wraz z rozpadem sowieckiego imperium i historią nowej Europy, zapoczątkowanej przez powstanie ruchu Solidarności. Będąc opowieścią o człowieku rodzinnym, człowieku wnikliwego i bystrego umysłu, ironii i humoru „Wędrówka wśród cieni” jest jednocześnie hołdem złożonym woli przetrwania i próbą odbudowania ludzkiego ducha.”

Józef Tarnowski urodził się 19.03.1922 r. w Maniewiczach. Aresztowany przez NKWD w 1940 r. za działalność w AK został zesłany na Syberię. Po inwazji Niemiec na ZSRR został przewieziony do Uzbekistanu, a następnie do Iranu. Wstąpił tam do wojska polskiego - brygady spadochronowej. Po przeszkoleniu w Szkocji, wziął udział w bitwie pod Arnhem. Po wojnie wrócił do Szkocji. Skończył studia inżynieryjne. Był wieloletnim pracownikiem międzynarodowej korporacji ITT. W latach 80-tych zajął się pracą społeczną z BESO - brytyjską organizacją pozarządową o charakterze dobroczynnym, nastawioną na niesienie pomocy doradczej krajom rozwijającym się. Aktywnie działał

na rzecz rozwoju po-komunistycznej Polski. Otrzymał wiele międzynarodowych odznaczeń i wyróżnień. W Polsce został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i Orderem Zasługi RP. Zmarł 12.09.2010 r.

„Wędrówkę wśród cieni” napisał wspólnie z Raymondem Raszkovskim Ross, dramaturgiem, dziennikarzem i wykładowcą na Uniwersytecie Edynburskim. Książka ukazała się drukiem w maju 2009 r. w języku angielskim. W 2013 r. została przetłumaczona i wydana w języku polskim.

Źródło: Witold NEUMANN

Wołyńskie drogi Mikołaja Kruszewskiego

Ostatnio w łuckim wydawnictwie «Wołyniak» ukazała się książka «Mikołaj Kruszewski i Wołyń».

Napisały ją Zinajda Pacholok i Ilona Nestoruk. Opracowana przez nich praca jest katalogiem i informatorem zawierającym interesujące i mało znane wiadomości o genealogii i naukowej spuściznie słynnego polskiego lingwisty, folklorysty, tłumacza urodzonego na Wołyniu – Mikołaja Kruszewskiego, jego korespondencję z Iwanem Cwietajewym i Janem Karłowiczem oraz wykaz literatury o życiu i działalności twórczej, która jest przechowywana w funduszach Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego.

Dzięki autorom postać Mikołaja Kruszewskiego, bez wątpienia, zostanie przedstawiona w nowym świetle. Niestety, badacz o światowym imieniu obecnie jest mało znany szerokiej publiczności na ojczyźnie. Urodził się 18 października 1851 roku w Łucku. Po zdobyciu wykształcenia podstawowego w rodzimym mieście kontynuował naukę w Chełmskim Gimnazjum Unickim. Później były studia

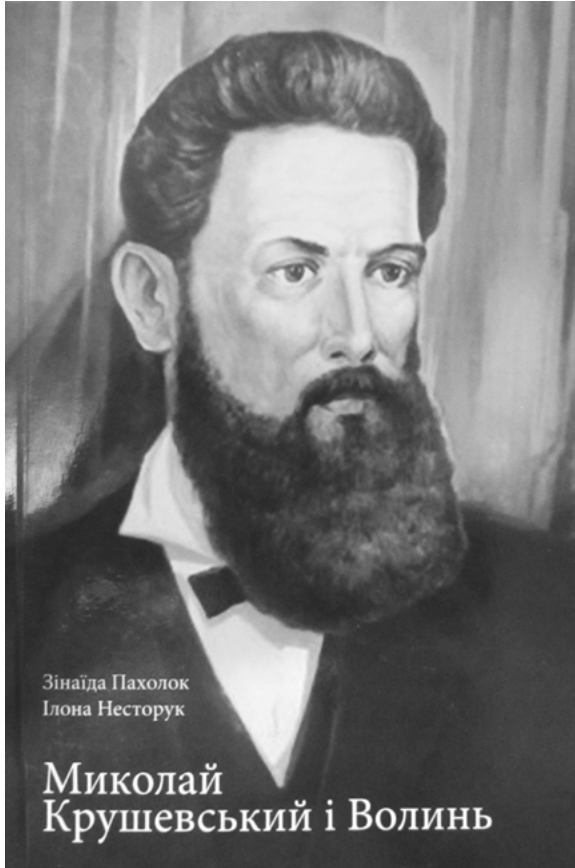
na Wydziale Historyczno-Filologicznym w Warszawie.

W 1875 roku, po ukończeniu studiów wyższych wyjechał on na Ural, gdzie aktywnie pracował w dziedzinie filologii, samodzielnie uczył się sanskrytu i okazjonalnie uczył języków klasycznych. Czynnie udzielał się w dziedzinie naukowej, obronił trzy doktoraty i został profesorem mając 34 lata.

Los potoczył się tak, że Mikołaj Kruszewski miał krótkie życie. Zmarł w wieku 36 lat. Jednak dotychczas są aktualne jego liczne prace naukowe w dziedzinie językoznawstwa, znane nie tylko na trzech jego rodzinnych terenach (w Polsce, na Ukrainie i w Rosji), ale też daleko poza ich granicami.

Książka «Mikołaj Kruszewski i Wołyń» zawiera bogaty materiał ilustracyjny. Praca podaje informacje, które mogą być ciekawe dla wszystkich, którym nie jest obojętny los naszego słynnego rodaka.

Wiktor JARUCZYK

Волинські дороги Миколая Крушевського

Нещодавно у луцькому видавництві «Волинянин» побачила світ праця «Миколай Крушевський і Волинь».

Авторами дослідження є місцеві дослідниці Зінаїда Пахолок та Ілона Несторук. Книжка – це каталог-довідник, до якого увійшла цікава, малознана інформація про генеалогію та науковий доробок славетного уродженця Волині, польського лінгвіста, фольклориста, перекладача Миколая Крушевського, його листи до Івана Цветаєва та Яна Карловича, а також перелік матеріалів про життя і творчу діяльність, які зберігаються у фондах Волинського краєзнавчого музею.

Завдяки авторам, постать Миколая Крушевського, безсумнівно, буде відкрита по-новому. На жаль, дослідник зі світовим ім'ям нині є малознаний широкому загалу своїх земляків. Народився він 18 жовтня 1851 року в Луцьку. Після здобуття початкової освіти у рідному місті, продовжив навчання у Холмській греко-уніатській гімназії. Згодом було навчання на історико-філологічному факультеті у Варшаві.

У 1875 році, після здобуття вищої освіти, виїжджає на Урал, де активно працює в галузі філології, самостійно вивчає санскрит і принагідно викладає давні мови. Активно займався науковою діяльністю, захистив три дисертації, ставши професором у 34 роки.

Доля відміряла Миколая Крушевському коротке життя, адже він помер у 36 років. Проте досі актуальними лишаються його численні наукові праці в галузі мовознавства, які добре відомі не лише на його трьох батьківщинах (Польщі, Україні та Росії), а й далеко за їх межами.

Книжка «Миколай Крушевський і Волинь» професійно укладена, у ній вміщено багатий ілюстративний матеріал. Праця насичена корисною і цікавою інформацією для усіх, кому небайдужа доля нашого славетного земляка.

Віктор ЯРУЧИК

Wspomnienia Józefa Zięby

Poeta, prozaik, publicysta Józef Zięba jest autorem opowiadań, siedmiu tomików wierszy i powieści „Dzierżak”. Ale chyba najbardziej wołyńskiego czytelnika zainteresują utwory tego autora, w których wspomina o miłym sercu Wołyniu.

W swojej książce „Znad Stochodu. Wspomnienia wołyńskie” autor opowiada o życiu osady na Wołyniu. Wydarzenia, o których opowiada w książce, miały miejsce w ostatnich latach II Rzeczypospolitej Polski do września 1943 roku. Na cykl wspomnieniowy składają się także książki „Miasto ocalenia” o Chełmie i „Lublin – miasto przeznaczenia” o Lublinie (ukazało się trzy tomy tej książki).

Wspominając o Wołyniu Józef Zięba pisze: „W dramatyczny ciąg dziejów Wołynia i Ziemi Chełmskiej wpłatał się i mój życiorys z Powurskiem, pamięcią dzieciństwa rozpoznającego realia świata i mistykę istnienia; Kowel, Chełm i Łuck z cudowną ikoną Bożej Matki; Stochód i Maniewiczze z pomnikiem Lenina i nieżyjącą już panią Kazimierą, Kostiuchnówka z grobami poległych legionistów. Splot dawnych dziejów, pamięć Rzeczypospolitej Obojga Narodów złączyły się ze współczesnością... (...) Łuck z wielkim litewskim zamczyskiem Lubarta przez sejm unijny w Lublinie z Kijowszczyzną włączony do Korony, zwycięstwo Jana Kazimierza pod Beresteczkiem, Powursk i legionści Piłsudskiego znad Styru i Stochodu, poległ w walce o przywrócenie kresów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i mój rozpoczęty na Wołyniu życiorys... niech pozostaną we świadomości łaskawego czytelnika już tylko literackim mitem i legendą”.

Józef Zięba urodził się 15 sierpnia 1932 r. w Powursku na Wołyniu (obecnie rejon kowelski w obwodzie wołyńskim). W 1943 roku, w czasie tragedii wołyńskiej, jego rodzina została w swój dom i przeprowadziła się do Kowla. Wkrótce autor przeprowadził się do Chełma, gdzie w 1951 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące im.

Stefana Czarnieckiego. W 1955 r. Józef Zięba ukończył studia polonistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (magisterium u prof. Ireny Sławińskiej). Pod kierunkiem prof. Zbigniewa Raszewskiego uzyskał w 1974 r. doktorat w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie. Jest założycielem i wieloletnim kierownikiem Muzeum im. Józefa Czechowicza w Lublinie.

Pawło PEREWEDENEC,
zdjęcie jest udostępnione przez Switłanę KRAWCZENKO

Спогади Юзефа Зємби

Поет, прозаїк, публіцист Юзеф Зємба видав сім поетичних збірок, роман «Dzierżak» та збірки оповідань. Та, мабуть, найбільше волинського читача зацікавлять твори цього автора, у яких він згадує про рідну його серцю Волинь.

У своїй книзі «З-над Стоходу. Волинські спогади» автор розповідає про життя осад на Волині. Хронологічно книга охоплює період останніх років існування II Речі Посполитої до вересня 1943 року. До циклу спогадів належать також книги про Холм («Місто зцілення») та Люблін («Люблін – місто долі» (світ побачило три частини цієї книги)).

Згадуючи про Волинь, Юзеф Зємба пише: «У драматичний потік подій Волині та Холмщини влівся і мій життєвий шлях

з Поворськом, спогадами дитинства, яке визначало реалії світу та містику існування; Ковель, Холм і Луцьк з чудотворною іконою Божої Матері; Стохід і Маневичі з пам'ятником Леніну та нині покійною пані Казимирою, Костюхнівка з могилами загиблих легіонерів. Переплетіння давніх подій, пам'ять Речі Посполитої Обох Народів поєдналася із сучасністю... (...) Луцьк із великим литовським замком Любарта, що разом із Київщиною після Люблінської унії був до Корони, перемога Яна Казимира під Берестечком, Поворськ і легіонери Пілсудського з-над Стиру та Стоходу, що загинули у боротьбі за повернення кресів Речі Посполитої Обох Народів і мій життєвий шлях, розпочатий на Волині... нехай залишаться у свідомості ласкавого читача лише літературним міфом та легендою».

Юзеф Зємба народився 15 серпня 1932 р. у с. Поворськ на Волині (нині – Ковельський район Волинської області). У 1943 році, під час Волинської трагедії, його родина була змушена залишити свій дім та переїхати до Ковеля. Згодом автор переїхав до Холма, де у 1951 закінчив Загальноосвітній ліцей імені Стефана Чернецького. Ступінь магістра полоністики письменник отримав у 1955 році в Люблінському католицькому університеті (магістратура у професора Ірени Славинської). Під керівництвом професора Збігнева Рашевського здобув ступінь доктора наук в Інституті мистецтв ПАН у Варшаві. Є засновником та багаторічним керівником Музею імені Юзефа Чеховича в Любліні.

Павло PEREWEDENEC,
фото надане Switłаною KRAWCZENKO

■ Паспорты для детей – без отпечатков пальцев

Podczas wyrabiania paszportu od dzieci poniżej 12. roku życia nie będą pobierane odciski palców – zakłada projekt nowelizacji ustawy o dokumentach paszportowych. Projekt autorstwa MSW zaakceptował rząd.

Zaproponowano także zmiany w przepisach dotyczących wydawania paszportów tymczasowych osobom, od których pobranie odcisków palców jest niemożliwe, np. z powodu zranienia dłoni. W takich przypadkach dokument będzie wydawany na okres nie przekraczający 12 miesięcy.

Od połowy 2009 roku paszporty zawierają nie tylko skan zdjęcia twarzy, ale także zapis odcisków palców. Każda osoba składająca w punkcie paszportowym wniosek o wydanie paszportu jest zobowiązana do złożenia odcisków dwóch palców. Polega to na przyłożeniu palców do elektronicznego czytnika – dane są zakodowane, co oznacza, że nie są w paszporcie widoczne.

Wydanie paszportu ważnego 10 lat kosztuje 140 zł (1 zł = 2,55 hrywny, - red.); dla dzieci, które w dniu złożenia wniosku nie ukończyły 13 lat - 30 zł. 50 proc. ulga przysługuje m.in. emerytom, rencistom, uczniom powyżej 13 lat i studentom.

www.tvp.pl

Паспорти для дітей – без відбитків пальців

Під час вироблення паспорта у дітей, яким виповнилося менше, ніж12 років, не брати-муть відбитків пальців – так передбачає проект змін до Закону «Про паспортні документи». Проект, авторство якого належить МВС, затвердив уряд.

Також було запропоновано зміни, які стосуються видачі тимчасових паспортів особам, від котрих взяти відбитки пальців неможливо, наприклад, через поранення долоні. У таких випадках документ видаватиметься на період, що не перевищує 12 місяців.

Від середини 2009 року паспорти міститимуть не лише зіскановане фото обличчя, а також запис відбитків пальців. Кожна особа, котра у паспортному пункті складає заяву про отримання паспорта, зобов’язана надати відбитки двох пальців. Процедура полягає на прикладенні пальців до електронного зчитувача, а дані – кодуються, що означає, що вони у паспорті є непомітними.

Видача паспорта, що дійсний упродовж 10 років, коштує 140 злотих (1 злотий = 2,55 гривні, - ред.); для дітей, котрим у день подачі заяви ще не виповнилося 13 років, – 30 злотих. 50-відсоткова знижка надається пенсіонерам, малозабезпеченим, учням, котрим виповнилося 13 років, та студентам.

www.tvp.pl

■ Rząd proponuje 1680 zł płacy minimalnej w 2014 roku

Rząd proponuje, aby w przyszłym roku płaca minimalna zwiększyła się o 5 proc. i wyniosła co najmniej 1 680 zł (około 4284 hrywny, - red.) - poinformowało Centrum Informacyjne Rządu. Dodano, że w przypadku emerytur i rent waloryzacja miałaby wynieść 20 proc. Taką propozycję zostało przedstawiono Komisji Trójstronnej do spraw Społeczno-Gospodarczych do 15 czerwca br.» - napisano w komunikacie CIR po posiedzeniu rządu.

Kurier Lubelski

Уряд у 2014 році пропонує мінімальну зарплату – 1680 злотих

«Уряд Польщі пропонує, щоб у майбутньому році мінімальна заробітна плата збільшилася на 5 % і становила, щонайменше, 1680 злотих (приблизно 4284 гривні, - ред.),» - повідомляв Інформаційний центр уряду. Додається, що у випадку пенсій та соціальних виплат індексація мала б становити 20 %. Таку пропозицію було представлено Тресторонній комісії у суспільно-економічних справах до 15 червня нинішнього року», - написано у повідомленні CIR після засідання уряду.

Kurier Lubelski

■ Rząd przyjął projekt ustawy o cudzoziemcach

Wydłużenie do trzech lat zezwolenia na pobyt czasowy, jedno zezwolenie na pobyt i pracę w Polsce, zakaz umieszczania w ośrodkach zamkniętych dzieci poniżej 15 lat – to niektóre ze zmian, jakie wprowadzi nowa ustawa o cudzoziemcach. Ten projekt zaakceptował rząd.

Projekt ustawy przygotowało MSW. Dzięki niemu cudzoziemcy mają łatwiej i szybciej uzyskiwać zezwolenia pobytowe w Polsce. Jak podkreśla Urząd ds. Cudzoziemców, projekt zawiera pakiet rozwiązań wprowadzających ułatwienia dla cudzoziemców pracujących i studiujących w Polsce oraz tych, którzy chcieliby zalegalizować swój pobyt.

W ustawie wydłużono z 2 do 3 lat maksymalny okres, na jaki cudzoziemcom może być udzielone zezwolenie na pobyt czasowy. Wniosek o to cudzoziemiec będzie mógł złożyć podczas swego pobytu, w dogodnym dla siebie momencie. Teraz każdy, kto chce przedłużyć pobyt na terytorium naszego kraju musi z takim wnioskiem wystąpić przynajmniej 45 dni przed końcem ważności wizy lub aktualnego zezwolenia na pobyt.

Zaproponowano także nowe rozwiązania dla cudzoziemców studentów. Cudzoziemcom studiującym na polskich uczelniach zezwolenie na pobyt czasowy będzie przyznawane na 15 miesięcy. Cudzoziemcy kontynuujący studia na kolejnym roku będą mogli otrzymać zezwolenie na pobyt czasowy na okres do 2 lat, a nie jak do tej pory na rok.

Zmiany obejmą także cudzoziemców - absolwentów polskich uczelni, którzy poszukują w Polsce pracy. Będą oni mogli ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy na okres jednego roku.

Nowością w projekcie jest przyznanie jednego zezwolenia zarówno na pobyt, jak i na pracę. Cudzoziemiec, który pracuje w Polsce, będzie mógł ubiegać się o zezwolenie na pobyt oraz pracę, w ramach jednej procedury.

www.tvpparlament.pl

■ Уряд прийняв проект Закону «Про іноземців»

Збільшення до трьох років дозволу на тимчасове перебування, один дозвіл на перебування і роботу в Польщі, заборона утримувати у закритих інституціях дітей, котрим не виповнилося 15 років – це деякі зі змін, які запровадить новий Закон «Про іноземців». Такий проект затвердив уряд.

Проект Закону підготувало МВС. Завдяки ньому, іноземці зможуть легше та швидше отримати дозвіл на перебування у Польщі. Як підкреслює Відділ у справах іноземців, проект містить пакет рішень, що запроваджує полегшення для іноземців, котрі працюють та навчаються у Польщі, а також тих, хто хотів би легалізувати своє перебування.

У Законі продовжено із 2 до 3 років максимальний період, на який іноземцеві може бути наданий дозвіл для тимчасового перебування. Заяву про це іноземець може скласти під час свого перебування у вигідний для себе час. Нині кожен, хто хоче продовжити перебування на території нашої країни, мусить звернутися із такою заявою, принаймні за 45 днів до кінця дії візи чи актуального дозволу на перебування.

Також запропоновано нові вирішення для іноземних студентів. Іноземцям, котрі навчаються у польських навчальних закладах, дозвіл на тимчасове перебування видаватиметься на 15 місяців. Іноземці, котрі продовжують навчання у наступний рік, зможуть отримати дозвіл на тимчасове перебування на період до 2 років, а не, як це було донині, на рік.

Зміни охоплюють також випускників-іноземців польських навчальних закладів, котрі шукають роботу в Польщі. Вони зможуть отримати дозвіл на тимчасове перебування терміном на один рік.

Новинкою у проекті є видача одного дозволу як на перебування, так і на роботу. Іноземець, котрий працює у Польщі, зможе намагатися отримати дозвіл на перебування та роботу в рамках однієї процедури.

www.tvpparlament.pl

■ Angielskie samochody z kierownicą po prawej stronie będzie można rejestrować w Polsce

Dziś to niemożliwe. Wprawdzie jazda takim samochodem w naszym kraju nie jest zabroniona, ale zanim właściciel brytyjskiego auta dostanie polski dowód rejestracyjny, musi przełożyć kierownicę na lewą stronę.

Wkrótce się to zmieni. Przygotowany w Ministerstwie Transportu projekt założeń zmian w kodeksie drogowym trafił właśnie do uzgodnień międzyresortowych. Zakłada możliwość rejestracji popularnego anglika po niewielkich przeróbkach – zaklejeniu świateł specjalną folią i przedstawieniu wstecznych lusterek.

Czy po zmianach grozi nam zalew brytyjskich, tańszych aut? Przedstawiciele branży motoryzacyjnej nieoficjalnie przyznają, że ryzyko zalewu istnieje. Zwłaszcza że Polaków na Wyspach Brytyjskich jest blisko milion. Napływ ich samochodów na rodzimy rynek osłabiłby i tak złą kondycję polskich dystrybutorów nowych aut.

Rzeczpospolita

Англійські автомобілі із кермом з правого боку можна реєструвати у Польщі

Сьогодні це неможливо. Насправді поїздка таким автомобілем у нашої державі не заборонена, проте перш, ніж власник британського авто отримає польський техпаспорт, змушений буде переставити кермо на лівий бік.

Незабаром це зміниться. Проект змін до Дорожнього кодексу, який підготували у Міністерстві транспорту потрапив на міжвідомчі погодження. Передбачається можливість реєстрації популярного «англійця» після невеликих переробок – заклеювання фар спеціальною плівкою та перестановки зовнішніх дзеркал.

Чи після змін нам загрожує наплив британських, дешевших автомобілів? Представники автомобільної галузі неофіційно зізнаються, що ризик напливу існує. Особливо тому, що поляків у Великобританії приблизно мільйон. Наплив їхніх автомобілів на рідний ринок ослабив би і так поганий вплив польських дистриб’юторів нових авто.

Rzeczpospolita

■ Kanonizacja Jana Pawła II 24 listopada? Kolejny z terminów

24 listopada - to nowa data, jaka pojawiła się w hipotezach włoskich mediów na temat terminu kanonizacji Jana Pawła II. Ceremonia ta zostałaby wówczas połączona z uroczystością zamknięcia ogłoszonego przez Benedykta XVI Roku Wiary, którego dokona papież Franciszek.

Proces kanonizacyjny papieża Polaka dobiega końca. W Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, gdzie się toczy, wybrany przypadek cudownego uzdrowienia za wstawiennictwem Jana Pawła II zaaprobowali po kolei komisje lekarzy i teologów.

W pierwszej połowie lipca odbędzie się jeszcze głosowanie w komisji kardynałów i biskupów z kongregacji. Po tym głosowaniu do papieża Franciszka uda się prefekt kongregacji kardynał Angelo Amato, zreferuje mu przebieg procesu i poprosi o zgodę na kanonizację. Wówczas wyznaczona zostanie jej data.

Dotychczas dominowały przypuszczenia, że gdyby ceremonia ta odbyła się w tym roku, to najpewniej 20 października. Jako drugą możliwą datę niektórzy watykaniści wymieniają 24 listopada. Wciąż rozważana jest także hipoteza kanonizacji na wiosnę przyszłego roku.

Gazeta Wyborcza

Канонізація Іоанна Павла II 24 листопада? Черговий із термінів

24 листопада – це нова дата, яка з’явилася в гіпотезах італійських медіа щодо терміну канонізації Іоанна Павла II. Ця церемонія водночас була б поєднана із урочистостями закриття оголошеного Бенедиктом XVI Року Віри, які проведе Папа Франциск.

Процес канонізації Папи-поляка добігає кінця. У Конгрегації в справах святих, де триває розгляд, вибраний випадок чуда, виліковування за заступництвом Іоанна Павла II, схвалили по черзі комісії лікарів та теологів.

У першій половині липня ще відбудеться голосування комісії кардиналів і єпископів із Конгрегації. Після голосування до Папи Франциска прибуде префект Конгрегації кардинал Анджело Амато, розповість йому про перебіг процесу і попросить про згоду для канонізації. Тоді ж буде визначено дату.

Донині переважали припущення, що якби ця церемонія відбулася у нинішньому році, то, найшвидше, це відбулося би 20 жовтня. Другою можливою датою декотрі із представників Ватикану називають 24 листопада. Обговорюється також гіпотеза весняної канонізації наступного року.

Gazeta Wyborcza

■ Radom ma pierwszy w kraju pomnik Lecha Kaczyńskiego

Pierwszy w Polsce pomnik Marii i Lecha Kaczyńskich (pary prezydenckiej, która zginęła w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem w 2010 roku, - red.), postawiony za pieniądze zebrane podczas społecznej zbiórki, odsłonięto w Radomiu.

Odsłonięcie pomnika 18 czerwca nie było przypadkowe. Tego dnia urodzili się Lech i Jarosław Kaczyńscy.

Pomnik zaprojektował warszawski rzeźbiarz Andrzej Renes. Ma on już na swoim koncie m.in. tablicę pamiątkową ku czci Lecha Kaczyńskiego na ścianie Muzeum Powstania Warszawskiego oraz pomnik ofiar katastrofy smoleńskiej w kaplicy św. Doroty w Bazylice Mariackiej w Gdańsku.

www.gazeta.pl

Радом має перший у країні пам’ятник Лехові Качинському

Перший у Польщі пам’ятник Марії та Лехові Качинським (президентській парі, що загинула в авіакатастрофі під Смоленськом у 2010 році, - ред.), встановлено у Радомі за кошти, зібрані під час громадського збору грошей.

Відкриття пам’ятника 18 червня не було випадковим. У цей день народилися Лех та Ярослав Качинські.

Пам’ятник проектував варшавський скульптор Анджей Ренес. Він уже має на своєму рахунку пам’ятну таблицю, приурочену Лехові Качинському, на стіні Музею Варшавського повстання, а також пам’ятник жертвам Смоленської катастрофи у каплиці Святої Дороти в Маріїнській базиліці в Гданську.

www.gazeta.pl

Z powrotem do „gwiazdzistej” przyszłości czy do przodu do „świetlanej” przeszłości?

Назад у світле майбутнє чи вперед у світле минуле?

Z niepokojem postrzegamy dziś na nowo traktowane stare i bolesne problemy naszych narodów – polskiego i ukraińskiego. Przyglądamy się kampaniom informacyjnym, zarządzanym z perspektywy korytarzy biurokratycznych i jesteśmy zdumieni, w jakim stopniu można zmieniać świadomość publiczną, zakłócać ją i nią manipulować.

Po raz kolejny podejmuje się kwestię, jak nazwać wojnę z lat 1939-1945. Historycy prorosyjscy i niektórzy krajowi urzędnicy mówią, że to była nie druga wojna światowa, nie ogólna tragedia dla całego globu ziemskiego, a przede wszystkim ojczysta – «nasza», to znaczy Wielka. Chyba dla tych ludzi nie jest argumentem to, że wojna wywołana w celu podziału Europy według paktu Ribbentrop – Mołotow, a przed tym dokładnie zaplanowana przez Hitlera i Stalina, miała charakter międzynarodowy. Wypuszczone z klatki zło rozprzestrzeniło się nie tylko po naszym kontynencie, lecz po całym świecie. Spadkobiercy nazistowskiej i komunistycznej ideologii, które są niemal identyczne w swoim okrucieństwie nadal marzą o urzeczywistnieniu swoich nieludzkich zamiarów, aby zaspokoić duże ambicje geopolityczne.

Ukraina, która od ponad dwóch dekad prowadzi swoją niezależną chronologię, nie może odnaleźć własnego punktu oparcia. Dlaczego dzieje się tak, że zła i nienawiści, nie nazywa się po imieniu? Dlaczego ciągle jeszcze jest tak wielu ludzi, którym zależy na tym, żeby zaprzeczać prawdzie historycznej, mylić ją i komplikować? Znamiennym przykładem takiej postawy, może być napis na pomniku w sąsiedztwie z prawosławnym krzyżem, umocowanym na skrzyżowaniu dróg Równe – Dubno – Łuck przez przedstawicieli organizacji kombatanckich SBU i MSW. Treść tablicy, już ponad rok, nie tylko obraża, lecz też gardzi pamięcią o zamordowanych cywilach i poniża ich. Napis brzmi: «*Na tym miejscu 26 czerwca 1941 roku wstąpili w*

swoją ostatnią walkę z niemieckimi okupantami faszystowskimi żołnierze Armii Czerwonej, współpracownicy Dubeńskiego Działu Rejonowego Komisariatu Ludowego Służby Bezpieczeństwa i Rejonowego Działu Milicji.

Obecnie już wiemy o tym, że pracownicy ówczesnych NKWD i NKDB zastrzelili bezbronnnych więźniów dubieńskiego więzienia i tak się «zapamiętali w pracy», że potem wpadli w zasadzkę. Zginęli ponosząc sprawiedliwą ziemską karę, za wymordowanie kilku setek ludzi «bez wyroków i śledztwa». Do podobnych rozstrzałów doszło też w innych więzieniach, w tym w Łucku i Lwowie, gdy radzieckie siły bezpieczeństwa uciekając przed nazistami, niszczyły papierowe dokumenty i dokumenty żywe – ludzi, którzy mogliby opowiedzieć prawdę o reżimie komunistycznym.

Upamiętnianie zwykłych morderców jest cynizmem. Czy jest dopuszczalne, aby w wolnym, demokratycznym kraju, który pragnie dołączyć do rodziny europejskiej, działały takie rzeczy? To jest tak samo, gdyby postawiono pomnik specjalnym siłom SS w Niemczech. Trudno sobie wyobrazić, do jakiego skandalu doszłoby wtedy w Europie. Dlaczego więc podobne rzeczy spokojnie obserwujemy w naszym państwie?

Pomniki i tablice ku czci katów narodów można byłoby nazwać zwykłą prowokacją w celu odwrócenia uwagi opinii publicznej od dzisiejszych problemów, gdyby nie fakt, iż spadkobiercy tradycji NKWD piastują nadal stanowiska kierownicze. Czy nie jest to pielęgnowanie i podsycanie konfliktu? Ludzie ci, z nostalgią

wspominają czasy „żelaznej kurtyny”. Czy mają nadzieję na powrót ciemnej przeszłości? Jednak ludzie, którzy zaczęli przynajmniej łk „świeżego” powietrza, już nigdy o tym nie zapomną i nie pozwolą na zakneblowanie sobie ust.

Anatole France napisał kiedyś, że uczciwość jest integralną częścią wolności podobnie

jak korupcja – despotyzmu. Wierzmy, że skorumpowani i despotyczni spadkobiercy ideologii komunistycznych, przegrają bitwę przeciw prawdzie i demokracji.

BM

Iz trivogoю сприймаємо сьогодні по-новому трактовані старі і болючі проблеми наших народів – польського та українського. Спостерігаючи за інформаційними кампаніями, якими управляють із високих чиновницьких коридорів, диву даєшся, як можна спотворювати, змінювати, маніпулювати громадською свідомістю.

Вкотре піднімається питання, як називати війну 1939-1945 років. Проросійські історики та деякі державні чинуші заявляють, що це була не Друга світова, себто загальна для усієї планети трагедія, а, в першу чергу, вітчизняна – «наша», а значить – Велика. Мабуть, для таких людей не є аргументом

нент, а й увесь світ. Спадкоємці фашистської та комуністичної ідеологій, що є практично рівноцінними, надалі мріють матеріалізувати свої антилюдські наміри заради ствердження геополітичних амбіцій.

Україна, що вже понад два десятиліття веде власне незалежне літочислення, не може знайти свою точку опори. Чому зло і ненависть не може трактуватися однозначно, негативно, а завжди знаходяться демагоги, котрі ускладнюють, заплутують факти? Яскравим прикладом цього може бути напис на пам'ятнику, по сусідству із православним хрестом, на перехресті доріг Рівне-Дубно-Луцьк, який встановили представники ветеранських організацій СБУ та МВС. Зміст таблички уже понад рік не те що ображає, а зневажає і паплюжить пам'ять замордованих мирних жителів. Там написано: «*На цьому місці 26 червня 1941 року прийняли свій останній бій з німецько-фашистськими загарбниками бійці Червоної Армії, співробітники Дубенського райвідділу Народного комісаріату державної безпеки та райвідділу міліції.*

Сьогодні ми знаємо, що працівники тодішніх НКВД й НКГБ розстріляли беззахисних в'язнів Дубенської тюрми і так «забарилась на роботі», що потім потрапили у засідку. Загинули, понісши справедливе земне покарання за страту кількох сотень людей «без суда і слідства». Подібні розстріли траплялися і в інших в'язницях, зокрема в Луцьку, Львові, коли

радянські силовіки перед втечею від фашистів знищували документи паперові і документи живі – людей, котрі могли б розповісти правду про комуністичний режим.

Жахливим вважаємо вшанування пам'яті цинічних убивць. Невже у вільній, демократичній державі, що прагне увійти до сім'ї європейських держав, можливе подібне? Це те саме, що встановити пам'ятник представникам спецпідрозділів СС у Німеччині. Уявляєте, яким би був скандал у Європі? Чому ж тоді за подібним мирно спостерігаємо у нас?

Пам'ятники і таблиці катам народів можна було б назвати звичайною провокацією, розпалом конфлікту заради відвернення уваги громадськості від сьогоднішніх бід, коли б спадкоємці НКВД-истських традицій досі не перебували на керівних посадах. Вони з ностальгією пригадують часи «залізної завіси» і досі очікують на свій шанс. Однак люди, котрі спробували бодай ковток вільного повітря, уже ніколи цього не забудуть і не дозволять затицати їм кляпи у рота.

Анатоль Франс колись написав, що чесність є невіддільною частиною від свободи, як корупція від деспотизму. Ми щиро віримо, що корумповано-деспотичні наслідники комуністичних і фашистських ідеологій програють свою війну із правдою і демократією.

BM

Rosja: kary za przypominanie o zbrodniach Armii Czerwonej

Duma Państwowa, izba niższa parlamentu Rosji, zamierza wprowadzić odpowiedzialność karną za oskarżanie Armii Czerwonej o popełnianie zbrodni podczas II wojny światowej. Grozić będzie za to m.in. kara do pięciu lat łagru.

Projekt ustawy z odpowiednią poprawką do kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej przedłożyła Dumie przewodnicząca parlamentarnej Komisji ds. bezpieczeństwa Irina Jarowaja, reprezentująca kierowaną przez prezydenta Władimira Putina i premiera Dmitrija Miedwiediewa partię Jedna Rosja.

Wszystkie trzy frakcje opozycyjne w izbie - Komunistyczna Partia Federacji Rosyjskiej (KPRF), nacjonalistyczna Liberalno-Demokratyczna Partia Rosji (LDPR) i socjalistyczna Sprawiedliwa Rosja (SR) - zapowiedziały już poparcie tej inicjatywy. Pozytywną opinię wydał też Sąd Najwyższy FR.

Karane będzie «negowanie wyroku Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze», «negowanie działalności armii państw koalicji antyhitlerowskiej w sferze podtrzymywania pokoju i bezpieczeństwa w czasie II wojny światowej» oraz «świadome rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji o działalności armii państw koalicji antyhitlerowskiej w latach II wojny światowej, związanych z oskarżaniem o popełnienie zbrodni, w tym przy użyciu sfałszowanych dowodów oskarżenia».

Za czyny takie grozić będą kary grzywny do 300 tys. rubli (ok. 9,2 tys. dolarów) lub pozbawienia wolności do lat trzech. Te same czyny, ale z wykorzystaniem stanowiska służbowego lub mediów, będą karane grzywną do 500

tys. rubli (ok. 15,3 tys. USD) lub pięcioma latami kolonii karnej.

Według Jarowej wyrok Trybunału Norymberskiego nie tylko daje historyczną ocenę wydarzeniom II wojnie światowej, ale także precyzyjnie określa, kto popełnił zbrodnie przeciwko pokojowi i ludzkości.

- Związek Radziecki razem z innymi krajami koalicji antyhitlerowskiej walczył z faszystem. Wszelkie próby innego interpretowania i oceniania roli Armii Czerwonej podczas II wojny światowej są sprzeczne nie tylko z obiektywnymi danymi historycznymi, ale również z samym międzynarodowym aktem prawnym - wyjaśniła deputowana Jednej Rosji.

- Związek Radziecki w czasie II wojny światowej wykonywał misję obrońcy. Wszystkie działania naszych wojsk miały charakter wyzwolenia. Wykonywaliśmy misję budowy pokoju - dodała.

W 2009 roku Jarowaja była już współautorką projektu ustawy zakazującej usprawiedliwiania nazizmu. Wówczas Duma nie poparła tej inicjatywy. W maju bieżącego roku deputowana obiecała, że tym razem izba przyjmie ustawę, która będzie zwalczać przestępstwa przeciwko pamięci historycznej Rosjan. - Radziecki żołnierz pozostanie żołnierzem wyzwolicielem - oznajmiła.

Według części rosyjskich historyków Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze odpowiedzialnością za mord na polskich oficerach wiosną 1940 roku w Katyniu obarczył hitlerowców, nie odrzucając dokumentów przedstawionych przez stronę radziecką.

Źródło: PAP/KRESY.PL

Rosja: pokaranie za zgađuvannja zločiniv Červonoj Armij

Deržduma, nižčja palata rosyjskogo parlamentu, maє namir zaprovaditi kriminalnuju vıpvodjalnıst' za zvinuvachennja Červonoj Armij u včinenı zločinu pid čas Drugoj svıtovoj vıjni. Za takı dıi bude zagrožuvati pokarannja do p'jati rokiv taboriv.

Proekt zakonu iz vıpvodjujnoju popravkoju do Kriminalnogo kodeksu Rosijskogo Federacij zapropnuvala Dumı golova parlament'skogoj komisij z pitannj bezpeki Irina Jarovaja, kotra predstavljala kerovanu prezidentom Vladımirom Putinim i prem'jer-miństrom Dmiłriem Medvedevim partiju Edina Rosija.

Uci tri opozicijni frakcij v Dumı - Komunistična partija Rosijskogo Federacij (KPRF), nacjonalistična Liberalno-Demokratična partija Rosij (LDPR) i socjalistična Spravedljiva Rosija (SR) - vže zjavili pro pidtrımkuju ciєї inicjativy. Pozitivnu dumku visloviv takoz Verhovnij Sud RF.

Karatıs bude «zaperečennja vıroku Mižnarodnogo vıjskovogo tribunalu v Njurnberzi», «zaperečennja dıjalnıstı armij krajın antıgıtleriv'skogoj koalicii v sferi pidtrımmannja miru ta bezpeki pid čas Drugoj svıtovoj vıjni», a takoz «svıdome poširennja nepravdivoj informacij pro dıjalnıst' armij krajın antıgıtleriv'skogoj koalicii v roki Drugoj svıtovoj vıjni, pov'jazane iz oskarženıam pro včinennja zločinu, v tomu čislı pri vıkorıstannı sfabrickovanih dokaziv zvinuvachennja».

Za takı dıi zagrožuvatıme štraf u rozmıri do 300 tys. rubliv (blizko 9,2 tys. dolariv SSHA) abo pozbavlennja volı do trjoh rokiv. Ti samı dıi, prote z vıkorıstannjam službovogo stanovıšča či medija, karatımutsja štrafom do 500 tys. rubliv (blizko

15,3 tys. dolariv SSHA) abo p'jťma rokami kolonij.

Na dumku Jarovoj, verdikť Njurnberzskogo tribunalu ne liše daє istoričnu ocıńku podijam Drugoj svıtovoj vıjni, a takoz takno okresljuje xto včinniv zločin proti miru i ljudstva.

- Radjanskij Sojuz, razom iz inšimi krajınami antıgıtleriv'skogoj koalicii, vojovaz proti fašizmu. Uci sprobı inšioj interpretacij ta ocıńovannja roli Červonoj Armij pid čas Drugoj svıtovoj vıjni є su-pererečlivimi ne liše šodo ob'ektivnih istoričnih danih, a takoz šodo mižnarodnih juridičnih aktiv, - pojasnjuje deputat Edinoj Rosij.

- Radjanskij Sojuz pid čas Drugoj svıtovoj vıjni vıkonuvav misiju zahisnika. Uci dıi naših vıjsk mali charakter vizvoliteliv. Voni vıkonuvali misiju tvorennja miru, - doдалa вона.

U 2009 roci Jarovaja vže була співавтором zakonu, što zaborońuje vıpravdannja nacizmu. U svoju čergu, Duma ne pidtrımalala ciєї inicjativy. U travni ninıšnjogo roku deputat obicjala, što čogo razu Duma prijme zakon, jakij bude borotısja zi zločinnami proti istoričnoji pam'jati rosijan: «Radjanskij soldat zalıšıtısja voınom-vizvoliteljom».

Na dumku častini rosijskijh politıkiv, Mižnarodnij vıjskovij tribunul u Njurnberzi vıpvodjalnıst' za masove vıbıstvo poljskijh oficeriv navesnı 1940 roku v Katini poklav na gıtlerivciv, ne vıdkıdajuci dokumentiv, jakı predstavljala radjanskaja storona.

PAP/KRESY.PL

«Kampania A21» albo Jak nie zostać ofiarą handlu ludźmi

Kilka lat temu na Ukrainie zaczęła swoją działalność «Kampania A21», której wolontariusze walczą przeciw handlowi ludźmi.

«Kampania A21» ma przedstawicielstwa w kilku krajach. Opracowała ona własny program rehabilitacji ofiar, przewidujący zapewnienie miejsca zamieszkania i pokrycie kosztów pobytu, wsparcie medyczne i psychologiczne, naukę języków obcych, możliwość zdobycia zawodu i uzyskania wykształcenia.

O działalności «Kampanii A21» «Monitorowi Wołyńskiemu» opowiedziała kierownik organizacji «Kampania A21» na Ukrainie Kira Gordon.

– Pani Kiro, kiedy, w jakim celu i w jaki sposób założono «Kampanię A21»?

– «Kampania A21» została założona w Grecji pięć lat temu. Pewnego dnia idąc po lotnisku Grecji Christine Caine (założycielka A21 – red.) zwróciła uwagę na dużą liczbę plakatów ze zdjęciami zaginionych dzieci i młodych dziewcząt. Niektóre z nich przypominały jej własną córkę, która w tym czasie miała dopiero sześć lat. To poruszyło Christie, która zaczęła pytać znajomych, co się przydarzyło tym wszystkim ludziom. Odpowiedź była następująca: «To są ofiary handlu ludźmi»... W tym momencie postanowiła zrobić coś, aby zmienić tę sytuację. Wkrótce biura «Kampanii A21» utworzono w różnych zakątkach świata. Obecnie przedstawicielstwa «Kampanii A21» są w Grecji, USA, Australii, Wielkiej Brytanii, Ukrainie, Bułgarii. W Grecji, Bułgarii i na Ukrainie działają schroniska (tzw. szeltery), które pomagają młodym dziewczynom przejść przez okres rehabilitacji i powrócić do normalnego życia w społeczeństwie.

– Dlaczego Kampania pojawiła się też na terenie Ukrainy?

– Cały świat wie o tym, że nasz kraj jest jednym z dostawców «żywego towaru» za granicę. Większość dziewcząt, które odbyły rehabilitację w naszym schronisku w Grecji, przyjechały właśnie z Europy Wschodniej, w tym też z Ukrainy. Przedstawicielstwo «Kampanii A21» zostało otwarte w Kijowie w 2009 roku. Kilka lat walczyliśmy o to, by uzyskać rejestrację. Mimo tych przeszkód w 2011 roku uzyskaliśmy świadectwo o rejestracji.

– Jakie są przyczyny tego, że Ukraina stała się dostawcą «żywego towaru»?

– Istnieje wiele przyczyn, które uczyniły obywateli Ukrainy wrażliwymi na to. Masowa nędza, brak możliwości zatrudnienia w kraju i dyskryminacja kobiet spowodowały, że obywatele Ukrainy szukają pracy w innych krajach. Zatrudnienie za granicą stało się marzeniem

wielu ukraińskich kobiet. Większość naszych dziewcząt dorasta, nie uzyskując niezbędnej informacji o problemie handlu ludźmi i dużym zapotrzebowaniu na ukraińskie kobiety w seksualnej branży międzynarodowej. W obliczu braku odpowiedniej wiedzy, niezbędnej do bezpiecznego zatrudnienia się, młode Ukrainki praktycznie są bezbronne w obliczu chciwych i przebiegłych handlarzy ludźmi. Na Ukrainie, niestety, jeszcze jest nie całkiem właściwe nastawienie na zatrudnienie za granicą. Większość młodych ludzi nadal uważa, że «dobrze jest tam, gdzie nas nie ma», że «złote góry» naprawdę istnieją i «lepszy los» daleko od ojczystego domu w stu procentach czeka na nich. To prowadzi do nierealnych oczekiwań i idealizacji zagranicy. Młodzi ludzie nie zawsze właściwie potrafią ocenić zagrożenia i szanse zatrudnienia za granicą.

– Mówiła Pani, że w Grecji i innych krajach funkcjonują schroniska dla ofiar. Jaką pomoc uzyskują ofiary handlu ludźmi?

– Schronisko w Grecji jest pierwszym punktem ratowniczym dla wielu ludzi, którzy ucierpieli w okolicznych miejscowościach. Ofiary uzyskują pierwszą pomoc medyczną i psychologiczną oraz niezbędne konsultacje prawne. Ponadto otrzymują bezpieczne miejsce zamieszkania. Ma to pomóc w odzyskaniu równowagi psychicznej po przebytej traumie. To tutaj nawiązują kontakty z rodziną i mogą ich zawiadomić, że znajdują się już w bezpiecznym miejscu. Później ofiary mogą uczestniczyć w specjalistycznym programie, w którym chodzi o nabycie umiejętności społecznych poprzez naukę języka angielskiego i greckiego, sztukę, terapię muzyczną, ćwiczenia fizyczne, poznanie i wycieczki wypoczynkowe. Pracownicy schroniska poma-

gają każdemu potrzebującemu człowiekowi stawiać najważniejsze kroki ku lepszej przyszłości.

– Czym zajmują się wolontariusze «Kampanii A21» na Ukrainie?

– «Kampania A21» składa się z ludzi, którzy poświęcają się walce przeciw niewolnictwu w XXI wieku. Nasze główne cele to: zapobieganie przypadkom handlu ludźmi, wsparcie i obrona ofiar, pociągnięcie przestępców do wymiaru sprawiedliwości, współpraca z organami ścigania, agencjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi. Główne zadanie dla nas na Ukrainie to zapobieganie handlu ludźmi i pomoc ofiarom. Nasz program prewencyjny, który pragnie poszerzyć poziom wiedzy młodzieży o problemie handlu ludźmi, działa już na Ukrainie od kilku lat. Robimy wszystko co możliwe, aby zapobiec następnej fali bezmyślnej migracji młodych ludzi. Wsparcie i obrona ofiar są realizowane poprzez program naszego kryzysowego schroniska. Celem programu rehabilitacji jest pomoc ofiarom.

– Jeśli osoba jest ofiarą wykorzystywania seksualnego czy w pracy, co Pani poleca uczynić przede wszystkim?

– Jeśli chodzi o to, że osoba została uwolniona z niewolnictwa, to najpierw należy zwrócić się do odpowiednich służb rządowych i władz administracyjnych na miejscu – zaleźnie od regionu. Dalej trzeba prosić o pomoc służby socjalne, w miarę możliwości odnaleźć organizację pozarządową w tej miejscowości, które pomagają migrantom i ofiarom handlu ludźmi.

– Jaki przypadek handlu ludźmi, który wystąpił w Pani praktyce, można nazwać najbardziej spektakularnym?

– Nie możemy ujawniać szczegółów. Jednak zwrócić uwagę na to, że większość ofiar została zatrudniona przez znajomych lub osoby ze swego

«Кампанія А21» або Як не стати жертвою торгівлі людьми

Кілька років тому в Україні почала активно діяти «Кампанія А21», волонтери якої борються з торгівлею людьми.

зокрема і з України. «Кампанія А21» була заснована як представництво в 2009 році у Києві. Декілька років ми боролися за те, щоб отримати реєстраційні документи. Незважаючи на перешкоди, ми отримали свідоцтво про реєстрацію в 2011 році.

– Які причини того, що Україна стала країною-постачальником «живого товару»?

– Існує багато причин, які зробили громадян України настільки вразливими. Масова бідність, відсутність можливостей для працевлаштування, дискримінація по відношенню до жінок призвели до того, що громадяни України шукають роботу за кордоном. Працевлаштування за кордоном – мрія для багатьох українських жінок. Більшість наших дівчат дорослішають, не отримуючи потрібної інформації про проблему торгівлі людьми та про великий попит на українських жінок у міжнародній секс-індустрії. На фоні відсутності відповідних навичок безпечного працевлаштування, молоді українці стають практично беззахисні перед винахідливими та жадібними торговцями людьми. В Україні, на жаль, зберігається не зовсім правильне ставлення до ідеї працевлаштування за кордоном. Більшість молодих людей продовжує думати, що «добре там, де нас немає», «золоті гори» справді існують та «краща доля» далекі від рідного дому стовідсотково чекає саме на них. Це призводить до нереальних очікувань та ідеалізації іноземних держав. Молоді люди не завжди правильно оцінюють ризики та переваги від працевлаштування за кордоном.

– Пані Кіро, коли, чому і як була заснована «Кампанія А21»?

– «Кампанія А21» була заснована в Греції 5 років тому. Якось, крокуючи аеропортом Греції, Крістин Кейн (засновниця А21, – ред.), звернула увагу на велику кількість плакатів із фотографіями зниклих дітей та молодих дівчат. Деякі з них нагадували їй власну доньку, котрій на той час виповнилося лише 6 років. Це збентежило Крістин і вона почала розпитувати знайомих, що сталося зі всіма цими людьми. У відповідь почула: «Це жертви торгівлі людьми»... У цей момент вона вирішила зробити щось, аби вплинути на таку ситуацію. Результатом стало створення офісів «Кампанії А21» у різних куточках світу. Нині представництва «Кампанії А21» є в Греції, США, Австралії, Великобританії, Україні, Болгарії. У Греції, Болгарії та Україні діють притулки (шелтери), які допомагають потерпілим дівчатам пройти період реабілітації та повернутися до повноцінного життя в суспільстві.

– Ви говорили, що у Греції та інших країнах функціонують шелтери, тобто притулки для потерпілих. Яку саме допомогу надають у них жертвам торгівлі людьми?

– Притулок у Греції – перша точка порятунку для багатьох людей, котрі постраждали у навколишній місцевості. Потерпілі отримують невідкладну медичну та психологічну допомогу, а також необхідні юридичні консультації. Крім цього, їм надається безпечне місце перебування, щоб допомогти отямитися після травми, яку вони отримали, перебуваючи в експлуатації. Тут вони можуть зв'язатися з рідними і повідомити, що тепер вони у безпеці. Згодом потерпілі можуть брати участь у спеціалізованій програмі, яка включає навчання соціальних навичок, англійської та грецької мов, мистецтва, музичну терапію, фізичні

– Чому кампанія набрала великих обертів і в Україні?

– У всьому світі відомо, що наша країна є однією з країн-постачальників «живого товару» за кордон. Більшість дівчат, котрі проходили реабілітацію в нашому притулку в Греції, приїхали саме зі Східної Європи,

вправи, пізнавальні та розважальні екскурсії. Працівники шелтера допомагають кожній людині зробити найважливіші кроки до кращого майбутнього.

– Чим займаються волонтери «Кампанії А21» в Україні?

– «Кампанія А21» складається з людей, котрі присвятили себе боротьбі з рабством у XXI столітті. Наші головні цілі – попередження випадків торгівлі людьми, підтримка та захист потерпілих, притягнення злочинців до відповідальності, партнерство з правоохоронними органами, державними структурами та громадськими організаціями. Основні завдання в Україні – попередити випадки торгівлі людьми та допомогти потерпілим. Наша превентивна програма, яка прагне підвищити рівень обізнаності серед молоді щодо проблеми торгівлі людьми, вже діє в Україні декілька років. Ми робимо все можливе, аби попередити наступну хвилю бездумної міграції молодих людей. Підтримка та захист потерпілих реалізується через програму нашого кризового шелтера. Мета програми реабілітації – надати допомогу потерпілим.

– Якщо людина стала жертвою трудової чи сексуальної експлуатації, що Ви порадите робити у першу чергу?

– Якщо мова йде про те, що людина була визволена з рабства, то, в першу чергу, слід звернутися до правоохоронних органів та органів виконавчої влади – районних державних адміністрацій. Також варто звернутися до соціальних служб та, по можливості, знайти громадські організації в регіоні проживання, які надають послуги мігрантам та потерпілим від торгівлі людьми.

– Який випадок торгівлі людьми, що трапився у Вашій практиці, Ви можете назвати найбільш резонансним?

– Ми не можемо розгортати подробиць. Однак зверну увагу на те, що більшість потерпілих були завербовані через знайомих чи людей із їхнього оточення. За нашою особистою статистикою, багато дівчат знали тих, хто пропонував їм роботу за кордоном чи в межах країни. Дівчата утримувалися у рабстві, в основному, на території Російської Федерації.

Пригадую таку історію. Одна дівчина з невеликого містечка планувала знайти роботу. Подруга, котра працювала за кордоном, розповіла про можливість працевлаштування офіціанткою в цій країні, що-

оточення. Według naszych statystyk, wiele dziewczyn знаło tych ludzi, którzy zaoferowali im pracę za granicą lub w kraju. Dziewczyny przebywały w niewolnictwie najczęściej na terenie Federacji Rosyjskiej.

Przypominam sobie taką historię. Dziewczyna z niedużego miasteczka poszukiwała pracy. Koleżanka, która pracowała za granicą, opowiedziała jej o możliwościach zatrudnienia jako kelnerki w tym kraju. Każdego tygodnia natarczywie dzwoniła i opowiadała o perspektywach pracy zagraniczej. Dziewczyna zaufała koleżance, dlatego nie sprawdziła warunków pracy, adresu przyszłego miejsca zamieszkania i kontaktów pracodawcy. Nie zostawiła ona również rodzicom kopii swoich dokumentów i nie podała ważnych szczegółów przyszłej pracy i całej podróży. Gdy dotarła na miejsce, spotkała ją nie koleżanka, ale handlarka ludźmi w towarzystwie dwóch silnych ochroniarzy. Dziewczyna tylko zdążyła zapytać, dokąd ją wiozą i w odpowiedzi usłyszała: «Na stację». Na wstępie obroniono jej paszport i telefon komórkowy. Okazało się, że «na stacji», w okropnych warunkach mieszkają dziewczyny, które pod ostrym nadzorem są sprowadzane do różnych klientów w hotelu, gdzie są zmuszane do prostytucji. Były zastraszane, źle traktowane przez „panów”, nie pomagali їм i błagania. Dziewczyna cudem się uratowała, co bywa bardzo rzadkie. Jej bagaż zaginął podczas lotu i jeszcze na lotnisku wydano jej pokwitowanie, z którym go można było odebrać. Dla handlarzy było to nieopłacalne, ponieważ sytuacja z zaginionym bagażem, mogła spowodować poszukiwania dziewczyny. Dlatego wyprowadzono ją na ulicę i za rękę zaprowadzono na lotnisko. W tym momencie ona zrozumiała, że być może, to jest jej ostatnia szansa ratunku. Wyszarpnęła się i podbiegła do pierwszej osoby, którą spotkała, wołając «HELP». Napotkana kobieta powiedziała «Russo Office» i wskazała w kierunku pobliskiego biura. Jego pracowniczka знаła język rosyjski. To ona zadzwoniła do Konsulatu Ukrainy. Dziewczynę zaprowadzono do Konsulatu, a potem odwieziono do schroniska «A21». W schronisku otrzymała niez-

będną pomoc. Kobieta uratowała się, ale o przeżytym szoku trudno mówić. Nie doszłoby do tego, gdyby w dziecięcy sposób nie zaufała koleżance, a przed tym, gdy podejmowała tę ważną decyzję, sprawdziłaby wszystko, co dotyczyło wyjazdu.

– Mieszkańcy Wołynia najczęściej wyjeżdżają na zarobki do Polski, gdzie też są znane przypadki handlu ludźmi. Czy pracujecie też w Polsce?

– W Polsce przedstawicielstwa nie mamy. Jednak utrzymujemy przyjazne stosunki z grupami wolontariuszy w tym kraju. W szczególności, przed EURO-2012 wydrukowaliśmy plakat w trzech językach. Mamy nadzieję, że w przyszłości Polska stanie się krajem, gdzie też zapoczątkujemy taką działalność.

– Jak można ograniczyć handel ludźmi?

– Problem handlu ludźmi w naszym społeczeństwie zostanie pokonany wtedy, kiedy młodzi ludzie będą wiedzieli o istnieniu tego problemu, świadomie i ostrożnie zaczęli podejmować decyzje. Jest ważne, aby każdy dorosły mógł zawczasu rozpoznać i zapobiec sytuacji handlu ludźmi. Ważne jest również, aby kobiety miały swoją godność i nie negocjowały jej na rzeczy, które nie są tego warte, a mężczyźni zaczęli szanować kobiety w swoim otoczeniu. Każdy student powinien nie tylko posiadać informację konieczną do obrony, ale też brać czynny udział w walce przeciw handlowi ludźmi.

– Co Paniradzi potencjalnym migrantom, którzy zamierzają pracować za granicą?

– Przede wszystkim chcę podkreślić, że oferta zatrudnienia, która wygląda na zbyt korzystną, żeby była prawdziwą, może okazać się pułapką. Oczywiście, zaleceń jest dużo. Nie da się w ramach jednego artykułu udzielić porad na każdą okazję. Jednak jest kilka uniwersalnych zaleceń, które dotyczą każdego, kto planuje pracować czy studiować za granicą. Taka osoba musi:

1. Przekonać się, że firma posiada licencję na zatrudnienie lub studia obywateli Ukrainy za granicą, właśnie w tym kraju, gdzie oferowana jest praca czy

studia. Na stronie internetowej Ministerstwa Polityki Społecznej Ukrainy jest wykaz firm, które te licencje uzyskały: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=35699.

2. Sprawdzić, czy umowa o zatrudnieniu została spisana w dwóch językach – w języku ukraińskim i języku miejsca podróży. Ona koniecznie musi być przetłumaczona w biurze tłumaczeń i potwierdzona przez notariusza.

3. Przekonać się, że jest odpowiednia wiza. Jeśli człowiek planuje pracować, otrzymuje wizę roboczą. Wiza turystyczna czy dla gości nie daje prawa do pracy. Dowiedzieć się o wizach więcej, osoba może w ambasadzie kraju, do którego zmierza.

4. Zwrócić uwagę na wskazane w umowie warunki pracy, termin wygaszenia umowy, czas dnia pracy, obecność dni wolnych, rozmiar wynagrodzenia, warunki zamieszkania, ubezpieczenie medyczne, dane pracodawcy (nazwa, adres, telefon), warunki rozwiązania umowy.

5. Dokładnie zapoznać się z treścią umowy, żeby tam nie było wyrazów «inne rodzaje prac» albo «jakiegokolwiek rodzaju prac na wymaganie pracodawcy».

6. Wyjeżdżając za granicę zabrać ze sobą kontakty tych organizacji, które pomagają migrantom w kraju, dokąd zamierza się wyjechać, mieć przy sobie informację o Ambasadzie i Konsulacie Ukrainy w kraju zatrudnienia.

7. Pozostawić dokładną informację rodzinie i bliskim osobom o przyszłym miejscu pobytu za granicą z adresem i numerami telefonów oraz kopię paszportu i umowę.

8. Zabrać ze sobą kopie wszystkich koniecznych dokumentów: paszportu, wizy, umowy.

9. Pamiętać, że dokumenty można oddawać do rąk tylko osobom upoważnionym – pracownikom straży granicznej i policji. Nie należy zostawiać paszportu do kaucji czy «rejestracji».

10. Zwracać uwagę na podejrzane sytuacje i w przypadku zagrożenia jak najszybciej zwrócić się do zarządu ścigania.

Dokładne polecenia można uzyskać na naszej stronie internetowej: www.A21.org.ua.

Tetiana ZUBRYK

тижня наполегливо телефонувала та розповідаła про перспективи роботи за кордоном. Дівчина довірилася словам подруги, тому навіть не перевірила умов праці, адреси майбутнього місця проживання та контактів роботодавця. Також вона не залишила батькам копії своїх документів та не повідомила важливих деталей щодо майбутньої роботи та поїздки загалом. Коли вона прибула до місця призначення, її зустріла не подруга, а жінка-трафікер у супроводі двох величезних охоронців. Дівчина тільки встигла запитати, куди її везуть, на що отримала відповідь: «На квартиру». У неї одразу відібрали паспорт та мобільний телефон. З'ясувалося, що «на квартирі» у жахливих умовах живуть дівчата, котрі під жорстким наглядом виїжджають за викликом до різних клієнтів у готелі, де змушені займатися прости-туцією. Сльози й прохання спровокували залякування, погрози та жорстоке поводження з боку «господарів». Дівчину врятувало диво, яке трапляється вкрай рідко. Її багаж загубився під час перельоту і ще в аеропорту їй видали квитанцію, за якою його можна було забрати пізніше. Трафікер-ам це було невигідно, адже ситуація з багажем могла спричинити пошук дівчини. Тому її вивели на вулицю та супроводжували за руки до аеропорту. У цей момент вона зрозуміла, що з'явився, можливо, останній шанс врятуватися. Висмикнула руку та підбігла до першого зустрічного, вигукуючи «HELP». Жінка, що їй зустрілася, зі словами «Русо Офісо» показала в напрямку офісу, що знаходився поруч. Його працівниця розмовляла російською. Вона зателефонувала в консульство України. Потерпілу відвезли до консульства, а згодом переправили до шелтера «A21». У шелтері їй надали необхідну допомогу. Дівчина врятувалась, але стрес, який вона пережила, важко передати словами. Цього можна було б уникнути, якби вона подитячому не довірилася подрузі, а перед тим, як прийняти серйозне рішення, перевірила би все, що сто-сується поїздки.

– Мешканці Волинської області найчастіше виїжджають на заробітки до Польщі, де теж трапляються випадки торгівлі людьми. Чи працюєте Ви в Польщі?

– У нас немає представництва в Польщі. Однак ми підтримуємо дружні стосунки з групами волонтерів у цій країні. Зокрема, перед Євро-2012 ми розробили плакат на трьох мовах. В майбутньому ми розглядаємо Польщу як країну, де ми могли б розпочати свою діяльність.

– Як можна скоротити випадки торгівлі людьми?

– Подолати проблему торгівлі людьми в нашому суспільстві можливо тоді, коли молоді люди будуть знати про існування такої проблеми, свідомо та обачно почнуть приймати життєво важливі рішення. Важливо, щоб кожен дорослий міг вчасно розпізнати та попередити випадок торгівлі людьми. Також це станеться, коли жінки цінуватимуть власну гідність та припинять розмінювати її на речі, які не вартують того, коли чоловіки поважатимуть жінок у своєму оточенні, коли кожен студент буде не тільки володіти інформацією, яка необхідна для захисту, але й займе активну позицію у боротьбі з торгівлею людьми.

– Що Ви порадите потенційним мігрантам, котрі планують працювати за кордоном?

– У першу чергу, хочеться наголосити, що пропозиція щодо працевлаштування, яка виглядає занадто доброю, щоб бути правдою, швидше за все, і є пасткою. Звичайно, порада може бути безліч, Неможливо в рамках однієї статті дати поради на всі випадки життя. Проте є декілька універсальних рекомендацій, які стосуються будь-кого, хто планує працювати чи навчатися за кордоном. Така особа повинна:

1. Переконатися, що фірма має ліцензію на працевлаштування або навчання громадян України за кордоном, саме в тій країні, де пропонують роботу/навчання. На сайті Міністерства соціальної політики України є перелік компаній, які отримали таку ліцен-

зію: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=35699.

2. Перевірити, щоб договір щодо працевлаштування був складений двома мовами – українською та мовою країни призначення. Він обов'язково має бути перекладений в бюро перекладів і завірений нотаріально.

3. Переконатися, що відкрита правильна віза. Якщо людина планує працювати, це має бути робоча віза. Туристична віза чи гостьова права на роботу не дають. Дізнатися більше про візу можна в посольстві країни призначення.

4. Звернути увагу на вказані в контракті умови праці, термін дії договору, тривалість робочого дня, наявність вихідних, оплату праці, умови проживання, медичне страхування, реквізити роботодавця (назва, адреса, телефон), умови розірвання контракту.

5. «Профільтрувати» зміст контракту або уникнути таких фраз, як «інші види робіт» чи «будь-які види робіт на вимогу роботодавця».

6. При виїзді за кордон мати при собі контакти тих організацій, які допомагають мігрантам у країні, куди ви збираєтеся, взяти інформацію про посольства та консульства України в країні призначення.

7. Залишити детальну інформацію рідним та близьким про майбутнє місце перебування за кордоном з адресою та контактними номерами телефонів, а також копію паспорту та контракту.

8. Взяти зі собою копії всіх необхідних документів: паспорту, візи, контракту.

9. Пам'ятати, що віддавати свої документи потрібно лише уповноваженим особам – працівникам прикордонної служби та поліції. У жодному разі не залишати свій паспорт для застави чи «реєстрації».

10. Звертати увагу на підозрілі речі та при першій можливості повідомляти про це у правоохоронні органи.

Із детальними рекомендаціями можна ознайомитися на нашому сайті www.A21.org.ua.

Тетяна ЗУБРІК

Вибирай перевірене!

Запрошуємо відвідати веб-сторінку
Волинського обласного центру зайнятості

www.dcz.gov.ua/vol

На сайті Ви зможете дізнатися про законодавчі новинки, актуальну інформацію про ринок праці, послуги служби зайнятості, проведення інформаційних заходів, отримати консультації фахівців з питань зайнятості.

Запрошуємо відвідати Інтернет-портал «Труд»
Державної служби зайнятості

www.trud.gov.ua

Сайт має найбільшу базу вакансій і резюме зі всієї України. На сайті можна розмістити вакансію та резюме. Всі послуги надаються безкоштовно.

„Wędrówki” Łuckiej Poczty Miejskiej

Wędrowników na terenie miasta w różnych okresach jego dziejów było dużo. „Wędrawały” nazwy ulic, z jednej na drugą, różne instytucje i urzędy z jednego gmachu do drugiego – nowego.

Obecnie w Łucku, już czwartą ulicę z rzędu nazwano Dubniwską, a dzisiejsza ulica Łesi Ukrainki (w okresie międzywojennym – Jagiellońska) zmieniała swoją nazwę ponad 10 razy. Często przeprowadzały się, z miejsca na miejsce, także różne zakłady i urzędy: urząd miasta – 8 razy, poczta – 7 razy, więzienie – 6 razy, elektrownia – 3 razy. Przyczyny tych przeprowadzek były różne, ale najciekawsza historia dotyczy poczty miejskiej.

325 lat temu, w grudniu dalekiego 1688 roku, przedstawiciele szlachty Powiatu

Rosyjskiego, kierunki wyjazdów łuckich gońców pocztowych uległy zmianie. Dyrektor małopolskich poczt M. Miłoradowicz, swoim rozporządzeniem wyznaczył kierunki dróg, za pomocą których Łuck połączony został z sąsiednimi powiatami. On także wysłał oficera na stanowisko pocztyliona i zaufanych podoficerów na stanowisko gońców pocztowych i ich ochronę.

Zapotrzebowanie w przewożeniu pocztowymi dyliżansami nie tylko korespondencji, ale też pasażerów przyczyniło

Łucka miasto u міжвоєнний період

Łuckiego na swoim dorocznym zebraniu (tzw. roczki) przyjęli taką uchwałę: „Uchwaliliśmy na zawsze, żeby w taki sposób pocztę urządzać, aby z Łucka do Zamościa listy urzędowe i prywatne co tydzień odwozić i z powrotem co tydzień w Łucku stać”.

Już w następnym roku zostały przydzielone koszty i powołano pocztyliona z biednej szlachty, do którego obowiązków należało zatrudnienie gońców pocztowych. Z podwórka domu na ulicy Troickiej (obecnie Drahomanowa), gdzie mieszkał pocztylion, co tydzień odjeżdżały zatrudnione przez niego gońce. Najpierw tylko do Zamościa, po krótkim czasie – do Lublina, Lwowa czy Warszawy. Gońcy pracowali już na stałe. Podobnie do innych miast gońcy pocztowi w Łucku mieli specjalny mundur, wielką skórzaną torbę przez ramię i miedzianą trąbkę sygnałową u boku. Powrót gońca do Łucka był dla miasta ważnym wydarzeniem. Na brzmienie miedzianej trąbki oznajmującej przyjazd gońca, przybiegało wielu mieszkańców miasta, żeby posłuchać wiadomości.

Z biegiem lat liczba usług wykonywanych przez gońców powiększyła się. Dostarczano już nie tylko korespondencję. Przekazywano także przedmioty, a nawet „żywe” przesyłki – sługi albo dzieci. Wszystko to sprzyjało temu, że gońcy pocztowi musieli przesiąść się z koni na specjalne karety. Z początkiem wykorzystywania pocztowych dyliżansów, pojawiła się możliwość dla przewoźów pasażerskich. W taki sposób pocztowe dwory przekształciły się w stacje pocztowe.

Po przyłączeniu Wołynia do Imperium

się do powiększenia liczby dyliżansów pocztowych i koni. Łucka poczta miała ich już 12. Żeby gdzieś umieścić całą pocztową gospodarkę, urząd miasta na początku XIX wieku kupił siedzibę na Krasnym (dzielnica miasta – red.), a po dziesięciu latach zamiast czasowych budynków drewnianych, został zbudowany z cegły, gmach Łuckiej Stacji Pocztovej. Takich gmachów na terenie obwodu było kilka. Gmach Łuckiej Stacji Pocztovej zachował się do naszych czasów. Po tym jak stacja pocztowa wprowadziła się stąd, stacjonował w nim sztab oficerski Iziumskiego pułku huzarów, którego kwatera główna znajdowała się w pobliżu, na ulicy o tej samej nazwie. W okresie międzywojennym ten gmach zajmowała Komenda Wojewódzkiej Policji.

Rozwój komunikacji kolejowej i zmniejszenie liczby pasażerów, doprowadziły do tego, że poczta swoją uwagę skupiła głównie na korespondencji. Dawna koperta, tzw. kuwert, z pieczęciami lakowymi, została zastąpiona przez zwykłą zaklejaną kopertę z pieczęcią o zapłacie. Taka koperta pojawiła się w Łucku w 1850 roku, a 8 lat później na poczcie w Łucku, po raz pierwszy pojawił się list ze znaczkiem pocztowym, który był naklejany na kopercie w postaci krzyża. W różnych dzielnicach miasta pojawiły się skrzynki pocztowe.

Po tym jak poczta została bez konnych dyliżansów, wróciła na Stare Miasto na ostrowie, znowu na ulicę Troicką, w której była od początku, z tym, że teraz zajęła inny gmach. Obecnie mieści się w nim Kapituła rzymskokatolicka – na rogu Troickiej (obecnie Drahomanowa) i Kafedralnej. Poczta

«Мандри» Луцької міської пошти

Мандрівників на території міста в різні часи було немало. «Мандрували» назви вулиць з однієї на другу, «мандрували» різні заклади з однієї споруди на іншу – нову.

Нині в Луцьку вже четверта вулиця носить назву Дубнівська, а нинішня Лесі Українки (міжвоєнна – Ягелонська) міняла свої назви понад десять разів. Не менш часто переміщались по місту різні заклади та підприємства: міська влада – 8 разів, пошта – 7 разів, буцегарня (холодна) – 6 разів, електростанція – 3 рази. З тих переходів найцікавішими були причини зміни приміщень міської пошти.

325 років тому в грудні далекого 1688 року представники дворянства (шляхти) Луцького повіту на своїх щорічних зібраннях („рочках”) прийняли таку постанову: „Ухвалилисьмо на завше, щоб подібним способом пошту влаштувати абиство з Луцька до Замостя публічні і приватні листи кожного тижня відвозити і назад кожного тижня повернувшись в Луцьку ставати”.

Уже наступного року було виділено коштів та призначено поштмейстера із служилих бояр (збіднілої шляхти), котрий мав наймати поштових гінців. Тож із подвір'я будинку на Троїцькій вулиці (нині – Драгоманова), де проживав поштмейстер, щотижня виїжджали найняті ним гінці. Спочатку тільки до Замостя, а згодом і до Любліна, Львова чи Варшави. Служба гінців стала постійною. Як і в інших містах, луцькі поштові гінці були одягнуті в спеціальну уніформу, мали велику шкіряну сумку через плече та сигнальний мідний ріжок збоку.

Повернення поштаря до Луцька ставало для міста помітною подією. На звуки мідного рожна, що сповіщав про його приїзд, послухати новини збігалося багато городян.

Після приєднання Волині до інших українських земель у складі Російської імперії, напрямки поїздок луцьких поштарів докорінно змінилися. Директор малоросійських пошт М. Милорадович своїм розпорядженням визначив напрям доріг, якими Луцьк з'єднувався із центрами сусідніх повітів. Він також прислав офіцера на посаду поштмейстера та надійних унтерофіцерів на посаду поштарів і їх супроводу.

Потреба перевозити поштовими диліжансами не тільки кorespondенцію, а й пасажирів викликала потребу у збільшенні кількості поштових карет і коней. Тепер Луцька пошта мала їх майже дванадцять. Щоб розмістити все поштове господарство, городниче правління міста на початку XIX століття придбало садибу на Красному, а через десяток років замість тимчасових дерев'яних споруд було зведено, за типовим проектом, цегляний будинок Луцької поштової станції. Таких типових споруд на території області було декілька. Будинок Луцької поштової станції зберігся до нашого часу. Після того, як поштова станція звільнила приміщення, у ньому розташувалося офіцерське зібрання гусарського Ізюмського полку, штаб якого знаходився на однойменній вулиці поряд. У міжвоєнний час цей будинок займало воеводське поліцейське правління.

Із розвитком залізничного сполучення та втратою пасажирів пошта зосереджує свою увагу на кorespondенції. Давній пакет (так званий куверт) з його сургучними печатками тепер замінюється клеєним конвертом зі штемпелем про оплату. Такий кон-

Нині у цій будівлі - Луцька міська рада

З часом кількість послуг, які виконували поштарі, значно збільшилася. Доставляли тепер не тільки кorespondенцію. Передавали також предмети і навіть живі посилки – слуг чи дітей. Все це посприяло тому, що поштові гінці змушені були пересісти з коней на спеціальні карети. З уведенням в обіг поштових карет з'явилася можливість перевозити на перекладних пасажирів. Так поштові контори поступово перетворилися на поштові станції.

Втретє з'явився у Луцьку в 1850 році, а через 8 років на луцьку пошту надійшов лист з першою маркою, переклеєною хрест-навхрест. А в різних районах міста з'явилися поштові скриньки.

Втративши кінні диліжанси, пошта повертається в Старе місто на острові і на ту ж вулицю Троїцьку, що і в часи виникнення, але в інший будинок. Тепер це був будинок римо-католицької капітули на перехресті Троїцької (нині – Драгоманова) і

znajdowała się na parterze od strony Drahomanowa. Dlatego ulica Troicka przez jakiś czas nosiła nazwę Pocztowa.

W tym budynku w 1874 roku odbyły się „zaręczyny” poczty i telegrafu. Wcześniej te urzędy pełniły samodzielne funkcje. Połączony

Nowe pomieszczenie poczty miało dwie sale operacyjne i około 20 pomieszczeń służbowych, w tym mieszkanie dla dyrektora i ochraniarza. Ale normalnemu funkcjonowaniu poczty w tym gmachu przeszkadzało to, że był położony na Piatnickiej

Кафедральної. Пошта займала перший поверх зі сторони Драгомано-ва. Саме тому Троїцька деякий час називалася Поштовою.

У цьому будинку у 1874 році відбулися „заручини” пошти з телеграфом. Раніше ці заклади існували окремо. Тепер об'єднана поштово-телеграфна контора за кількістю отриманих і надісланих телеграм займала в губернії третє місце. Однак об'єднання підштовхнуло контору до подальших мандрів. Як тільки з'явилася можливість перейти в більш просторе приміщення, крило ліквідованого монастиря бригідок, Луцька поштово-телеграфна агенція швидко зайняла його.

Наступною причиною, що змусила пошту вирушити в мандри, стала розбудова міста на північ і на схід. Старе місто тепер стало однією з частин тодішньої забудованої території Луцька. Закономірно, що пошта «потягнулася» до географічної середини міста – поблизу перехрестя вулиць Шосової і Братський міст (нині – майдан Братський міст). Пошта перейшла до, щойно збудованого родинним кланом багатих домовласників Кронштейнів, трьох-поверхового будинку. Приміщення розташувалося на повороті Шосової (нині – перехрестя Ковельської і Лесі Українки). Пошта займала в цьому будинку два поверхи, вікна яких виходили на вулицю Ковельську. Третій поверх був житловим. І саме звідси, від обеліска поблизу з поштою, розпочали вимірювати відстань до Луцька і від нього. А

квитанціях вперше з'явилася назва нинішнього проспекту Волі.

Протримавшись на одному місці до 30-ти років, пошта «намірилася» знову мандрувати. Вже на початку двадцятих років Луцький магістрат купує на вулиці Генрика Сенкевича (нині – Богдана Хмельницького) недобудований двоповерховий житловий будинок для розташування в ньому міської пошти. У 1927 році львівський інженер-архітектор Владислав Шенк розробив проект реконструкції житлового будинку для потреб пошти. Проект передбачав добудову ще одного поверху, виділення центру на головному фасаді тощо. Будинок набув рис строгості та офіційності.

Нове приміщення пошти мало дві операційні зали та до двох десятків кімнат різного службового призначення, в тому числі квартири для директора і сторожа. Однак для нормального функціонування пошти в цьому приміщенні були і свої незручності. Будинок розташований на схилах П'ятницької гірки на висоті 5 метрів від рівня вулиці. Саме це ускладнювало під'їзд до нього, тому через декілька років на майданчику між провулком Затишшя і вулицями 3 Травня і Сераковського (нині – Кривий Вал і Пушкіна) розпочалося будівництво нового поштамту в комплексі з житловим корпусом для працівників. З переходом пошти у новий корпус, будинок на гірці займають різні підприємства, у тому числі й банк. У часи німецької окупації тут розта-

поштаке Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-0-5353

урząd pocztowo-telegraficzny, pod względem liczby otrzymanych i wysłanych telegramów, zajął trzecie miejsce na terenie guberni. Połączenie spowodowało jednak następne „wędrowki”. Gdy tylko pojawiła się możliwość przeniesienia się do większego pomieszczenia – do skrzydła zlikwidowanego klasztoru Brygidek – Łucka Poczta-Telegraficzna Agencja od razu to uczyniła.

Kolejną przyczyną przeprowadzki była rozbudowa miasta na północ i wschód. Stare Miasto było już jedną z części zabudowanego terenu Łucka. Więc łatwo można zrozumieć przyczynę tego, że poczta dążyła do geograficznego centrum miasta, które znajdowało się w pobliżu skrzyżowania ulic Szosowej i Bracki Most (obecnie plac Bracki Most). Poczta przeprowadziła się do nowego dwupiętrowego budynku, zbudowanego przez bogatą rodzinę Kronsteinów. Budynek znajdował się na rogu Szosowej (obecnie na rogu Kowelskiej i Łesi Ukrainki). Poczta zajmowała w tym budynku dwa piętra, których okna wychodziły na ulicę Kowelską. Drugie piętro było mieszkalne. Od sąsiadującego z pocztą obelisku, zaczęto mierzyć odległość między Łuckiem, a i innymi miastami. Po drugiej stronie ulicy, naprzeciwko poczty, stał pierwszy w Łucku kiosk z prasą i pocztówkami.

W czasie I wojny światowej łucka poczta prowadziła dość aktywną działalność. Akurat w tym czasie, otworzyła swój pierwszy oddział na terenie Nowej Zabudowy (w rejonie obecnej ulicy Czechowa). W okresie Ukraińskiej Republiki Ludowej, na paragonie, po raz pierwszy pojawiła się nazwa obecnej ulicy Woli.

Po trzydziestu latach spędzonych na jednym miejscu, poczta postanowiła „wędrować dalej”. Już na początku lat 20-tych magistrat w Łucku, kupił dla poczty miejskiej niedokończony piętrowy budynek mieszkalny na ulicy Henryka Sienkiewicza (obecnie Bogdana Chmielnickiego). W 1927 roku lwowski inżynier i architekt Władysław Szczek, opracował projekt przebudowy budynku mieszkalnego na potrzeby poczty. Przewidywał on dobudowanie jeszcze jednej kondygnacji z centralnym usytuowaniem wejścia na elewacji głównej, dzięki czemu gmach nabrał „poważniejszego” urzędowego wyglądu.

Górcę, na wzgórzu o wysokości 5 metrów nad poziomem ulicy. To komplikowało podjazd do niego. Z tego powodu, za kilka lat, na placu między zaułkiem Zacisze, a ulicami 3 Maja i Sierakowskiego (obecnie ul. Krywyj Wał i Puszkina), zaczęto budowę nowego gmachu dla poczty, który miał też część mieszkalną dla pracowników poczty. Po przeprowadzce poczty do nowego gmachu, budynek na wzgórzu zajmowały różne urzędy, w tym też bank. W czasie okupacji niemieckiej znajdowała się tu Główna Komenda Wojskowa, a po wojnie Obwodowy Komitet Partii Komunistycznej. Po przeprowadzce komitetu do nowego gmachu, w budynku na wzgórzu mieści się Łucka Rada Miejska.

Gmach Poczty Głównej w Łucku został zbudowany według projektu biura Wydziału Budownictwa Ministerstwa Poczty i Telegrafów. Kierownikiem tego biura był architekt Jan Puterman. Projekt, który powstał pod jego kierownictwem, przewiduje oryginalne ułożenie sal operacyjnych na różnych poziomach. W ten sposób architekt maksymalnie wykorzystał pochyłość terenu, na którym została usytuowana poczta. Budynek Poczty Głównej zbudowany w stylu funkcjonalizmu, jest jednym z najlepszych obiektów architektonicznych okresu międzywojennego. Do dnia dzisiejszego doskonale pełni swoją funkcję. A „skłonność do wędrowek” mają obecnie liczne oddziały Poczty Głównej w Łucku.

Waldemar PIASECKI,
zdjęcia z archiwum oraz Marjany PECZENIUK

Такою пошта є сьогодні

через вулицю навпроти пошти було поставлено перший у Луцьку кіоск для продажу газет і поштівок.

У роки Першої світової війни луцька пошта діяла досить активно. Саме в цей час вона влаштувала своє перше відділення на Новій Забудові (нині – район вулиці Чехова). У часи Української Народної Республіки на

шувалася Головна військова комендатура, а після війни – обком КПУ. Після того, як для обкому збудували окреме приміщення, будинок на гірці зайняла Луцька міська рада.

Поштамт для Луцька споруджено за проектом, створеним у бюро будівельного відділу Міністерства пошт і телеграфів. Керівником цього бюро був архітектор Ян Путерман. Створений під його керівництвом проект Луцького поштамту виділяється оригінальним розташуванням операційних зал на різних рівнях. У такий спосіб архітектор максимально використав розташування поштамту на схилах значного підвищення. Зведений у функціональному стилі, поштамт належить до кращих споруд міжвоєнного часу і нині прекрасно виконує своє призначення. А «схильність до мандрів» тепер проявляють його багаточисельні філіали.

Вальдемар ПЯСЕЦЬКИЙ,
фото з архівів та Мар'яни ПЕЧЕНЮК

Інформація wołyńska Волинська інформація

У Луцьку, в ніч з 29 на 30 червня, відбудеться мистецький фестиваль «Ніч у Луцькому замку». Під час фестивалю виступлять гості із Грузії, Польщі, Чехії, Литви, Білорусі.

*****

W Łucku w nocy z 29 na 30 czerwca odbędzie się festiwal artystyczny „Noc w Łuckim Zamku”. Podczas festiwalu wystąpią goście z Gruzji, Polski, Czech, Litwy, Białorusi.

6455 wołyńian naприкінці 2012 року мали статус державних службовців. 73,9% з них – це жінки. 63,7 % держслужбовців мають 35 років і менше. 90,3% мають повну вищу освіту.

*****

6455 mieszkańców Wołynia pod koniec 2012 roku miało status urzędników państwowych. 73,9% wśród nich to kobiety. 63,7 % urzędników są w wieku 35 lat i mają mniej niż 35 lat. 90,3% - posiada wyższe wykształcenie.

У рамках екологічної акції «Батарейка ціною в 20м²» з 20 червня використані батарейки можна буде викинути у пластикові контейнери. На території Луцька їх встановлять у чотирьох місцях.

*****

W ramach akcji ekologicznej «Bateria o wartości 20m²» od 20 czerwca zużyte baterie można będzie wyrzucić do plastikowych kontenerów. Na terenie Łucka kontenery zostaną postawione w czterech miejscach.

На історичному факультеті СНУ ім. Лесі Українки відбулася науково-практична конференція «Волинська трагедія: через історію до порозуміння».

*****

Na Wydziale Historii Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki odbyła się naukowo-praktyczna konferencja „Tragedia Wołyńska: przez historię do porozumienia”.

18 червня відбулася зустріч представників Центрів надання адміністративних послуг Луцька та Івано-Франківська, а також Любліна. Ці міста беруть участь у польсько-українському проєкті щодо співпраці центрів адміністративних послуг.

*****

18 czerwca odbyło się spotkanie przedstawicieli Centrów Świadczenia Usług Administracyjnych z Łucka i Iwano-Frankowska oraz Biura Obsługi Mieszkańców z Lublina. Te miasta biorą udział w polsko-ukraińskim projekcie dotyczącym współpracy centrów usług administracyjnych.

Iwan Łuczuk: «Dobrej literatury mamy dość dużo»

«Monitor Wołyński» gości niepowtarzalnego lwowskiego poetę, tłumacza, kompilatora licznych antologii, krytyka literackiego - Iwana Łuczuka.

Miłość do słowa Iwan Łuczuk pielęgnuje od najmłodszych lat, a obecnie przekazuje ją sześciorgu dzieciom i fanom literatury pięknej na Ukrainie i daleko poza jej granicami. Autor książek «Polindromony», «Sto jedno coś», «Trochę białego świata», «Rytm biegunów» czy «Nowe i stare», dzieli się swoimi rozważaniami o zawodzie pisarza i nie tylko...

- **Panie Iwanie, czy to właśnie rodzice – literaci, przyczynili się do tego, że stał się Pan pisarzem? Kiedy zauważył Pan, że bez pisania nie potrafi żyć?**

- Chyba tak. Wyrosłem w literackiej, poetyckiej atmosferze. Moi rodzice, pisarze Wołodimir Łuczuk i Oksana Senatowycz, z pewnością wpłynęli na to, że nie potrafię żyć bez pisania. Pierwszy wierszyk ułożyłem jeszcze w wieku pięciu lat, a w wieku młodzieńczym już czułem się pisarzem. I tak to właśnie wszystko się potoczyło.

- **Był Pan jednym z inicjatorów powstania organizacji literackich «Łuhosad», «Heraklit». Proszę opowiedzieć o tym czasie. Czy wtedy, założenie organizacji literackich pomagało w pracy pisarskiej?**

- «Łuhosad» założyliśmy wspólnie z Nazarem Gonczarem i Romanem Sadłowskim w 1984 roku, a «Heraklit» - wraz z Mykołą Miroszniczenką w 1991 roku. Niestety, po odejściu Nazara Honczara i Mykoły Miroszniczenki, te organizacje literackie odeszły do historii literatury, zwłaszcza «Łuhosad». Bo «Heraklit» jeszcze ma perspektywy rozwoju, ze względu na stosunkowo dużą liczbę uczestników, chociaż bez kluczowej postaci Miroszniczenki «Heraklit» już nie jest ten sam. Tworzenie spółek literackich było częścią mojego życia. O tych czasach można opowiadać dużo. Dla mnie to była młodość.

- **Czy łatwo jest łączyć krytykę literacką z oryginalną literaturą piękną?**

- Literaturoznawstwo i krytyka literacka organicznie współistnieją z oryginalną twórczością artystyczną, a dla mnie, są to po prostu, różne aspekty działalności literackiej. Uzupełniają ją jeszcze prace kompilatorska i redaktorska.

- **Jest Pan członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Ukrainistów i Białorusistów oraz wielu innych zrzeszeń, spółek i stowarzyszeń. Czy w naszych czasach, nie istnieje zbyt dużo tych form organizacyjnych? Przecież współczesne władze ukraińskie nie liczą się z nimi.**

- Takich organizacji nie może być zbyt dużo. W końcu wiele z nich istnieje jakby wirtualnie. To, że w ten lub inny sposób przyczyniłem się do ich zaistnienia, widocznie było zdarzeniem losu. A o władzach mówić nie chcę.

- **W czasach radzieckich literatura była pod czujnym okiem cenzury. Teraz cenzura jako taka na Ukrainie prawie nie istnieje, ale próbują ją stosować wobec mediów, w tym też elektronicznych...**

- Oczywiście, cenzura radziecka była powszechna, wtedy wybrałem marginalność i tak to pozostało, jako przyzwyczajenie, w późniejszych czasach. Dlatego nigdy nie czułem na sobie presji cenzury, tylko słabe powiewy. Zawsze pisałem i piszę tylko to, co chcę.

- **Czy słaba popularność ukraińskiej literatury jest skutkiem niedostatecznej jej jakości czy raczej niedołężnej polityki wszystkich, których zadaniem jest obrona interesów ukraińskiej książki?**

- Popularność literatury, słaba czy mocna, mnie nie obchodzi. Dobrej literatury mamy dość dużo. Nietrudno ją odróżnić od niejakościowej, chociaż w niektórych gatunkach literackich granice są bardzo niewyraźne. A walczyć o interesy tej lub innej dziedziny ma ten, kto jest tym zainteresowany.

- **Niewątpliwą Pana zasługą jest wydanie kilku ważnych antologii, które Pan skompilował. Przygotowując te prace, kierował się Pan własnym upodobaniem czy gustami czytelników?**

- Skompilowałem cały szereg wydań, zwłaszcza serię antologii poetyckich «Dywoowyd». W kompilowaniu tej lub innej antologii, przede wszystkim, uwzględniam swoje gusty – artystyczne i krytyczne. Dołączam też obowiązkowo czynniki obiektywne, osobliwości okresów historycznych, procesu literackiego, znaczenie osobowości, poziom dzieł itp.

- **Wiem, że jedną z Pana pasji jest również praca tłumacza. W większości jest to przekład z języków europejskich. Proszę ocenić stan literatury ukraińskiej w porównaniu z wiodącymi zachodnimi.**

- Przekładami zajmuję się od czasu do czasu, układam też przeróbki, wersje, odmiany. Zgromadziłem już tego dużo – większość materiałów została wydana. Niewdzięczną sprawą jest porównywanie czegoś (nawet swego ojczystego) z wiodącym zachodnim, bo dlatego ono i nazywa się wiodącym, że powołane jest, aby prowadzić naprzód. Mogę powiedzieć, że nasza literatura zajmuje przyzwoity poziom i jest wartościowa. Każda krajowa literatura ma swoją specyfikę, ale obecnie chyba żadna z nich nie może ominąć procesów globalizacyjnych. Dlatego literatury wiodące mają dużo wspólnych cech z literaturami «niewiodącymi».

- **Czy pisze Pan dla dzieci? Gdy Pan pisze utwory dla dzieci, to przede wszystkim poświęca je swoim córkom i synom?**

- Mało piszę dla dzieci, co jest może i dziwne, bo mam sześciorgo dzieci (od dwóch do trzynastu lat). A być może, nic w tym dziwnego, bo tę energię, którą miałbym tracić na «dziecięce» pisanie, oddaję ich wychowaniu.

Wiktoria JARUCZYK,
zdjęcie Jewhena KOZAKA

Іван Лучук: «Якісної літератури в нас предостатньо»

Сьогодні в гостях у «Волинського Монітора» львівський оригінальний поет, перекладач, укладач численних антологій, літературознавець Іван Лучук.

- Літературознавство, літературна критика органічно співіснують з оригінальною художньою творчістю, для мене це просто різні грані літературної діяльності. Її доповнюють ще упорядницька та редакторська праці.

- **Ви є членом Міжнародної асоціації українців та білорусів, а також багатьох інших спілок, груп, товариств. Чи не занадто багато різних організаційних форм існує нині? Причому сучасна українська влада не дослухається до них.**

- Таких організацій не може бути забагато. Зрештою, багато з них існує, наче віртуально. Те, що я так чи інакше причетний до деяких із них, мабуть, було визначено долею. А про владу й говорити не хочу.

- **У радянський час література перебувала під пильним оком цензури. Нині ж цензури, як такої, в Україні практично не існує, хоч її пробують застосовувати щодо вітчизняних ЗМІ, у тому числі електронних...**

- Звичайно, радянська цензура була тотальною, тому тоді я облюбував собі маргінальність, та й так воно потягнулося, як звичка, і в подальші часи. Через те пресу цензури на собі я ніколи не відчував, хіба лише якісь подумки. Я завжди писав і пишу лише те, що хочу.

- **Слабка популярність вітчизняної літератури – це результат її недостатньої якості чи виключно недолугої політики усіх, хто мав би відстоювати інтереси української книги?**

- Популярність літератури, слабка чи потужна, мене мало хвилює. Якісної літератури в нас предостатньо, її легко можна відрізнити від неякісної, хоча в деяких жанрах межа доволі розмита. А відстоювати інтереси в тій чи іншій галузі має той, хто в цьому зацікавлений.

- **Безсумнівно, Ваша заслуга у виданні кількох важливих антологій, які упорядкували. При їхніх укладаннях користувалися власними уподобаннями чи популярністю серед читачів?**

- Я упорядкував цілу низку видань, зокрема серію поетичних антологій «Дивоовид». При укладанні тієї чи іншої антології керуюся, перш за все, своїм смаком, художнім і критичним. Але обов'язково враховую об'єктивні чинники, особливості історичних періодів, літературного процесу, вагомість персоналії, рівень творів тощо.

- **Знаю, що до Ваших зацікавлень належить також перекладацька робота. Переважно з європейських мов. Оцініть стан української літератури в порівнянні з провідними західними.**

- Перекладацтвом займаюся принагідно, роблю це й нереспіваю, версії, варіації. Проте вже назбиралося чимало, – більшість із того друкувалося. Невдячна річ – порівнювати щось (навіть своє рідне) із провідним західним, бо на те воно й провідне, щоб вести перед. Можу сказати, що наша література на гідному рівні, вона повнокровна. Кожна національна література має свою специфіку, але жодна, мабуть, тепер не може оминати глобалізаційних процесів. Тому й «мейнстрімні» літератури мають багато спільних рис із літературами «непровідними».

- **Коли пишете твори для дітей, то, в першу чергу, присвячуєте їх своїм донькам і синам?**

- Я мало пишу для дітей, що доволі дивно, адже маю шестеро діток (від двох до тринадцяти років). А може, й не дивно, бо ту енергію, яку міг би витратити на «дитяче» писання, віддаю на їх виховання.

- **Поєднувати літературну критику із оригінальною художньою літературою легко?**

Вікторія ЯРУЧІК,
фото Євгена КОЗАКА

Informacje Lubelskie

■ Jeden ze skwerów w śródmieściu Lublina będzie nazwany imieniem ukraińskiego wieszca, poety, malarza i działacza społecznego Tarasa Szewczenki. Uchwałę w tej sprawie przyjęli radni miejscy. Za uchwałą nadającą skwerowi u zbiegu ulic Podzamcze i Rуска назву Tarasa Szewczenki głosowało 14 radnych, pięciu wstrzymało się od głosu, nikt nie był przeciwny. Z wnioskiem o nadanie imienia Szewczenki placowi lub ulicy w Lublinie wystąpił do władz miasta konsul generalny Ukrainy w Lublinie Władysław Kanewskyj.

■ Jest duża szansa, że od września w Gimnazjum nr 14 przy ulicy Pogodnej 19 w Lublinie utworzona zostanie klasa o profilu sportowym z naciskiem na zajęcia pięciarskie. Jeśli uda się zebrać wystarczającą liczbę uczniów, wtedy taka klasa powstanie. Zajęcia sportowe z młodzieżą prowadziliby między innymi Karolina Michalczyk, była złota medalistka mistrzostw świata i Europy, olimpijka z Londynu, a także jej trener Władysław Maciejewski.

■ Teatr Stary w Lublinie podsumował pierwszy, pełny sezon i zapowiedział wydarzenia na jesień i zimę. Według statystyk Teatru Starego od września 2012 do czerwca 2013 Stary odwiedziło 24 tysiące osób. Frekwencja na 220 wydarzeniach wyniosła 85 procent. Teatr stara się pokazywać to, co w Polsce i w Lublinie najlepsze. W tym roku odwiedzających ma przyciągać m.in. europejskie kino.

■ Metropolita lubelski arcybiskup Stanisław Budzik poświęcił nową kaplicę w terminalu Lublin. Wnętrze nie jest duże: na białych ścianach wiszą krucyfiks, portret papieża Jana Pawła II oraz wizerunek św. Cyryla i św. Metodego. Znajdująca się nad ołtarzem kopia ikony Matki Boskiej Chełmskiej jest подарunkiem od abp Budzika dla lotniska Lublin. To nie jedyna nowość na lubelskim lotnisku. Port Lotniczy Lublin na swoim oficjalnym profilu facebookowym chwali się przygotowaniem kąpieliska dla dzieci w strefie odlotów. Od teraz dzieci nie będą się już nudziły, czekając na odlot samolotu. W specjalnie zorganizowanej poczekalni, na maluchy czekają kolorowe krzeselka, stoliki oraz tablica, na której mogą malować kredą i zmywalnymi flamastami. Są też edukacyjne malowanki. Na lotnisku Lublin została z kolei oddana do użytku, przez Polską Agencję Żegluga Powietrznej, nowa wieża kontroli ruchu lotniczego.

■ Drogi i kanalizacja - to w nie lubelskie gminy pompowały do tej pory najwięcej dotacji z UE. Pieniądże przede wszystkim wykorzystano na budowę nowych dróg (37 km w 26 gminach) i modernizację już istniejących (191 km). Gminy chętnie inwestowały też w sieci kanalizacyjną (280 km) i wodociągową (224 km). Nieliczne przeznaczyły pieniądze np. na promocję turystyczną (powstało osiem portali informacyjnych).

■ Lubelska policja otrzymała dziesięć nowoczesnych samochodów wyposażonych w specjalistyczny sprzęt. Auta kupiono w ramach projektu "Razem bezpieczniej". Powstał on, jako odpowiedź na konieczność stworzenia właściwego systemu reagowania w sytuacjach kryzysowych na terenie województwa lubelskiego i obwodu wołyńskiego. Pięć aut trafi

do Milicji Ukraińskiej, a dwa specjalistyczne Fordy Transit otrzymała Straż Pożarna. Garnizon lubelskiej policji otrzyma natomiast dziesięć Renault Masterów. Każde auto posiada m.in. agregat prądowczy, nawigację, walizki kryminalistyczne oraz medyczne, zestaw narzędzi, w tym nożyce do cięcia metalu, sonometr, lusterko z wysięgnikiem do badania podwozia, ubranie gazoszczelne i maskę przeciwgazową. Każdy samochód kosztuje ponad 280 tysięcy złotych. Łączny koszt projektu to ponad 4 miliony złotych.

■ Dwie kurtyny wodne stanęły w śródmieściu Lublina. Pojawiały się na pl. Litewskim oraz pl. Łokietka przed ratuszem. Kurtyny wodne będą montowane codziennie, gdy temperatura odczuwalna będzie oscylować w granicach 30 stopni Celsjusza. Kurtyny wodne w Lublinie będą działać między godz. 10 a 18. MPWiK ma do dyspozycji łącznie 7 kurtyn. Pozostałe pięć komunalna spółka chce instalować na terenie dzielnic.

■ Funkcjonariusze Centralnego Biura Śledczego zatrzymali na Zamojszczyźnie ośmiu mężczyzn w wieku od 19 do 32 lat, członków gangu handlującego narkotykami. Mundurowi są pewni, że wśród zatrzymanych znajduje się przywódca grupy. Do zatrzymań doszło jednocześnie w kilku miejscach na terenie Hrubieszowa i okolic. Zatrzymanie członków gangu narkotykowego to efekt śledztwa prowadzonego od 2012 roku przez Prokuraturę Okręgową w Zamościu.

■ W województwie lubelskim został wyłączony analogowy sygnał telewizji naziemnej. Teraz mamy tylko sygnał cyfrowy z większą liczbą bezpłatnych kanałów w lepszej jakości. Do odbioru naziemnej telewizji cyfrowej wystarczy antena i telewizor z oznaczeniem DVB-T-MPEG4. Jeśli takich oznaczeń nie ma, to sygnał z anteny trzeba przepuścić przez kosztujący kilkadziesiąt złotych tuner zwany również dekoderem. Ci, którzy potrzebują porady mogą dzwonić do lubelskiej delegatury Urzędu Komunikacji Elektronicznej, która uruchomiła infolinię.

■ Kluczowym źródłem unijnego wsparcia dla gmin okazał się RPO. Program ten zainteresował ponad 150 samorządów. Regionalny Program Operacyjny doskonale wykorzystwała gmina Wola Uhruska. Samorządowcom udało się zdobyć z tego źródła blisko 20 mln zł, czyli ponad 4800 zł w przeliczeniu na mieszkańca. To najlepszy wynik w regionie. Inwestycje zostały przyznane m.in. na energię słoneczną. Były dopłaty do instalacji ponad 460 kolektorów. Około 9 mln zł dotacji przeznaczone na kanalizację i układ drogowy. Została wybudowana hala widowiskowa, powstaje hala sportowa.

■ Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna ogłosiła konkurs na Najlepszy Produkt Turystyczny 2013. Chodzi nie tylko o znalezienie najbardziej atrakcyjnych, nowatorskich i przyjaznych dla turystów produktów turystycznych w woj. lubelskim, ale również zachęcenie do tworzenia nowych miejsc, które mogą się stać wizytówką regionu.

MW

Люблінська інформація

■ Один зі скверів у середмісті Любліна буде названий іменем українського пророка, поета, художника і суспільного діяча Тараса Шевченка. Рішення у цій справі прийняли міські депутати. За рішення, що надає скверові на перехресті вулиць Подзамче і Руска назву Тараса Шевченка, голосувало 14 депутатів, п'ятеро утрималося, однак жоден не проголосував проти. Із заявою про присвоєння імені Шевченка площі або вулиці у Любліні звернувся до міської влади Генеральний консул України в Любліні Владислав Каневський.

■ Є великий шанс, що із вересня в гімназії № 14 на вул. Погодна, 19 у Любліні буде створено клас зі спортивним напрямком навчання і акцентом на заняття з боксу. Якщо вдасться зібрати достатню кількість учнів, тоді такий клас буде утворено. Спортивні заняття із молоддю проводили б Кароліна Міхальчук, колишня золота медалістка чемпіонатів світу та Європи, учасниця Олімпіади в Лондоні, а також її тренер Владислав Мачеевський.

■ Старий театр у Любліні підсумував перший, повний сезон і оголосив про події на осінь та зиму. Відповідно до статистики Старого театру, з вересня 2012 р. до червня 2013 р. його відвідало 24 тисячі осіб. Присутність на 220 заходах становить 85 відсотків. Театр намагається показувати те, що у Польщі та Любліні є найкращим. У нинішньому році відвідувачів має притягувати також європейське кіно.

■ Люблінський митрополит архієпископ Станіслав Будзійк освятив нову каплицю на терміналі «Люблін». Її внутрішній простір є невеликим: на білих стінах висять розп'яття, портрет Папи Іоанна Павла II та зображення Св. Кирила та Св. Мефодія. Над оłтарем знаходиться копія ікони Холмської Божої Матері, що є подарунком архієпископа Будзійка для аеродрому «Люблін». Це не єдина новина у люблінському аеропорту. Аеропорт «Люблін» на своєму офіційному профілі у Фейсбукі хвалиться підготовкою куточки для дітей у зоні відлітів. Відтепер діти не будуть нудитися, очікуючи на подорож. У спеціально організованій зоні очікувань на малюків чекають кольорові кріселка, столики та дошка, на якій можуть малювати крейдою і спеціальними маркерами. Також тут є освітні замальовки. На аеродромі «Люблін», у свою чергу, Польське агентство контролю польотами відкрило для відвідування вежу для перевірки польотів.

■ У дороги й каналізацію вкладали найбільше грошей із дотацій Євросоюзу гміни Люблінщини донині. Кошти, у першу чергу, використовувалися на будівництво нових доріг (37 км у 26 гмінах) і модернізацію вже існуючих (191 км). Гміни також інвестували у каналізаційні (280 км) та водопровідні (224 км) мережі. Невелику суму видали, наприклад, на туристичну промочію (з'явилося вісім інформаційних порталів).

■ Люблінська поліція отримає десять сучасних автомобілів, оснащених спеціалізованим обладнанням. Автомобілі куплено у рамках проекту «Разом безпечніше». Він з'явився як відповідь на необхідність створення правильної системи реагування у кризових ситуаціях на території Люблінського воєводства та Волинської області. П'ять автомобілів потрапить до української міліції, а два спеціалізовані «Ford Transit» отримає пожежна

служба. А гарнізон люблінської поліції, у свою чергу, отримає десять «Renault Master». Кожен транспортний засіб оснащений, наприклад, генератором, навігатором, судово-медичними та медичними валізками, набором інструментів, у тому числі ножицями для різання металу, шумоміром, телескопічним дзеркалом для перевірки шасі, газонепроникним одягом і протигазом. Кожен автомобіль коштує понад 280 тисяч злотих. Загальний бюджет проекту – понад 4 мільйони злотих.

■ Дві водні завіси з'явилися у центрі Любліна. Їх встановили на Литовській площі (Пляц Літєвскі) та площі Локетка перед ратушею. Водні завіси будуть встановлюватися щоденно, коли температура повітря буде становити близько 30 градусів тепла за Цельсієм. Водні завіси діятимуть із 10 до 18 год. Міське підприємство водопроводів і каналізації у Любліні загалом володіє сімома завісами. Інші п'ять комунальна влада хоче встановити на території мікрорайонів.

■ Працівники Спеціального слідчого бюро затримали на Замойщині вісьмох чоловіків у віці від 19 до 32 років, членів банди, що торгувала наркотиками. Правоохоронці впевнені, що серед затриманих є керівник групи. Затримання відбувалося одночасно у кількох місцях на території Хрубешова та околиць. Затримання членів банди, що торгувала наркотиками, це результат слідства, яке велося із 2012 року Округною прокуратурою у Замості.

■ У Люблінському воєводстві було вимкнено аналоговий сигнал наземного телебачення. Нині діє лише цифровий сигнал із більшою кількістю безкоштовних каналів кращої якості. Для прийому цифрового наземного телебачення достатньо мати антену і телевизор із позначенням DVB-T-MPEG4. Якщо такого позначення немає, тоді сигнал із антени необхідно пропустити через тюнер-декодер, що коштує кілька десятків злотих. Ті, хто потребує поради, можуть телефонувати до Управління електронної комунікації, яке запровадило телефонну лінію для надання допомоги.

■ Основним джерелом підтримки Євросоюзу для гмін стала Регіональна операційна система RPO. Програма зацікавила понад 150 органів самоврядування. Регіональну операційну систему ідеально використала гміна Воля Ухурська. Представники самоврядування зуміли здобути із цього джерела приблизно 20 мільйонів злотих, тобто понад 4800 злотих на одного мешканця. Це найкращий результат у регіоні. Інвестиції призначалися, наприклад, на сонячну енергію. Були проведені доплати за інсталяцію більше 460 колекторів. Близько 9 млн злотих дотації призначено на каналізацію та дорожню інфраструктуру. Було збудовано концертну залу, з'явиться спортивна зала.

■ Люблінська регіональна туристична організація оголосила конкурс на Найкращий туристичний продукт – 2013. Ідеться не лише про знаходження найбільш привабливих, новаторських і цікавих для туристів продуктів у Люблінському воєводстві, а також заохочення для створення нових місць, які можуть стати визитною картою регіону.

BM

У Старому театрі в Любліні

Водна завіса на Литовській площі

Польська преса про Схід Polska prasa o Wschodzie

■ Rosja oskarża USA

Сą dowody na użycie w Syrii broni chemicznej – donoszą Stany Zjednoczone i Wielka Brytania. Według Waszyngtonu, wojska Baszara al-Assada użyły broni chemicznej przeciwko rebeliantom. Biały Dom zapowiedział, że w związku z tym rozpocznie dozbieranie syryjskiej opozycji. Moskwa oskarża natomiast Waszyngton o sfabrykowanie tych informacji.

Rząd Wielkiej Brytanii oświadczył, że również ma dowody na użycie w Syrii broni chemicznej, ale nie jest jeszcze gotowy na zbrojenie tamtejszych powstańców. Premier David Cameron powiedział, że nie wyklucza poparcia innych rozwiązań, takich jak wprowadzenie nad Syrią strefy wolnej od lotów.

Unia Europejska i NATO uważają, że do Syrii należy wysłać inspektorów ONZ, którzy zbadają, czy użyto tam broni chemicznej. Szefowa unijnej dyplomacji Catherine Ashton i sekretarz generalny NATO Anders Fogh Rasmussen opowiedzieli się też za politycznym rozwiązaniem konfliktu w Syrii. Szef Sojuszu oświadczył również, że użycie broni chemicznej byłoby złamaniem prawa międzynarodowego. Poparł pomysł zorganizowania konferencji w sprawie Syrii, zaproponowanej przez Stany Zjednoczone i Rosję.

Moskwa oskarża natomiast Waszyngton o sfabrykowanie informacji o użyciu broni chemicznej przez prezydenta Syrii. Deputowany do rosyjskiej Dumy Aleksiej Puszkow uznał, że USA sfałszowały te dane, by wykorzystać je jako argument za interwencją wojskową w Syrii.

Kresy.pl, 14 czerwca 2013 roku

Росія звинувачує США

«Є докази використання у Сирії хімічної зброї», – повідомляють США та Великобританія. На думку Вашингтона, війська Башара аль-Асаса використали хімічну зброю проти повстанців. Білий дім пообіцяв, що у зв'язку із цим розпочнеться додаткове озброєння сирійської опозиції. Москва, у свою чергу, звинувачує Вашингтон у фабрикуванні цієї інформації.

Уряд Великобританії заявив, що також має докази використання у Сирії хімічної зброї, але ще не готовий на додаткове озброєння тамтешніх повстанців. Прем'єр-міністр країни Девід Камерон заявив, що не виключає підтримки інших розв'язань, таких як введення над Сирією вільної від польотів зони.

Європейський Союз і НАТО вважають, що до Сирії необхідно вислати інспекторів ООН, котрі перевірять чи там використовувалася хімічна зброя. Керівник дипломатії ЄС Кетрін Аштон і Генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен висловилися також за політичне розв'язання конфлікту в Сирії. Керівник Союзу також заявив, що використання хімічної зброї було б порушенням міжнародного права. Підтримав ідею організації конференції з питань Сирії, запропонованої США та Росією.

Москва, у свою чергу, звинувачує Вашингтон у фабрикуванні інформації про використання хімічної зброї Президентом Сирії. Депутат російської Думи Алексей Пушков визнав, що США підробили такі дані, щоб використати їх як аргумент за військову інтервенцію в Сирії.

Kresy.pl, 14 червня 2013 року

■ BBC pisze o aferze w Bykowni

Na łamach ukraińskiego wydania serwisu BBC pojawiła się ujawniona przez „Gazetę Polską Codziennie” informacja o gigantycznych nieprawidłowościach z związku z budową Polskiego Cmentarza Wojennego w Kijowie-Bykowni.

W tekście, który ukazał się na łamach ukraińskiej części serwisu BBC, zacytowane zostały ustalenia dziennikarzy „Gazety Polskiej Codziennie”, którzy ujawnili, że ukraińscy robotnicy pracujący przy budowie Polskiego Cmentarza Wojennego w Kijowie-Bykowni zabetonowali w ub.r. siedem skrzyń z ludzkimi szczątkami. Najprawdopodobniej znajdowały się wśród nich także kości Polaków zamordowanych przez NKWD.

BBC podkreśla, że do skandalu doszło pomimo sprzeciwu polskich archeologów i – jak twierdzą pracownicy Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa – przy całkowitej bierności jej szefa Andrzeja Kunerta. BBC pisze wprost o ukraińskim skandalu w Polsce i rozwijającej się aferze związanej z pochówkiem polskich oficerów na Ukrainie.

Niezalezna.pl, 15 czerwca 2013 roku

BBC пише про скандал у Биківні

На сторінках українського видання сервісу BBC з'явилася інформація, оприлюднена «Польською щоденною газетою», про величезні невідповідності стосовно будівництва Польського військового кладовища поблизу Києва (Биківня).

У тексті, який з'явився на сторінках української частини сервісу BBC, цитувалися висновки журналістів «Польської щоденної газети», котрі заявляли, що українські робітники на будівництві Польського військового кладовища в Биківні зabetонували в минулому році сім скриньок із людськими рештками. Найправдоподібніше, серед них також знаходилися кістки поляків, убитих органами НКВС.

BBC підкреслила, що скандал стався незважаючи на спротив польських археологів і, як стверджують працівники Ради охорони пам'яті боротьби та мучеництва, при повній бездіяльності її керівника Анджея Кунерта. BBC пише безпосередньо про український скандал у Польщі та скандал, що розростається у зв'язку із похованням польських офіцерів в Україні.

Niezalezna.pl, 15 червня 2013 року

■ Na Białorusi wyłączają ciepłą wodę w kranach

Białorusini mają za sobą pierwszy miesiąc wyłączania ciepłej wody w kranach. To zwyczaj pamiętający czasy Związku Radzieckiego, gdy w okresie letnim ludzie pozbawiani są możliwości ciepłych kąpiel.

Służby komunalne tłumaczą, że wyłączają wodę latem, bo przed kolejną zimą muszą sprawdzić i wyremontować sieć ciepłowniczą. W tym czasie białoruskie media piszą kiedy i na jakich ulicach w poszczególnych miastach nie będzie ciepłej wody. Mieszczuchy w tym okresie muszą uzbudzić się w cierpliwość i albo kąpać się w zimnej wodzie, albo chodzić do łaźni. Niektórzy instalują w blokach podgrzewacze wody.

Obecnie na Białorusi ciepła woda jest wyłączana zazwyczaj na 2 tygodnie. W czasach radzieckich miasta pozbawiano jej mieszkańców na cały miesiąc.

Informacyjna Agencja Radiowa, 16 czerwca 2013 roku

У Білорусі виключають теплу воду в кранах

Білоруси вже місяць страждають від відключень теплої води в кранах. Це звичай, що нагадує радянські часи, коли у літній період люди були позбавлені можливості митися у теплої води.

Комунальні служби твердять, що припиняють подачу води улітку, оскільки перед черговою зимою змушені перевіряти та ремонтувати теплову мережу. У цей час білоруські ЗМІ повідомляють, коли і на яких вулицях в окремих містах не буде теплої води. Мешканці міст у цей період мусять озброїтися терпеливістю і або митися в холодній воді, або ходити до лазні. Деякотрі встановлюють у будинках нагрівачі води.

Нині у Білорусі теплу воду, зазвичай, припиняють подавати упродовж 2 тижнів. У радянські часи мешканці міст були позбавлені теплої води упродовж цілого місяця.

Informacyjna Agencja Radiowa, 16 червня 2013 року

■ Rosja bardziej niebezpieczna niż Korea Północna

W Światowym Indeksie Pokoju (GPI) wyliczanym przez Instytut Ekonomii i Pokoju Rosja zajmuje 155 miejsce na 162 z możliwych. „Przecież nasz kraj nie prowadzi wojny ani nie jest agresorem w stosunkach między państwami” – dziwią się rosyjscy eksperci.

W wyliczaniu stopnia „pokojuwości” danego kraju bierze się pod uwagę ponad 20 czynników, w tym: wydatki na zbrojenia, działalność przestępczości zorganizowanej, stosunki z sąsiadami, rozmieszczenie wojsk danego kraju na terenach obcych państw, potencjalne zagrożenie terrorystyczne w obrębie granic, a także stabilność polityczną oraz liczbę samobójstw. Tegoroczne wskaźniki lokują Rosję w pierwszej dziesiątce najniebezpieczniejszych państw świata. Najbardziej pokojowym krajem świata od lat pozostaje Islandia, Polska zaś została ulokowana na 25 miejscu (spadek o jedno miejsce w stosunku do zeszłego roku).

Co sprawiło, że Rosja jest tak źle postrzegana przez Instytut Ekonomii i Pokoju? Oprócz wzrostu wydatków na cele wojskowe i działalności przestępczej wśród ludności cywilnej szczególną uwagę zwraca fakt, że Kreml jest wiodącym producentem i eksporterem na światowym rynku broni. Jak informował Portal ARCANA wzrost eksportu broni z Rosji wzrósł w ostatniej dekadzie aż trzykrotnie. Importerem broni rosyjskiej były m.in. Ghana, Liban, Syria, Mali, Wenezuela, Afganistan, Oman i Tanzania. W samym 2012 r. wartość eksportowanej z Rosji broni wyniosła ponad 15 miliardów dolarów – przynajmniej tyle wiemy z oficjalnych rosyjskich danych.

Drugim czynnikiem, który wyznacza tak jednoznaczną pozycję Rosji jest sytuacja na Kaukazie. Choć światowe środki przekazu milczą na ten temat to liczba starć zbrojnych i ofiar w południowej części Federacji Rosyjskiej jest alarmująca. Jak pisaliśmy w styczniu 2013 r., w zeszłym roku miało tam miejsce ponad 2500 starć i zginęło ponad 700 osób – mowa tu zarówno o kaukaskich powstańcach jak i funkcjonariuszach mundurowych służb rosyjskich.

Portal.arcana.pl, 13 czerwca 2013 roku

Росія небезпечніша, аніж Північна Корея

У Світовому показнику спокою (GPI), що вираховується Інститутом економіки та миру, Росія займає 155 місце серед 162 можливих. «Але ж наша країна не веде війни, а також не є агресором у відносинах із іншими державами», – дивуються російські експерти.

У підрахунку ступеню «миру» цієї держави беруться до уваги понад 20 чинників, у тому числі: витрати на озброєння, організована злочинність, відносини із сусідами, розміщення війська цієї держави на території інших держав, потенційна терористична загроза в межах країни, а також політична стабільність і кількість самовбивств. Цьогорічні показники розміщують Росію в першій десятці найнебезпечніших держав планети. Найбільш мирною країною світу упродовж років залишається Ісландія, а Польща розмістилася на 25 місці (опустилася на одну позицію в порівнянні із минулим роком).

Що спричинило, що Інститут економіки та миру так погано трактує Росію? Окрім зростання витрат на військові цілі і злочинної діяльності серед цивільного населення, на особливу увагу заслуговує той факт, що Кремль є провідним виробником та експортером на світовому ринку зброї. За інформацією порталу ARCANA, ріст експорту зброї з Росії активізовувався упродовж останньої декади тричі. Імпорттером російської зброї стали, наприклад, Гана, Ліван, Сирія, Малі, Венесуела, Афганістан, Оман та Танзанія. У 2012 р. вартість експортованої з Росії зброї становила понад 15 млрд доларів – принаймні така інформація зафіксована в офіційних російських даних.

Другим чинником, який визначає настільки однозначну позицію Росії, є ситуація на Кавказі. Хоча світові ЗМІ мовчать на цю тему, проте кількість збройних сутичок і жертв у південній частині Російської Федерації є тривожною. Як ми вже писали у січні 2013 р., за минулий рік там було понад 2500 сутичок і загинуло понад 700 осіб. Дані стосуються як кавказьких повстанців, так і працівників силових служб Росії.

Portal.arcana.pl, 13 червня 2013 року

■ Strajk sprzedawców w Grodnie

Sprzedawcy dwóch największych targowisk w Grodnie strajkują przeciwko wprowadzeniu przez władze Białorusi od 1 lipca obowiązkowej certyfikacji towarów, wymaganej w Unii Celnej Białorusi, Rosji i Kazachstanu.

- Strajk ogłoszono na razie tylko na jeden dzień. Ma on charakter ostrzegawczy. [...] Jeśli problem nie zostanie rozwiązany, protesty mogą być kontynuowane - powiedział jeden z przedsiębiorców.

Zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Celnej Białorusi, Rosji i Kazachstanu przedsiębiorcy muszą mieć certyfikaty jakości sprzedawanych towarów i dotyczy to także towarów wwożonych na Białoruś z Rosji. Certyfikat można uzyskać albo potwierdzając rosyjską certyfikację, albo oddając do ekspertyzy w specjalnych ośrodkach co najmniej 5 egzemplarzy danego produktu.

Zdaniem przedsiębiorców koszty ekspertyzy są zbyt wysokie i doprowadzą do wyparcia z rynku tanich towarów oraz znacznego wzrostu cen pozostałych, co z kolei zmusi wielu drobnych przedsiębiorców do zaprzestania działalności.

Polska Agencja Prasowa, 16 czerwca 2013 roku

Страйк продавців у Гродно

Продавці двох найбільших ринків у Гродно страйкують проти введення владою Білорусі з 1 липня обов'язкової сертифікації товарів, що вимагається в Митному союзі Білорусі, Росії та Казахстану.

- Страйк поки оголошено лише на один день. Він має характер застереження. [...] Якщо проблема не буде вирішена, то протести можуть продовжуватися, – сказав один із підприємців.

Відповідно до правил, які діють у Митному союзі Білорусі, Росії та Казахстану, підприємці повинні мати сертифікати якості товарів, якими торгують, і це стосується також товарів, що ввозяться у Білорусь із Росії. Сертифікат можна отримати, підтвердивши російську сертифікацію, або віддаючи на експертизу в спеціальні осередки щонайменше 5 екземплярів продукту.

На думку підприємців, витрати на експертизу є занадто високі і приведуть до вигнання з ринку дешевих товарів та значного зросту цін на ті, що залишилися. Це, у свою чергу, змусить багатьох дрібних підприємців припинити діяльність.

Polska Agencja Prasowa, 16 червня 2013 року

Польська преса про Україну

Polska prasa o Ukrainie

■ Wołyńskie pomieszanie pojęć

To była zbrodnia o charakterze ludobójczym, a nie „tragedia” – mówi prezes Instytutu Pamięci Narodowej Łukasz Kamiński.

- *Czy w 70. rocznicę zbrodni wołyńskiej, która budzi emocje zarówno po polskiej, jak i po ukraińskiej stronie, historia przegra z polityką?*

Dr Łukasz Kamiński, prezes IPN: Tego jeszcze nie wiemy, ale są symptomy, że tak może się zdarzyć. Dyskusja odnosząca się do historii, kwestia pamięci o zbrodni wołyńskiej zaczyna być ofiarą bieżącej polityki.

- *A co musiałoby się znaleźć się w treści uchwały, którą zaakceptuje Sejm, by można było powiedzieć, że historia zatriumfowała?*

- Uchwała powinna określać, kto był sprawcą, a kto ofiarą zbrodni wołyńskiej. Powinno się w niej także znaleźć odniesienie do „sprawiedliwych», czyli tych Ukraińców, którzy ryzykując własne życie, ratowali swoich polskich sąsiadów. Należy też pamiętać o ludziach, którzy walczyli w Polsce o zachowanie pamięci o tej zbrodni, co też wcale nie było proste. Ważna jest też warstwa językowa uchwały – nie można stosować eufemizmów, czyli np. mówić o „tragedii” a nie zbrodni. Powinno się też w uchwale znaleźć odniesienie do jej ludobójczego charakteru. Słowo to może przyjąć różne formy np. w projekcie uchwały Senatu mówi się o czystce etnicznej wypełniającej znamiona ludobójstwa.

Rzeczpospolita, 16 czerwca 2013 roku

Волинська плутанина понять

«Це був злочин, що має характер геноциду, а не «трагедія», – говорить керівник Інституту національної пам’яті (ІНП) Лукаш Камінський.

- *Чи у 70-у річницю волинського злочину, що викликає емоції як з польського, так і з українського боку, історія програє політиці?*

Доктор Лукаш Камінський, керівник ІНП: «Цього ще не знаємо, але є симптоми, що так може статися. У дискусії, яка скеровується до історії, питання пам’яті про волинський злочин починає ставати жертвою нинішньої політики.

- *А що мало б бути в змісті ухвали, яку затвердить Сейм, аби можна було говорити, що історія перемогла?*

- Ухвала повинна окреслити, хто був винуватцем, а хто жертвою волинського злочину. Також у ній повинно йтися про Праведників, тобто тих українців, котрі, ризикуючи власним життям, рятували своїх польських сусідів. Ще варто пам’ятати про людей, котрі боролися в Польщі за збереження пам’яті про цей злочин, що також абсолютно не було простим. Також важливим є мовний пласт ухвали – не можна використовувати евфемізмів, тобто говорити про «трагедію», а не злочин. Також в ухвалі має йтися про характер геноциду. Це слово може набирати різні форми, наприклад, в проекті ухвали Сенату говориться про етнічну чистку, що мала характер геноциду.

Rzeczpospolita, 16 червня 2013 року

■ Ukraina zwiększyła rewers gazu z Polski

W maju 2013 roku dostawy rewersowe gazu z Polski na Ukrainę wzrosły o 21 proc. w porównaniu do poprzedniego miesiąca.

Ukrtransgaz, spółka zarządzająca ukraińskimi gazociągami poinformowała, że w maju br. z Polski do Ukrainy trafiło 129 mln m sześć. paliwa. Jest to o 21 proc. więcej w porównaniu do kwietnia tego roku.

Ukraińcy kontynuują również dostawy rewersowe z Węgier. Od początku czerwca br. Ukrtransgaz odebrał około 37,8 mln m sześć. gazu z tego kraju. Dotychczasowa łączna wielkość importu gazu z Polski i Węgier od rozpoczęcia dostaw rewersowych (od listopada 2012 roku) wynosi około 420 mln m sześć. gazu.

Ukraińska spółka prowadzi również rozmowy ze słowackim Eustream i rumuńskim SNTGN Transgaz w sprawie możliwości dostaw gazu ziemnego z terytorium Słowacji i Rumunii.

Gazeta Wyborcza, 12 czerwca 2013 roku

Україна збільшила реверс газу із Польщі

У травні 2013 року реверсні поставки газу із Польщі в Україну виросли на 21 % у порівнянні з попереднім місяцем.

«Укртрансгаз», товариство, яке управляє українськими газопроводами, інформувало, що у травні нинішнього року з Польщі в Україну потрапило 129 млн куб. м палива. Це на 21 % більше, аніж у квітні нинішнього року.

Укraiнці також продовжують реверсні поставки з Угорщини. З початку червня нинішнього року «Укртрансгаз» отримав приблизно 37,8 млн куб. газу із цієї держави. Нині загальний об’єм імпорту газу із Польщі та Угорщини, від початку реверсних поставок (з листопада 2012 року), становить приблизно 420 млн куб. м газу.

Українське товариство також веде переговори зі словацьким «Eustream» і румунським «SNTGN Transgaz» щодо можливості поставок природного газу із території Словаччини та Румунії.

Gazeta Wyborcza, 12 червня 2013 року

■ Ukraina nie będzie produkować paliwa o standardzie europejskim

Ukraińscy urzędnicy po raz kolejny przenieśli termin uruchomienia produkcji paliwa odpowiadającego normom europejskim. Z punktu widzenia władz to opóźnienie wspiera ukraiński budżet.

Eksperci z kolei dostrzegają działania lobby krajowej branży rafineryjnej, która zarabia na obecnych technologiach i nie chce podjąć nowych inwestycji.

Paliwo samochodowe o niskiej jakości będzie można sprzedawać na Ukrainie do końca 2015 roku. Ukraińskie Ministerstwo Energetyki i Przemysłu Węglowego zaproponowało rządowi przedłużenie czasu trwania obecnych regulacji technicznych określających normy, jakie ma spełniać paliwo samochodowe, olej napędowy, a także paliwo do statków i kotłowni.

Polska Agencja Prasowa, 13 czerwca 2013 roku

Україна не буде виготовляти паливо європейського стандарту якості

Українські урядовці черговий раз перенесли терміни впровадження продукції палива, яке б відповідало європейським нормам якості. На думку влади, таке запізнення підтримає український бюджет.

У свою чергу, експерти говорять про лобіювання, таким чином, національної нафтопереробної галузі, яка заробляє на нинішніх технологіях і не хоче впроваджувати нові інвестиції.

Автомобільне паливо низької якості можна буде продавати в Україні до кінця 2015 року. Міністерство енергетики та вугільної промисловості України запропонувало уряду продовжити термін дії нинішніх технічних регулювань, що окреслюють норми, яким мусять відповідати бензин, дизпаливо та паливо для кораблів і котелень.

Polska Agencja Prasowa, 13 червня 2013 року

■ Co zostało po Euro na Ukrainie? Kłopoty

Ukraina po Euro odziedziczyła puste lotniska, niewykorzystane stadiony i sporo pytań, czy warto było za to wszystko płacić.

Gdyby zorganizować konkurs na najbardziej soczystą trawę rosnącą wokół stadionów ubiegłorocznego Euro, bezapelacyjnie wygrałaby ta z parku kultury i wypoczynku im. Leninowskiego Komsomołu w Doniecku. Park sławi pierwszy radziecki okręt podwodny o napędzie atomowym i otacza Donbas Arenę, siedzibę Szachtara, mistrza Ukrainy i najlepszej drużyny wschodu kontynentu.

Szachtar nie martwi się o pieniądze, utrzymuje go Rinat Achmetow, najbogatszy Ukrainiec. Zbudował stadion, płaci rachunki i dba, by bilety na mecze były w finansowym zasięgu fanów, z których wielu pracuje w należących do Achmetowa hutach i kopalniach.

Zupełnie inne nastroje panują wokół stadionu we Lwowie, tysiąc kilometrów na zachód od Doniecka. Arena Lwów kosztowała 2,9 mld hrywien (1,14 mld zł), pieniądze pochodziły w większości z publicznych źródeł. Podczas Euro rozegrano na niej trzy mecze grupowe, później jeszcze tylko ośmiokrotnie (w większości były to mecze klubowe) i teraz nie bardzo wiadomo do czego obiekt miałby się przydać. Mogłyby grać na nim lokalne Karpaty, razem z Szachtarem występujące w najwyższej klasie rozgrywek piłkarskich, jednak właściciel klubu nie porozumiał się z miastem i uznał, że nowy stadion nie tylko jest za drogi w utrzymaniu, ale jeszcze przynosi drużynie pecha. Tyle że gra na własnym, starym stadionie.

To niejedna nietrafiona inwestycja zrealizowana na Ukrainie przed mistrzostwami. - Podczas przygotowań do mistrzostw wcale nie chodziło o sport, nawet nie o politykę, ale o publiczne pieniądze, które wartko popłynęły do firm budowlanych. To ich interes decydował – stwierdza Jurij Jakimienko z Ukraińskiego Centrum Badań Ekonomicznych i Politycznych im. O. Razumkowa. Płacono lekką ręką, często zarabiała firma powiązana z rządzącą Partią Regionów, więc budowano z rozmachem. Na przygotowanie 16 meczów ukraińscy podatnicy wydali 61 mld hrywien, siódmą część rocznego budżetu państwa.

Symbolem Euro stało się m.in. lądowisko dla helikopterów pod Kaniowem nad Dnieprem, zbudowane w pobliżu mauzoleum Tarasa Szewczenki. Ludzie Wiktora Janukowycza objaśniali, że podczas mistrzostw grób narodowego wieszczą z pewnością odwiedzą majątni Ukraińcy zza granicy zamożni na tyle, by przemieszczać się po ojczyźnie helikopterami. Lądowisko pod Kaniowem kosztowało 87 mln hrywien (35 mln złotych) i przez pierwszy rok działalności obsłużyło kilkanaście lotów.

Polityka.pl, 4 czerwca 2013 roku

Що в Україні сталося після Євро? Клопоти

Україна від Євро успадукувала порожні аеропорти, невикористані стадіони й багато запитань, чи варто було за все це платити.

Якби організували конкурс на визначення найбільш сочистої трави, яка росте навколо стадіонів минулорічного Євро, безперечно перемогла б та, що росте в Парку культури та відпочинку ім. Ленінського комсомолу в Донецьку. Парк славить перший радянський атомний підводний човен і оточує «Донбас Арену», домашній стадіон «Шахтаря» – чемпіона України і найкращої футбольної команди сходу нашого континенту.

«Шахтар» не хвилюється про гроші, оскільки його утримує Рінат Ахметов – найбагатший українець. Він збудував стадіон, оплачує рахунки і дбає, щоб білети на матчі були доступними для уболівальників, багато з котрих працюють заводах і шахтах, що належать Ахметову.

Абсолютно інші настрої панують навколо стадіону у Львові, за тисячу кілометрів на захід від Донецька. «Арена Львів» коштувала 2,7 млрд гривень (1,14 млрд злотих), гроші, переважно, походять із державних джерел. Під час Євро на стадіоні було проведено три матчі групової стадії, пізніше він лише вісім разів використовувався за призначенням (як правило, це матчі клубів), і нині не до кінця відомо, для чого він мав би знадобитися. На ньому могли б грати регіональні «Карпати», що разом із «Шахтарем» беруть участь у розіграші футбольної першості Прем’єр-ліги, проте власник клубу не дійшов згоди із владою міста і визнав, що новий стадіон не лише занадто дорогий в утриманні, але й приносить команді нещастя. Тому проводить ігри на власному, старому стадіоні.

Це не єдина невдала інвестиція, реалізована в Україні перед Чемпіонатом Європи. «Під час підготовки до змагань абсолютно не йшлося про спорт, навіть не про політику, а про державні гроші, які легко «попливли» до будівельних фірм. Це їхній інтерес вирішував», – стверджує Юрій Якименко з Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова. – Платилося їм з легкої руки, часто заробляли фірми, пов’язані із правлячою Партією регіонів, тож будувалося з розмахом. На підготовку 16 матчів платники податків витратили 61 млрд гривень, сьому частину річного бюджету країни».

Символом Євро став також вертолітний майданчик під Каневом, збудований неподалік місця, де поховано Тараса Шевченка. Люди Віктора Януковича пояснили, що під час змагань національного пророка точно відвідують українці з-за кордону, зможні настільки, щоб переміщатися по Батьківщині на гелікоптерах. Майданчик під Каневом коштував 87 млн гривень (35 млн злотих) і за перший рік діяльності обслужив кільканадцять польотів.

Polityka.pl, 4 червня 2013 року

■ Ukraina zaprasza Japończyków do produkcji samochodów

Władze Ukrainy chcą, by Japończycy wybudowali na jej terenie zakład produkujący samochody. Aby inwestycja się powiodła, auta wyprodukowane w tym kraju muszą być o około 20 proc. tańsze od pochodzących z importu i zachować dotychczasowe standardy jakości.

Ukraińska zaproponowała Japonii możliwość budowy zakładu produkującego japońskie marki samochodów na swoim terenie. Ukraiński minister rozwoju regionalnego i handlu Igor Prasolow powiedział, że władze kraju chcą stworzyć takie warunki inwestycyjne, by japońscy przedstawiciele branży motoryzacyjnej zainteresowali się budową takiego przedsiębiorstwa na Ukrainie.

Obecnie ukraińska branża motoryzacyjna przeżywa ożywienie. Wszystko to dzięki cłom na import samochodów, które zostały wprowadzone w marcu tego roku. Pomogły one zahamować dotychczasowy spadek krajowej produkcji.

Polska Agencja Prasowa, 16 czerwca 2013 roku

Україна запрошує японців для виробництва автомобілів

Влада України хоче, щоб японці збудували на її території завод із виробництва автомобілів. Щоб інвестиція виправдала себе, автомобілі, виготовлені на цьому підприємстві, повинні бути на приблизно 20% дешевші від тих, що імпортуються, і зберігати дотеперішні стандарти якості.

Україна запропонувала Японії можливість будівництва заводу з виготовлення японських автомобілів на своїй території. Український міністр з питань економічного розвитку та торгівлі Ігор Прасолов повідомив, що влада країни хоче створити такі інвестиційні умови, щоб японські представники автомобілебудівної галузі зацікавилися будівництвом такого підприємства в Україні.

Нині українська автомобілебудівна галузь переживає відродження. Усе завдяки миту на імпорту автомобілів, яке було введене у березні нинішнього року. Воно допомогло загальмувати дотеперішній спад національного виробництва.

Polska Agencja Prasowa, 16 червня 2013 року

Janukowycz podpisał dekret w sprawie programu współpracy między Ukrainą i NATO

Президент України Віктор Янукович підписав декрет в справі rocznego programu krajowego NATO-Ukraina, o czym zawiadamia służba prasowa głowy państwa.

Dokument zastąpi dekret prezydenta z 12 maja 2009 nr 298 «O rocznym programie krajowym w sprawie przygotowania Ukrainy do wstąpienia w NATO».

Informuje się, że zmiany będą dotyczyły terminologii i jej przestrzegania zgodnie z polityką „pozablokową” oraz udoskonaleniem mechanizmu i terminów opracowania, przyjęcia i realizacji rocznych programów krajowych dotyczących współpracy Ukraina-NATO.

Roczny program krajowy jest podstawowym dokumentem usystematyzowanej współpracy z Sojuszem, który został opracowany w celu zapewnienia realizacji nowego etapu współpracy między Ukrainą a NATO według decyzji podjętych na posiedzeniach Komisji Ukraina-NATO 04.04.2008 w Bukareszcie i 03.12. 2008 w Brukseli, tworzenia należytych warunków dla wykonania priorytetowych zadań w dziedzinie współpracy Ukrainy z NATO.

«Euroatlantyczna Ukraina», 13 czerwca 2013 roku

Izrael pomoże Polsce wybudować system PRO?

Polska popiera izraelskie działania zmierzające do zapewnienia pokoju na Bliskim Wschodzie – oznajmił Premier Donald Tusk po spotkaniu z szefem rządu Izraela. Benjamin Netanyahu przybył do Polski z dwudniową wizytą. Prezesi rządów omówili również sprawę bezpieczeństwa, w tym walkę z terroryzmem, współpracę wojskową oraz wymianę kulturalną i edukacyjną.

Według eksperta Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych Patrycji Sasnał, obiecującą dla Polski kwestią dwustronnych relacji, mogą się okazać plany budowy

Obecnie od 8 tys. do 10 tys. osób w wieku od 19 do 44 lat, corocznie są wzywane do służby w armii norweskiej. Wybiera się ich spośród 60 tys. rekrutowanych, którzy spełniają wymagania formalne w oparciu o kryteria gotowości fizycznej i psychologicznej.

RBK-Ukraina, 15 czerwca 2013 roku

«Gruzja przystąpi do NATO» - Sekretarz Stanu USA

Sekretarz Stanu USA John Kerry w rozmowie telefonicznej z Premierem Gruzji Bidziną Iwaniszwili wyraził nadzieję, że jego kraj wkrótce przystąpi do NATO - informuje UNN.

Przypominamy, że po wyborach parlamentarnych w Gruzji w październiku ubiegłego roku, Sekretarz Generalny NATO Anders Fogh Rasmussen złożył Gruzji gratulacje, oznajmiając, że był to test na demokrację. W rezultacie wyborów partia Prezydenta Saakaszwilego została pokonana i przegrała z partią Bidziny Iwaniszwilego «Gruzińskie Marzenie».

Gazeta «Deń», 10 czerwca 2013 roku

NATO opowie o gazie łupkowym i projektach rurociągowych

Aktualne wskaźniki sugerują, że amerykańska «rewolucja gazu łupkowego» nie zagra w Europie, powiedziano w raporcie złożonym do NATO.

W projekcie raportu przygotowanego przez pierwszego wiceprezesa Zarządu Duńskiego Instytutu Międzynarodowego Partii i Demokracji i w tym samym czasie deputowanego Parlamentu Danii Jeppe Kofoda chodzi o to, że negatywne czynniki obejmują «kwestię o zapewnienie w zasoby i szereg barier regulacyjnych w celu zastosowania tych zasobów oraz zorganizowany sprzeciw temu».

Kofod omawia główne projekty rozwijających się gazociągów, w tym «South Stream», Nabucco i Trans Adriatic (TAP), jednak stwierdza: «Gdyby europejskie wydobyć gazu

Янукович підписав указ про програми співробітництва України з НАТО

«Президент України Віктор Янукович підписав указ «Про річні національні програми співробітництва Україна-НАТО», – повідомляє прес-служба глави держави.

Документ замінить указ Президента України від 12 травня 2009 року №298 «Про річну національну програму з підготовки України до набуття членства в Організації Північноатлантичного договору».

Зокрема повідомляється, що зміни передбачають приведення термінології у відповідність із законодавчо закріпленою політикою позаблоковості, а також вдосконалення механізму та терміну підготовки, прийняття та реалізації річних національних програм співробітництва Україна-НАТО.

Річна національна програма є основним програмним документом системного співробітництва з Альянсом, який розробляється з метою забезпечення реалізації нового етапу співробітництва між Україною та Організацією Північноатлантичного договору відповідно до рішень, прийнятих під час засідань Комісії Україна - НАТО 04.04.2008 у м. Бухаресті та 03.12. 2008 у м. Брюсселі, створення належних умов для ефективного виконання пріоритетних завдань у сфері співробітництва України з НАТО.

«Євроатлантична Україна», 13 червня 2013 року

Ізраїль допоможе Польщі будувати систему ПРО?

Польща підтримує дії Ізраїлю, спрямовані на запевнення миру на Близькому Сході, – заявив прем’єр Дональд Туск після зустрічі з главою уряду Ізраїлю. Біньямін Нетаньягу прибув до Польщі з дводенним візитом. Керівники урядів обговорили також справи безпеки, в тому числі боротьбу з тероризмом, військового співробітництва, а також культурного і освітнього обміну.

На думку експертки Польського інституту міжнародних справ Патриції Сасналь, перспективним для Польщі питанням дво-

сторонніх відносин можуть виявитися плани будівництва польської системи ПРО. - Йдеться про спорудження «протиракетного щита» середньої дальності. Ізраїльська фірма є сильним кандидатом і може виграти тендер, в якому беруть участь французи, американці й ізраїльтяни. Саме останні мають в пропозиції добре і недороге устаткування, - наголосила експертка.

Польське радіо, 14 червня 2013 року

Норвегія вводить обов’язкову військову повинність для жінок

Норвезький парламент прийняв законопроект, що зобов’язує жінок проходити службу в армії. Норвегія стане першою країною Європи і НАТО, де призов в армію розповсюджуватиметься на представників обох статей.

«Права і обов’язки мають у всіх бути однаковими. У Збройних сил має бути доступ до кращих людських ресурсів, незалежно від статі, а зараз в армії дисерсів, в основному, чоловіки», - заявила одна з авторів законопроекту Лаїла Густавсен.

Законопроект, ініційований норвезьким лівоцентристським урядом, зустрів перешкоди з боку невеликої Християнсько-демократичної партії, так що перемога законопроекту забезпечена.

«Це історичний день», - підкреслила міністр оборони Норвегії Анн-Грет Стрьом-Еріксен, теж жінка.

Зараз жінки в норвезькій армії служать за контрактом і, за даними Міністерства оборони країни, складають близько 10% військовослужбовців. Згідно з планами міністерства, їх кількість подвоїться до 2020 р.

Очікується, що з 2015 р. норвезькі жінки служитимуть в армії упродовж року. Незважаючи на обов’язковість призову, жінки не притягуватимуться до служби в армії проти їх волі. Норвегія не призиває в армію всіх,

NATOscope

хто формально відповідає висунутим вимогам. Для неохочих бути в армії існують форми альтернативної служби.

Зараз від 8 тис. до 10 тис. осіб у віці від 19 до 44 призиваються щорічно на службу в норвезьку армію. Вони обираються з 60 тис. призовників, які відповідають формальним вимогам, виходячи з критеріїв фізичної і психологічної готовності.

РБК-Україна, 15 червня 2013 року

«Грузія вступить до НАТО», – держсекретар США

Держсекретар США Джон Керрі у телефонній розмові з Прем’єр-міністром Грузії Бідзіною Іванішвілі висловив сподівання, що його країна вже найближчим часом увійде до НАТО, повідомляє УНН.

Нагадаємо, після парламентських виборів у Грузії в жовтні минулого року генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен привітав Грузію, заявивши, що вона пройшла тест на демократію. Внаслідок тих виборів партія президента Саакашвілі зазнала поразки, поступившись партії Бідзіни Іванішвілі «Грузинська мрія».

Газета «Деңь», 10 червня 2013 року

НАТО розкаже про сланцевий газ та проекти газопроводів

Поточні індикатори вказують на те, що американська «революція сланцевого газу» не відтворюється в Європі, йдеться у звіті, зробленому для Організації Північно-Атлантичного договору.

У проекті звіту, підготовленому першим заступником голови правління Данського міжнародного інституту партій та демократії і водночас депутатом парламенту Данії Єппе Кофодом, йдеться про те, що негативні фактори включають «питання про забезпеченість ресурсами та низку регуляторних бар’єрів для використання цих ресурсів, а також організований спротив цьому».

Кофод обговорює різні основні проекти трубопроводів, які розвиваються, включа-

NATO SCOPE 2013

польського systemu obrony przeciwrakietowej.

- Chodzi o budowę «tarczy przeciwrakietowej» średniego zasięgu. Izraelska firma jest silnym kandydatem i może wygrać przetarg, w którym uczestniczą Francuzi, Amerykanie i Izraelczycy. Ci ostatni mają do zaoferowania dobre i niedrogie urządzenia – powiedziała pani ekspert.

Polskie Radio, 14 czerwca 2013 roku

Norwegia wprowadza obowiązkową służbę wojskową dla kobiet

Norweski parlament uchwalił ustawę, która zobowiązuje kobiety do służby w wojsku. Norwegia stanie się pierwszym krajem Europy i NATO, gdzie służba w wojsku będzie dotyczyła obu płci.

«Права і обов’язки для wszystkich mają być takie same. Siły Zbrojne powinny mieć dostęp do najlepszych zasobów ludzkich, bez względu na płeć, a teraz w armii służą głównie mężczyźni» - poinformowała jedna z autorek ustawy Laela Hustavsen.

Ustawa zainicjowana przez norweski rząd lewicowy wywołała protesty nielicznej Partii Chrześcijańsko-Demokratycznej, jednak zwycięstwo ustawy jest zapewnione.

«Jest to historyczny dzień» - zauważyła Minister Obrony Norwegii Anne-Grete Strom-Erichsen, która też jest kobietą.

Obecnie kobiety w norweskim wojsku służą na podstawie umowy i według oszacowań norweskiego Ministerstwa Obrony, wynoszą około 10% personelu wojskowego. Ministerstwo zamierza do 2020 roku zwiększyć tę liczbę dwukrotnie.

Oczekuje się, że od 2015 r. norweskie kobiety będą służyć w wojsku przez rok. Mimo obowiązkowego poboru do wojska, kobiety nie będą na siłę powoływane do służby wojskowej. Dla niechętnych do służby w wojsku są przewidziane formy służby zastępczej.

łupkowego startowało z przyspieszeniem albo światowe rynki gazu łupkowego nagle wzrosły i obniżyły ceny na gaz, niektóre z tych projektów mogłyby być nieopłacalne».

www.uanato.info, 10 czerwca 2013 roku

Obama przedłużył sankcje przeciw Białorusi na kolejny rok

Prezydent USA Barack Obama postanowił przedłużyć jeszcze na rok sankcje nałożone w 2006 roku przeciw Rządowi Białorusi i innym przedstawicielom, których działania przeszkadzały procesom demokratycznym na Białorusi.

Napisał on o tym w Liście do Kongresu, którego tekst podała służba prasowa Białego Domu.

«Działania i polityka niektórych członków Rządu Białorusi i innych osób, które przeszkadzają procesom demokratycznym i instytucjom Białorusi, łamią prawa człowieka drogą represji politycznych i biorą udział w państwowej korupcji, wciąż stanowią szczególnie i nadzwyczajne zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego i polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych. Z tego powodu postanowiłem, że należy przedłużyć sankcje wobec Białorusi na podstawie rozporządzenia Prezydenta z dnia 16 czerwca 2006 roku» - podkreślił Obama.

Według niego, w 2012 roku Rząd Białorusi kontynuował represje przeciw opozycji politycznej, społeczności i niezależnym mediom, a przeprowadzone 23 września ubiegłego roku wybory parlamentarne nie odbyły się zgodnie ze standardami międzynarodowymi.

Przypominamy, że USA w 2006 roku za czasów administracji Busha zablokowało nieruchomości i majątki dziesięciu przedstawicieli Rządu Białorusi, w tym Prezydenta Aleksandra Łukaszenki.

www.ea-ua.info, 14 czerwca 2013 roku

www.ea-ua.info, 14 червня 2013 року

Ukraińska prasa o Polsce

Польша й Німеччина засумнівалися в готовності України до асоціації

Україна навряд чи буде готова в листопаді до підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Таку думку під час щорічної конференції «Wrocław Global Forum» у Вроцлаві висловив Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський.

Разом з тим, міністр висловив надію, що угода про зону вільної торгівлі між Києвом і Брюсселем почне працювати швидше.

«Ми запропонували Україні Угоду про асоціацію, але поки не знаємо, чи буде вона підписана, чи буде Україна готова до цього. Але сподіваємося, що торговельна частина почне працювати швидше», - зазначив Сікорський.

У цьому контексті колишній голова МЗС Німеччини Йошка Фішер підкреслив, що «ЄС не має стратегічного бачення відносин з Україною».

На його думку, крім Польщі й декількох інших нових країн ЄС, інші держави Співтовариства не розуміють геополітичних наслідків вибору Києвом напрямку розвитку.

«Наша (європейська) стратегічна ситуація зміниться, якщо Україна зрушиться на Схід», - додав Фішер.

Раніше повідомлялося, що Іспанія й Греція підтримують підписання Угоди про асоціацію України і Європейського Союзу на саміті Східного партнерства в Вільнюсі 28-29 листопада 2013 року.

Також єврокомісар із питань розширення і Європейської політики сусідства Штефан Фюле висловив упевненість, що Вільнюський саміт Східного партнерства стане місцем підписання Угоди про асоціацію з Україною.

Українська правда, 17 червня 2013 року

Polska i Niemcy wąpią w gotowość Ukrainy wstąpienia do Stowarzyszenia

Jest mało prawdopodobne, że Ukraina w listopadzie będzie przygotowana do podpisania Umowy o Stowarzyszeniu z UE. Taką opinię w czasie corocznej konferencji «Wrocław Global Forum» we Wrocławiu wyraził Minister Spraw Zagranicznych Polski Radosław Sikorski.

Jednocześnie minister wyraził nadzieję, że Umowa o wolnym handlu podpisana między Kijowem a Brukselą zacznie działać szybciej.

«Zaoferowaliśmy Ukrainie Umowę o Stowarzyszeniu, ale na razie nie wiemy, czy ona zostanie podpisana, czy Ukraina będzie do tego przygotowana. Jednak mamy nadzieję, że część handlowa zacznie działać szybciej» - powiedział Sikorski.

W tym kontekście były Prezes MSZ Niemiec Joschka Fischer powiedział, że «UE nie ma strategicznej wizji stosunków z Ukrainą».

Według niego, oprócz Polski i kilku nowych krajów UE, inne państwa Stowarzyszenia nie rozumieją geopolitycznych skutków wyboru przez Kijów kierunku rozwoju.

«Nasza (europejska) sytuacja strategiczna zmieni się, jeśli Ukraina poruszy się na Wschód» - dodał Fischer.

Wcześniej informowano, że Hiszpania i Grecja wesprą podpisanie Umowy o Stowarzyszeniu Ukrainy i UE podczas szczytu «Partnerstwa Wschodniego» w Wilnie 28-29 listopada 2013 roku.

Również Komisarz Europejski ds. Poszerzenia i Polityki Europejskiej Sąsiedztwa Štefan Füle wyraził przekonanie, że Szczyt Partnerstwa Wschodniego w Wilnie stanie się miejscem podpisania Umowy o Stowarzyszeniu z Ukrainą.

Українська Правда, 17 czerwca 2013 roku

Квасневський повідав про шанс звільнити Тимошенко до кінця вересня

Існує шанс на звільнення экс-прем'єра Юлії Тимошенко до кінця вересня нинішнього року, але представники Європарламенту зобов'язалися публічно це питання не аналізувати, адже це могло б заважати в переговорах. Про це заявив колишній экс-президент Польщі Олександр Квасневський в ефірі «Польського радіо».

З його слів, наступні переговори місії ЄП в Україні відбудуться 13-15 червня. «Деякі плани є, пропозиції були зроблені, тепер ми чекаємо відгук – і побачимо. Європейський союз визначив три умови, які необхідно виконати, щоб Угода про асоціацію з Україною могла бути підписана в листопаді цього року на саміті Східного партнерства у Вільнюсі. Це – реформа правової системи, виборчого законодавства і справа Юлії Тимошенко. Здається, існує шанс, що до кінця вересня в цих трьох питаннях будуть досягнуті результати, які дозволять Євросоюзу стверджувати, що умови для підписання Угоди про асоціацію існують», – сказав Квасневський.

З його слів, план звільнення Тимошенко і меморандум, який Україна підписала з Митним союзом, – різні речі. При цьому він не бачить причини перешкоджати статусу спостерігача в Євразійському союзі.

«Цілоком природно, що Україна, навіть якщо буде перебувати в асоціації з Європейським союзом, повинна створювати найкращі відносини з Росією, тому що це питання економічної залежності – газ, нафта, ринок для українських товарів. Ми отримали обіцянку української влади, що всі справи, які обговорюються з Митним союзом, будуть прозоро представлені також відповідним установам Європейського союзу», – заявив політик.

РБК-Україна, 8 червня 2013 року

Kwaśniewski powiedział o szansie uwolnienia Tymoszenko do końca września

Istnieje szansa na uwolnienie byłej Premier Julii Tymoszenko do końca września bieżącego roku, ale przedstawiciele Parlamentu Europejskiego zobowiązali się nie analizować tej kwestii publicznie, ponieważ przeszkodziłoby to rokowaniom. O tym poinformował były Prezydent Polski Aleksander Kwaśniewski w audycji «Radia Polskiego».

Według niego, następne negocjacje misji PE na Ukrainie odbędą się 13-15 czerwca. «Są niektóre plany, zostały wniesione propozycje, teraz czekamy na odpowiedź – i zobaczymy. Unia Europejska określiła trzy warunki konieczne do wykonania, aby Umowa o Stowarzyszeniu z Ukrainą mogła być podpisana w listopadzie tego roku na szczycie Partnerstwa Wschodniego w Wilnie. Jest to reforma systemu prawnego, ustawodawstwa wyborczego i sprawa Julii Tymoszenko. Jak się wydaje, istnieje szansa, że do końca września w tych trzech kwestiach będą widziane rezultaty, które pozwolą Unii Europejskiej stwierdzić, że warunki do podpisania Umowy o Stowarzyszeniu istnieją» – powiedział Kwaśniewski.

Według niego, plan uwolnienia Tymoszenko i memorandum, które Ukraina podpisała z Unią Celną – to są sprawy odmienne. On też nie widzi powodów do ingerencji w sprawie Ukrainy jako obserwatora w Unii Euroazjatyckiej.

«Jest naturalne, że Ukraina, nawet jeśli przystąpi do Stowarzyszenia z UE, powinna budować najlepsze relacje z Rosją, ponieważ to są pytania zależności gospodarczej – gazu, ropy naftowej, rynku dla produkcji ukraińskiej. Mamy obietnicę władz ukraińskich, że wszystkie sprawy, które są omawiane z Unią Celną, zostaną przejrzyste przedstawione odpowiednim instytucjom Unii Europejskiej» – powiedział polityk.

RBK-Ukraina, 8 czerwca 2013 roku

Українська преса про Польщу

Названо найпопулярніші країни серед українських трудових мігрантів

Найбільш популярною країною серед українських працівників є Російська Федерація, на другому місці – Польща, яка випередила Італію та Чехію. Про це йдеться в аналітичному огляді польського Центру східних досліджень (OSW, Варшава).

За даними організації, в Польщі за останні три роки працювали 168 тисяч громадян України, або на 50 тис. більше, ніж в 2005-2008 роках.

«Причини збільшення популярності Польщі варто шукати у світовій економічній кризі і зменшенні кількості робочих місць в державах Євросоюзу, зокрема на півдні Європи (де раніше працювали українські мігранти), а також в більш суворій міграційній політиці, яку впровадили більшість держав ЄС», – вважає експерт центру Марта Ярошевич.

«Польща з такими тенденціями не стикалася», – зазначила вона. За словами експерта, до Польщі з України їдуть працювати, в основному, жінки, жителі п'яти західних областей України.

«Польща, поза сумнівом, змогла сформувати імідж країни, яка дає шанси отримати роботу, і в той же час доступної країни», – зазначається в аналітичному огляді.

Результати дослідження НАНУ та Держкомстату в OSW назвали правдоподібними. Однак у центрі вважають, що насправді кількість трудових мігрантів перевищує 1,2 млн.

«Дослідження, однак, спростовує поширювані українськими та західними медіа, а також політиками дані про 3-5 млн українців, котрі працюють за кордоном», – зазначає Ярошевич.

УНІАН, 14 червня 2013 року

Wymieniono najbardziej popularne kraje wśród ukraińskiej ludności migracyjnej

Najbardziej popularnym krajem dla ukraińskich pracowników jest Federacja Rosyjska, drugie miejsce zajmuje Polska, która wypierza Włochy i Czechy. O tym powiedziano w analitycznym przeglądzie polskiego Ośrodka Studiów Wschodnich (OSW, Warszawa).

Według tej organizacji, w Polsce przez ostatnie trzy lata pracowało 168 tysięcy obywateli Ukrainy, czyli o 50 tys. więcej, niż w latach 2005-2008.

«Przyczyny wzrostu popularności Polski należy szukać w światowym kryzysie gospodarczym i zmniejszeniu liczby miejsc pracy w krajach UE, zwłaszcza na południu Europy (gdzie wcześniej pracowali ukraińscy migranci) oraz w bardziej ostrej polityce migracyjnej, która została wprowadzona w większości krajów UE» – uważa ekspert Ośrodka Marta Jaroszewicz.

«Polskę te tendencje nie dotyczyły» – zauważyła ona. Według eksperta, do Polski w poszukiwaniu pracy jadą przeważnie kobiety, mieszkanki pięciu zachodnich obwodów Ukrainy.

«Polska niewątpliwie potrafiła stworzyć taki wizerunek kraju, który daje szansę uzyskania pracy, jednocześnie pozostając krajem dostępnym» – mówi się w analitycznym przeglądzie.

Wyniki badań NANU i Państwowego Komitetu Statystyki w OSW uznane za wiarygodne. Jednak Ośrodek uważa, że w rzeczywistości liczba migrantów pracy przerasta 1,2 mln.

«Badanie jednak zaprzecza podawanym przez ukraińskie i zachodnie media oraz polityków wytyczne o 3-5 mln Ukraińców pracujących za granicą» – zauważa Jaroszewicz.

UNIAN, 14 czerwca 2013 roku

Янукович прийняв запрошення Коморовського на початку липня відвідати Польщу

Президент Польщі Броніслав Коморовський зробив запрошення Президенту України Віктору Януковичу, запропонувавши йому відвідати Віслу на початку липня цього року, про що повідомив політик під час зустрічі на саміті держав Центральної Європи в Братиславі.

«Під час зустрічі президенти Словаччини та Польщі заявили про підтримку євроінтеграційних устремлінь України», – заявили в представництві Януковича. Варто відзначити, що глава держави прийняв запрошення польського колеги.

Як повідомлялося, 13 червня Президент Польщі Броніслав Коморовський назвав «грою за вищу ставку» питання запланованого на листопад підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом.

Интерфакс-Україна, 13 червня 2013 року

Janukowycz przyjął zaproszenie Komorowskiego i odwiedzi Polskę na początku lipca

Prezydent Polski Bronisław Komorowski zaprosił Prezydenta Ukrainy Wiktora Janukowycza, aby ten odwiedził Wisłę na początku lipca tego roku, o czym poinformowano podczas spotkania na szczycie państw Europy Środkowej w Bratysławie.

«W czasie spotkania Prezydenci Słowacji i Polski wsparli eurointegracyjne pragnienia Ukrainy. Należy podkreślić, że Prezydent Janukowycz przyjął zaproszenie od polskiego kolegi.

Wcześniej doniesiono, że 13 czerwca Prezydent Polski Bronisław Komorowski nazwał «grą o wyższą stope» kwestię zaplanowanego w listopadzie podpisania Umowy o Stowarzyszeniu Ukrainy i UE.

Interfaks-Ukraina, 13 czerwca 2013 roku

Партія Туска продовжує втрачати рейтинг

Правляча у Польщі ліберальна партія “Громадянська платформа” (PO) прем’єр-міністра Дональда Туска втрачає електоральну підтримку. За результатами опитування вона на 4% відстає від свого політичного супротивника – опозиційної правоконсервативної партії “Право і Справедливість” (PiS) Ярослава Качинського.

Про це йдеться в опитуванні Центру досліджень громадської думки (CBOS), проведеному у першій половині червня.

“Якщо парламентські вибори відбулися б у середині червня, то за PiS проголосували б 27% респондентів, а за PO - 23%”, - йдеться в дослідженні CBOS.

До парламенту потрапили б ще дві парламентські партії: Союз демократичної Лівиці (SLD) – 9% і Польська селянська партія (PSL) – 6%. Поза Сеймом опинилася б нинішня парламентська політична сила “Рух Палікота” (3%), яка за результатами опитування не пододала п’ятивідсотковий прохідний бар’єр.

Євроатлантична Україна, 14 червня 2013 року

Partia Tuska nadal traci swoje pozycje

Rządząca w Polsce liberalna partia “Platforma Obywatelska” (PO) Premiera Donalda Tuska traci poparcie elektoralne. Według wyników kwestionariuszy, opozycyjna partia prawicowa Prawo i Sprawiedliwość (PiS) Jarosława Kaczyńskiego wypierza PO o 4%.

Zostało to określone na podstawie ocen ankietowania w Centrum Badań Opinii Społecznej (CBOS) przeprowadzonego w pierwszej połowie czerwca.

“Jeśliby wybory parlamenckie odbyły się w środku czerwca, to za PiS oddałoby głosy 27% respondentów, a za PO 23%” – mówi się w badaniu CBOS.

Do parlamentu weszłyby jeszcze dwie partie parlamenckie: Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD) – 9% i Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL) – 6%. Poza Sejmem znalazłaby się obecna parlamencka siła polityczna “Ruch Palikota” (3%), który według wyników kwestionariuszy nie pokonał pięcioprocentowego progu przejściowego.

Euroatlantyczna Ukraina, 14 czerwca 2013 roku

СТИПЕНДІАЛЬНА ПРОГРАМА Міністра культури і національної спадщини Республіки Польща GAUDE POLONIA

Національний Центр Культури у Варшаві оголошує конкурс на отримання піврічної стипендії у Польщі в рамках стипендіальної програми Міністра культури і національної спадщини Республіки Польща «GAUDE POLONIA». Програма «Gaude Polonia» призначена для молодих митців і перекладачів польської літератури з країн Центрально-Східної Європи.

Стипендіальна програма триватиме у Польщі з 1 лютого до 31 липня 2014 року. Відбір стипендіатів відбудеться шляхом конкурсу. Від кандидатів вимагається володіння польською мовою на початковому рівні. Заяви про участь у програмі прийматимуться до 15 жовтня 2013 року.

Піврічна стипендія у Польщі призначена для ознайомлення із сучасною польською культурою та удосконалення творчої майстерності під керівництвом відомих польських митців та установ у найбільших і найвідоміших центрах польської культури. Програма «Gaude Polonia» сприяє розвитку порозуміння і добрих відносин на основі культурного співробітництва між Польщею та її близькими сусідами.

Оператором стипендіальної програми Gaude Polonia є Національний Центр Культури у Варшаві.

Організаційні положення програми

КАНДИДАТИ:

Стипендіальна програма Gaude Polonia призначена для наступних творчих середовищ:

- художники;
- літератори;
- перекладачі з польської мови;
- музиканти;
- кінематографісти;
- мистецтвознавці;
- літературні критики;
- спеціалісти, що займаються охороною пам'яток старовини;
- музейні працівники.

ГАЛУЗІ:

- література;
- переклад;

- літературознавство;
- музика, образотворче мистецтво;
- кіномистецтво;
- охорона культурної спадщини;
- театр.

Перевага надається кандидатам:

- віком до 40 років (в обґрунтованих випадках - до 45 років);
- які мають значні досягнення у своїх галузях творчості.

ФОРМАЛЬНІ КРИТЕРІЇ:

- громадянство і місце постійного проживання в Україні;
- повна вища освіта;
- знання польської мови на рівні, достатньому для спілкування.

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ:

- оголошення про відкритий конкурс у пресі;
- відбір найкращих кандидатів за результатами 3-етапного конкурсу:
- I етап - оцінювання кандидатів за формальними критеріями;
- II етап - оцінювання проектів перебування у Польщі, запропонованих кандидатами;
- III етап - остаточний набір.

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ:

- заповнений формуляр анкети про надання стипендії «Gaude Polonia» Міністра культури і національної спадщини Республіки Польща;
- не менш ніж 2 рекомендаційні листи від знаних митців з обраної галузі (польською мовою або українською з перекладом на польську мову), які містять таку інформацію:
- прізвище особи, яка рекомендує;

- посада;
- установа;
- місто;
- зазначення періоду знайомства з кандидатом;
- характер взаємних відносин (вчитель, майстер, працедавець, інше);
- творчі досягнення кандидата;
- оцінка запропонованого кандидатом проекту його перебування у Польщі;
- копія диплому про закінчення вищого навчального закладу разом з нотаріально завіреним перекладом на польську мову;
- копії дипломів, відзнак з конкурсів, фестивалів, курсів, виставок тощо разом з перекладом польською мовою;
- копії рецензій разом з перекладом на польську мову;

- проект перебування у Польщі (до 2 сторінок), викладений за наступними пунктами:
- головна мета перебування;
- пропозиція програми і місця перебування;
- пропозиції щодо творчої практики;
- значення проекту для:
- а) галузі, яку представляє кандидат;
- б) власної професійної кар'єри;
- в) установи, де працює кандидат;
- г) країни;
- обґрунтування участі у програмі «Gaude Polonia».

ФІНАНСОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ:

- стипендіат щомісяця отримує стипендію у розмірі 3000 (три тисячі) злотих бруто;
- на період отримання стипендії стипендіат забезпечується місцем проживання;
- стипендіат буде знаходитися під опікою куратора;
- стипендія може бути реалізована лише на території Республіки Польща;

стипендія призначена на період з 1 лютого до 31 липня 2014 року;

стипендіат повинен придбати гарантійний поліс на випадок хвороби та нещасливого випадку на період перебування у Польщі (у рідній країні або у Польщі);

стипендіат сам покриває витрати на приїзд до Польщі та повернення додому.

ЗАЯВИ КАНДИДАТІВ:

кандидати на отримання стипендії «Gaude Polonia» повинні надсилати свої заяви за посередництвом польської дипломатичної установи: Польський Інститут у Києві: 01030 Київ, вул. Б. Хмельницького, 29/2, оф.17, тел. (044) 288-03-04, 278-16-01, 278-30-65, факс 288-02-86;

одночасно копії заяв можна надіслати до Національного Центру Культури у Варшаві: факс (+48 22) 2-100-101, e-mail: bogumila.berdychowska@nck.pl

ТЕРМІН ПОДАЧІ ДОКУМЕНТІВ:

термін подачі документів (заява, рекомендаційні листи, копії диплому, рецензій тощо) - до 15 жовтня 2013 року.

Заяви, які будуть надіслані після закінчення цього терміну, не розглядатимуться.

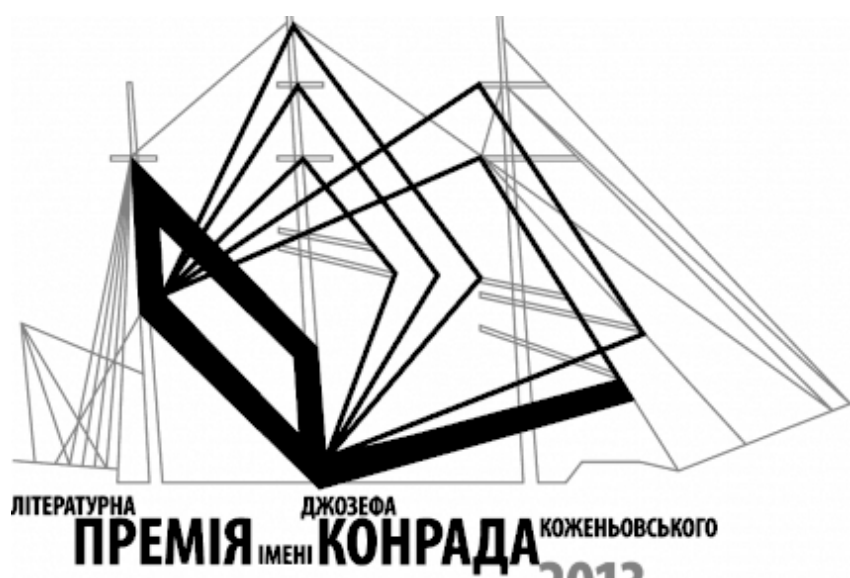
Детальну інформацію про програму Gaude Polonia і бланки анкет можна отримати на сайтах:

Національного Центру Культури у Варшаві:
nck.pl

Польського Інституту у Києві:
polinst.kiev.ua

у польських дипломатичних представництвах в Україні та в Національному Центрі Культури у Варшаві: тел. (+48 22) 210-01-21 або (+48 22) 210-01-01.

Літературна премія імені Джозефа Конрада-Коженевського 2013

Премія заснована 2007 року Польським Інститутом у Києві, вручається раз на два роки.

Премія присуджується українському письменникові віком до 40 років, незалежно від місця його проживання, прижиттєво, за: послідовність у реалізації творчого шляху, інноваційність форми, ламання стереотипів та універсальність послання.

Лауреат премії отримає:

- нагороду від Польського Інституту у Києві у розмірі 3000 євро
- піврічне стажування у Польщі у рамках стипендіальної програми Міністра культури і національної спадщини Республіки Польща «GAUDE POLONIA»

Запропонувати кандидатів на нагороду можуть як українські, так і іноземні культурні інституції, наукові центри, видавництва, творчі об'єднання, приватні особи, заповнивши нескладну аплікаційну форму, яку можна знайти на сторінці Польського Інституту у Києві.

Лауреата та фіналістів визначить та оголосить польсько-українське журі у складі:

Віра Агеева (UA) - літературознавець, літературний критик, професор Національного університету «Києво-Могилянська Академія»

Богуміла Бердиховська (PL) - публіцистка, керівник департаменту стипендій Національного центру культури у Варшаві;

Гжегож Гауден (PL) - директор Інституту Книги (Краків);

Ярослав Годун (PL) - голова журі) - директор Польського Інституту у Києві;

Іван Малкович (UA) - поет, директор видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА»;

Віталій Портніков (UA) - публіцист; редактор ТВі

Наталка Сняданко (UA) - письменниця, перекладачка, лауреат премії Конрада 2011;

секретар - Ольга Клименко (Польський Інститут у Києві)

Заповнені аплікації надсилайте до 10.11.2013.

Лауреати: Тарас Прохасько (2007), Сергій Жадан (2009), Наталка Сняданко (2011)

PRACA // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги
адміністратор	1 170	робота в кафе "Magnit"
адміністратор (господар) залу	1 300	робота в ресторані "Ортеол" на вул. Лесі Українки
архітектор	1 300	знання програм AutoCad, ArchiCad, Lira, Monomax
архітектор	1 500	Розробка архітектурно-будівельної частини проєктів. Підготовка технічних завдань на розробку архітектурних рішень
бармен	1 147	обов'язки бармена на АЗС "WOG" по п-ту Відродження
бармен	1 170	робота в кафе "Magnit"
бармен	1 200	робота в кафе "Насолода" напроти ТЦ "Караван"
бармен	1 500	робота в кафе-їдальні "Перша", вул. Рівненська (р-н Ремпобуттехніки)
бетоняр	1 500	робота на будівельних об'єктах
бетоняр	1 800	робота у будівельній галузі, наявність посвідчення
бляхар	1 800	робота на будівництві будинку в межах міста
бруківник	1 500	робота у цеху з виготовлення бруківки
бухгалтер	1 500	досвід роботи в харчовому та ресторанному бізнесі
бухгалтер	1 500	знання 1С 7,7 Бухгалтерії, системи Клієнт-Банк, MeDoc. Досвід роботи в приватних структурах
вантажник	1 440	бажано наявність посвідчення стропальника
вантажник	1 200	виконувати розвантажувально-завантажуванні роботи на складі (продукти харчування)
вантажник	1 147	розвантаження, сортування, переважування, фасування продуктів харчування в магазині "Колібріс"
вантажник	1 300	навантажувати, перевозити, переносити і розвантажувати внутрішньоскладський вантаж
вантажник	1 147	обов'язки вантажника
верстатник деревообробних верстатів	1 600	робота на пилорами в с.Прилуцьке
виконавець робіт	2 500	досвід роботи з водоканалізаційними мережами
випалювач стінових та в'язучих матеріалів	1 500	виготовлення цегли, доплата за шкідливі умови праці
водій автотранспортних засобів	1 500	автомобілі "Фольксваген", "УАЗ", готовність до відряджень по області
водій автотранспортних засобів	1 900	наявність категорій, відрядження по Україні
водій автотранспортних засобів	2 000	наявність категорій, досвід роботи
водій автотранспортних засобів	2 164	обов'язки водія автотранспортних засобів ГАЗ-53, УАЗ, матеріально-відповідальна особа, перевезення поштових відправлень
водій автотранспортних засобів	2 000	обов'язки водія, автомобіль ЗІЛ-130
водій автотранспортних засобів	2 000	перевезення по Україні на автомобілібусі до 3,5 тонн
водій навантажувача	2 000	робота водія навантажувача в лісопильному цеху
водій навантажувача	1 600	робота на навантажувачі "Карпатець ПЕА-1", графік роботи: доба через дві 8.00-20.00/20.00-8.00
водій тролейбуса	2 165	тролейбуси "Богдан", "ЗІУ", "ЮМЗ"
водій-випробувач	2 000	водій-випробувач автобусів, тролейбусів
газозварник	1 800	зварювання трубопроводів опалення, водопостачання по об'єктах м.Луцька і в межах області
газорізальник	2 000	різати метал, листи, труби (металопрокат), робота на відкритому майданчику
геодезист	1 800	інженер-геодезист, знання програми Autocad, навички роботи з тахеометром
головний інженер	2 000	здійснення функцій контролю та керування, робота в будівельній галузі, знання програмного комплексу ПЦБ
двірник	1 147	обов'язки дворника
двірник	1 147	обов'язки дворника на АЗС "WOG", с.Струмівка
двірник	1 147	прибирання вулиць в районі пр. Грушевського та пр. Перемоги
двірник	1 400	прибирання вулиць міста. Спецодягом та інвентарем забезпечують
дизайнер (художник-конструктор)	1 500	здійснення технічного дизайну по фотовідводу, вміння складати макети, дизайнерські роботи в поліграфічній галузі

Посада	З/П	Вимоги
дизайнер-виконавець	1 500	дизайнер-верстатник, знання дизайнерських програм (ілюстратор, ін-дизайн, корел, фотешоп)
директор (начальник, інший керівник) підприємства	4 800	досвід у сфері ЗЕД від 2 років, наявність автомобіля. Розмовний рівень англійської мови
дорожній робітник	1 679	ручне прибирання переходів, ремонт шляхів, вулиць, ремонт дорожніх знаків
економіст	1 900	економіст виробничо-технічного відділу, володіння знаннями із собівартості
електрогазоварник	1 800	знання слюсарних робіт
електрогазоварник	2 000	проведення зварювальних робіт на території заводу, графік роботи: 8.00-17.00
електрогазоварник	2 078	проведення ремонтно-зварювальних робіт автомобільного обладнання та техніки, розряд 4-5
електрогазоварник	2 000	робота у будівельній галузі проведення зварювальних робіт на будівництві житлового будинку
електрозварник ручного зварювання	2 500	володіння газовим різакон, напіваавтоматом, навики слюсарних робіт
електрозварник ручного зварювання	2 400	досвід зварювальних робіт у водоканалізаційних мережах
електрозварник ручного зварювання	2 000	робота на будівельних об'єктах м.Луцька. Наявність посвідчення
енергетик	2 000	вміння читати креслення складання матеріальних звітів
завідувач відділення (декан) у коледжі	1 653	завідувач відділення - навчальна частина, оплата праці згідно тарифного розряду
звукооператор	1 800	обслуговування, монтаж, демонтаж звукового обладнання, концертна діяльність, режим роботи з 09 до 17 год.
інженер з проектно-кошторисної роботи	2 000	робота в будівельній галузі складання проектно-кошторисної документації
інженер-землепорядник	1 800	знання Autocad, ГІС, виконання геодезичної зйомки, навички роботи з тахеометром
інженер-конструктор	2 000	досвідчений користувач ПК, знання програми Auto Cad
інженер-програміст	2 000	знання основ програмування, комп'ютерних систем, бухгалтерія 1С, версія 8.2
інженер-технолог	2 810	знання технологій, систем і методів проектування технологічних процесів, знання програм MS Office/CAD тощо
касир торговельного залу	1 175	робота в гіпермаркеті "ТАМ-ТАМ" знання касового апарату DATEX
касир торговельного залу	1 185	робота в супермаркеті "Вопак" (Київський майдан)
кондитер	1 200	кухар-кондитер ресторану "Трабінські", графік роботи з 10.00. до 23.00, потижно
конструктор одягу	1 600	робота з лекалами, обробка їх по розмірах
кухар	2 000	робота в гарячому цеху (приготування піци) у ресторані "Брама-Світ", пр.Соборності, графік роботи:тижень через тиждень, можливе стажування
кухар	1 500	робота в піцерії "Тарантелла" вміння готувати перші, другі, м'ясні страви
кухар	1 150	робота в кафе "Криничка" Маневицький район с. Оконськ, по вул. Луцька, приготування перших, других, третіх страв, дотримання приготування технології страв, забезпечення житлом
кухар	1 147	робота у ресторані "Околиця" по вул. Рівненська
кухар	1 500	старший кухар в ресторані "Трабінські", робота з 10.00 до 23.00, потижно
кухонний робітник	1 147	робота у барі "Допінг" по вул. Кравчука, робота: тиждень через тиждень
листоноша (поштар)	1 375	доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання; 0,8 одиниці
листоноша (поштар)	1 497	робота пов'язана зі зброєю; обов'язкова служба в армії або військовий пенсіонер та наявність сертифікатів на володіння зброєю; 0,6 одиниці
листоноша (поштар)	1 375	обов'язки листоноші доставка пошти, пенсій, товарів народного споживання (Теремно)
лицювальник-плиточник	1 260	робота на будівництві житлового будинку на території м.Луцька
лицювальник-плиточник	1 500	штукатурка, стяжка, плитка, робота на будівництві по об'єктах м.Луцька
лікар-терапевт	1 779	робота лікарем-терапевтом на пункті невідкладної медичної допомоги
майстер виробничого навчання	1 451	робота майстра виробничого навчання кравців
майстер з ремонту	2 700	ремонт будівель, водопостачання та каналізації

Посада	З/П	Вимоги
маляр	1 150	будівництво та ремонт культових споруд, житлове будівництво, спецодягом забезпечується. Оплата праці відрядна
маляр	1 600	Графік роботи з 8 до 17год. Робота на висоті. Заробітна плата відрядно-преміальна
маляр	2 000	фарбування автобусів, тролейбусів їх складових (маляр автомобільний)
маляр	2 000	поточний ремонт житлового фонду (фарбування, побілка)
манікюрник	1 147	манікюрні, педикюрні роботи; робота в перукарні "Любава"
манікюрник	1 147	робота в салоні "Афродіта" (р-н Центрального ринку)
манікюрник	1 150	робота в салоні краси "Ортеол"
машиніст бульдозера (будівельні роботи)	2 000	наявність посвідчення, робота на будівництві
машиніст екскаватора	1 600	наявність посвідчення. Підготовка котлованів під будівництво. Заробітна плата відрядно-преміальна
машиніст екскаватора	2 000	наявність посвідчення, робота на будівництві
машиніст екскаватора	2 100	робота на одноковшовому екскаваторі, наявність посвідчення 5 розряду
машиніст екскаватора	2 078	робота на одноковшовому екскаваторі, наявність посвідчення 4-5 розряду
машиніст крана (кранівник)	2 300	робота на баштовому крані, наявність посвідчення 4-5 розряд, робота на висоті
машиніст крана (кранівник)	2 000	робота на баштовому крані, наявність посвідчення 4-5 розряд, робота на висоті
машиніст крана автомобільного	2 000	робота на будівельних об'єктах. Наявність посвідчення кранівника
менеджер (управитель) з реклами	1 500	ведення ділових переговорів, навички прямих продажів
менеджер (управитель) із збуту	1 147	збут дизайнерсько-рекламних послуг. Використовується преміальна оплата праці
менеджер (управитель) із збуту	1 500	збут готової продукції, робота з клієнтами, обов'язково попередньо телефонувати 751771
менеджер (управитель) із збуту	1 400	менеджер зі збуту запасних частин до автомобілів з корпоративного продажу, досконале знання будови авто, орієнтація в автозапчастинах, впевнений користувач ПК
механік	2 000	обслуговування та ремонт обладнання будівельної галузі
мийник посуду	1 500	миття посуду та прибирання робочої площі в кафе "Тотем"
монтажник	2 500	монтаж металевих конструкцій, без шкідливих звичок
муляр	1 800	з виконанням обов'язків бетоняра
муляр	2 100	здійснення ремонтних робіт на території підприємства з суміщенням роботи штукатура
муляр	2 500	робота на будівельних майданчиках по вул. Коперніка та вул. Федорова, робота на висоті
начальник виробництва	3 000	співбесіда призначається після розгляду резюме, наявність знань відповідно до посадової інструкції
начальник котельні	2 500	досвід роботи з теплогазопостачання
офіціант	1 500	робота в піцерії "Тарантелла"
офіціант	1 900	робота офіціанта в кафе "Тотем"
офіціант	1 200	робота у кафе "Базилік", прийом замовлень, обслуговування клієнтів
офіціант	2 000	робота у ресторані "Брама", графік роботи: три доби через три доби
офіціант	1 500	робота в кафе "Ортеол"
прасувальник	1 400	обов'язки прасувальника білизни
охоронник	1 200	охоронник в супермаркеті
перукар (перукар-модельєр)	1 147	обов'язки перукаря в перукарні "Любава", пр-т Соборності
перукар (перукар - модельєр)	1 200	обов'язки перукаря-модельєра, робота в перукарні "Фрамезі", вул.Винниченка
підсобний робітник	1 800	допоміжні та підсобні роботи на виробництві цегли, черепиці
підсобний робітник	2 000	робота на будівництві
підсобний робітник	1 147	робота підсобного робітника на СТО в районі вулиці Ківерцівської
покрівельник будівельний	1 600	графік роботи з 8 до 17год. Робота на висоті, наявність посвідчення
продавець продовольчих товарів	1 500	робота в магазині "Продукти" по вул. Горішня (район 13-ї школи)
продавець продовольчих товарів	1 700	робота в магазині "Цукерочка", вул. Словацького
рамник	2 000	робота на стрічковій пилорамі

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

Nieznane barwy Leszka Niewiadomskiego odkryli Wołyniacy

Невідомі барви Лешека Нєвядомського відкрили волиняни

21 czerwca w Łuckiej Galerii Sztuki otwarto wystawę polskiego artysty z Lublina Leszka Niewiadomskiego pt. «Pastele», a obrazy prezentowane Wołyniakom były tworzone przez pięć ostatnich lat. Impreza odbyła się pod patronatem Konsulatu Generalnego RP w Łucku i Wołyńskiego Narodowego Związku Malarzy Ukrainy.

Leszek Niewiadomski od chwili swego urodzenia (prawie sześćdziesiąt lat temu) mieszka i pracuje w Lublinie. Tam zdobył zawód artysty, jest współzałożycielem grupy artystycznej «Kontrast». Artysta należy do Związku Polskich Artystów Plastyków, Związku Pastelistów Polski, jest członkiem Kazimierskiej Konfraterni Sztuki, Wiceprezesem Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Artystów, ilustratorem literatury pięknej i naukowej, organizatorem licznych wystaw młodych i doświadczonych artystów.

Obrazy autorstwa Leszka Niewiadomskiego są wykonane pastelami, akwarelami i farbami olejnymi. Te prace są oryginalne i ciekawe, dlatego niektóre z nich już znalazły swoje miejsca w muzeach i kolekcjach prywatnych w Polsce, USA,

Francji, Niemczech, Belgii, Słowacji, Rosji.

Podczas wystawy swoich prac w Łucku, Leszek Niewiadomski przyznał się do tego, że z czasem doszedł do techniki pastelowej i przez ostatnie siedem lat, stale odkrywa jakieś nowe aspekty tej formy sztuki. Przez ten okres stworzył kilkaset prac, ale stale przebywa w twórczym poszukiwaniu. Artysta zauważył, że jest rozmiłowany w abstrakcjonizmie i lubi w swoich pracach upraszczać skomplikowany i otaczający go świat.

«Uwielbiam ciekawe ujęcia, chwile, formy architektoniczne, ale wszystko, co robię, pochodzi z serca, bo moje motto to: Kocham życie!» – powiedział Leszek Niewiadomski. Wśród ulubionych tematów artysty – architektura rodzinnego Lublina i słynnego Kazimierza Dolnego.

Jednak w bagażu twórczym artysty są też portrety, krajobrazy i panoramy. Ostatnio próbuje przedstawić te miejsca, które

odwiedził. Tak więc niedługo może powstać też wystawa poświęcona starej architekturze Łucka.

BM

21 червня у Луцькій галереї мистецтв пройшла виставка польського художника з Любліна Лешека Нєвядомського під назвою «Пастелі», а картини, представлені волинянам, були створені упродовж останніх п'яти років. Захід відбувся під патронатом Генерального консульства РП у Луцьку та Волинської організації Національної спілки художників України.

Лешек Нєвядомський від моменту свого народження (майже шістьдесят років тому) проживає та працює у Люблі-

Казімежського мистецького братства, є віце-президентом Польської асоціації художників, ілюструє художні та наукові книжки, організовує численні виставки молодих та znaniх митців.

Роботи, що належать авторству Лешека Нєвядомського, виконані пастеллю, аквареллю та олійними фарбами. Ці картини є оригінальними й цікавими, тому й деякі із них уже знайшли собі місце в музеях та приватних колекціях у Польщі, США, Франції, Німеччині, Бельгії, Словаччині, Росії.

Під час власної виставки у Луцьку Лешек Нєвядомський зізнався, що з часом дійшов до пастельної техніки і протягом останніх семи років постійно відкриває якісь нові грані цього виду мистецтва. Упродовж цього періоду створив кілька

сотень робіт, проте постійно намагається перебувати у творчому пошуку. Художник зазначив, що любить абстракціонізм і йому подобається у власних роботах спрощувати складний оточуючий світ.

«Люблю цікаві кадри, миттєвості, архітектурні форми, проте усе, що роблю – іде від серця, адже моє кредо є: Люблю життя!», – наголосив Лешек Нєвядомський. Серед улюблених тем художника – архітектура рідного Любліна та славного Казімежа-Дольного. Проте у творчому багажі митця присутні і портрети, і пейзажі, і panorami. Останнім часом намагається зображувати ті місця, де побував. Тож незабаром може з'явитися також виставка, присвячена старій архітектурі Луцька.

BM

W ZWIĄZKU Z OBCHODAMI 70. ROCZNICY ZBRODNI WOŁYŃSKIEJ UPRAJĘMIJE INFORMUJEMY O NASTĘPUJĄCYCH WYDARZENIACH ZWIĄZANYCH Z TĄ ROCZNICĄ:

Maniewicze – 1 lipca, nabożeństwo w kościele parafialnym pw. Przemienienia Pańskiego

Kostopol – 7 lipca, godz. 10.00, nabożeństwo w kościele parafialnym pw. Najświętszego Serca Jezusa Chrystusa, po nabożeństwie wyjazd do Janowej Doliny

Pawliwka – 11 lipca, godz. 12.00, nabożeństwo na cmentarzu

Huta Stepańska – 13 lipca, godz. 11.00, nabożeństwo na cmentarzu

Łuck – 13 lipca, godz. 19.00, koncert w Katedrze pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w wykonaniu artystów Filharmonii Lubelskiej

Łuck – 14 lipca, godz. 11.00, nabożeństwo w Katedrze pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
W następnym numerze „Monitora” poinformujemy naszych Czytelników o kolejnych planowanych wydarzeniach.

Redakcja

УЗВ'ЯЗКУ ІЗ ВІДЗНАЧЕННЯМ 70-ОЇ РІЧНИЦІ ВОЛИНСЬКОГО ЗЛОЧИНУ, ІНФОРМУЄМО ПРО НАСТУПНІ ПОДІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЦІЄЮ ПАМ'ЯТНОЮ ДАТОЮ:

Маневичі – 1 липня, богослужіння в Парафіяльному костелі Преображення Господнього

Костопіль – 7 липня, о 10.00 год., богослужіння в Парафіяльному костелі Пресвятого Серця Ісуса Христа, після богослужіння виїзд до Іваної Долини

Павлівка – 11 липня, 12.00 год., богослужіння на кладовищі

Гута Степанська – 13 липня, 11.00 год., богослужіння на кладовищі

Луцьк – 13 липня, 19.00 год., концерт у Кафедральному костелі Св. Апостолів Петра і Павла у виконанні артистів Люблінської філармонії

Луцьк – 14 липня, 11.00 год., богослужіння в Кафедральному костелі Св. Апостолів Петра і Павла
У наступному числі «Волинського Монітора» інформуватимемо наших читачів про чергові плановані події.

Редакція

ВІВЧЕННЯ
ПОЛЬСЬКОЇ
МОВИ

Товариство польської культури на Волині ім. Еви Фелінської
оголошує набір учнів до суботньо-недільної школи
на 2013-2014 н.р.
для вивчення польської мови.

Початок занять – 1 жовтня 2013 року.
Запис до школи розпочнеться
1 серпня 2013 року.
Зацікавлених просимо телефонувати
за номером 72 54 99
з понеділка до п'ятниці від 12.00 до 15.00 год.

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”

Monitor
Wołyński

Założyciel/Zasnovnik - Валентин ВАКОЛЮК
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Marjana PECZENIUK/Мар'яна ПЕЧЕНЮК

Redaktor naczelny: Walenty WAKOLUK
Korekta: Jadwiga DEMCZUK, Wiktor JARUCZYK
Redaktor techniczny: Marjana PECZENIUK
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander SWICA
Tłumaczenia: Switlana PYZA,
Natalia DENYSIUK, Wiktoria ORZEŁ

Główny redaktor: Walenty WAKOLUK
Literатурний редактор: Віктор ЯРУЧИК
Технічний редактор: Мар'яна ПЕЧЕНЮК
Відповідальний редактор: Олександр СВИЦА
Переклад: Світлана ПИЗА,
Наталія ДЕНИСЮК, Вікторія ОЖЕЛ

Adresa redakcji:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідчення про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 5000. Замовлення: 5649
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3